Rok IX. Zeszyt 4—9

WIADOMOŚCI ADMINISTRACYJNE

MIASTA KATOWIC

Kwiecień — Wrzesień 1937

Treść zeszytu 4—9:

Sprawozdanie administracyjne Magistratu miasta Katowic za rok 1936/37

NAKŁADEM MAGISTRATU MIASTA KATOWIC
Redakcja i administr.: Miejski Urząd Statystyczny

Drukarnia Śląska, Sp. z ogr. odp. — Katowice.

SPRAWOZDANIE ADMINISTRACYJNE

MIASTA KATOWIC

ZA ROK 1936/37

1 KWIETNIA 1936 DO 31 MARCA 1937

KATOWICE 1937

Nakładem Magistratu Miasta Katowic

A. Korporacje miejskie.

Magistrat odbył w roku sprawozdawczym 38 posiedzeń, na których rozpatrzono 2.486 spraw.

Płatny radca miejski Jaworski przeszedł na emeryturę. Miejsca tego na razie nie obsadzono. Radca miejski Dr Sobawa ustąpił, wskutek wyprowadzenia się do innej miejscowości. W miejsce jego wszedł Dr Rojek.

Rada Miejska odbyła 11 posiedzeń, na których załatwiono 319 spraw.

(Spis imienny patrz załącznik nr 1.)

Wykaz Komisyj Miejskich i odbytych posiedzeń.

Nazwa Komisji	Ilość odbytych posiedzeń	Ilość załatwionych spraw
1. Komisja Przygotow. Rady Miejskiej	14	246
2. Komisja Rewizyjna Kasowa	12	Komisja przeprowadzała regularne co miesiąc rewizje kasowe oraz jedną nagłą niespodziewaną rewizję.
3. Komisja dla kontroli wykonania uchwał Rady Miejskiej		Komisja skontrolowała wykonanie uchwał Rady Miejskiej na podstawie ksiąg, protokołów i wglądu do odnośnych akt.
4. Komisja Personalna	2	97
5. Deputacja Szkolna	3	15
6. Kuratorium Szkół Średnich Ogólno-Kształcących	3	7
7. Kuratorium Szkół Wydziałowych . .	3	6
8. Deputacja Szkół Dokształcających, Zawodowych (Przemysłowych) . . .	1	3

Nazwa Komisji	Ilość odbytych posiedzeń	Ilość załatwionych spraw
9. Deputacja Administracyjna Miejskich Kupieckich Zakładów Naukowych	1	4
10. Wydział Teatralny	4	8
11. Komisja Bezpieczeństwa i Komunikacji	6	97
12. Komisja Szpitalna	2	8
13. Komisja Opieki Społecznej	3	27
14. Komisja Ogrodnicza	2	25
15. Komisja Podatkowa	12	2801
16. Komisja Finansowa	2	43
17. Komisja Rewizyjna Rachunków Rocznych	Komisja zbadała w kasie od 3 lipca do 31 października 1936 r. zamknięcie roczne za rok 1935/36.	
18. Kuratorium dla spraw wodociągowych	—	—
i Komisje dla spraw gazowych i elektrycznych	5	
	Pertraktacje w sprawie obniżenia ceny za gaz.	
19. Kuratorium Rzeźni Miejskiej	2	23
20. Komisja Budowlano-Drogowa	3	40
21. Deputacja Administracyjna dla spraw urbanistyczno-estetycznych . . .	9	162
22. Deputacja Nieruchomości	6	114
23. Komisja do badania cen	3	15

B. Działalność administracji miejskiej.

Administracja ogólna.

A) Sprawy prezydialne i personalne.

W czasie od 1 kwietnia 1936 do 31 marca 1937 r. zaszły w administracji miejskiej pod względem organizacyjnym znaczniejsze zmiany. Miały one na celu dalsze usprawnienie administracji. Były one podyktowane również koniecznością, jeśli się zważy, że ostatnią poważniejszą reorganizacją administracji przeprowadzono w roku 1932. W roku ubiegłym zlikwidowano Kasę Podatkową jako samodzielny oddział. Wszelkie czynności tego oddziału przydzielono do Głównej Kasy Miejskiej. Reorganizację przeprowadzono ponadto w Biurze Ewidencji Ruchu Ludności, Urzędzie Kontroli i Policji Budowlanej. Z chwilą uruchomienia nowej Hali Targowej wydzielono wszelkie sprawy decernatu targowego z Oddziału III, przydzielając je do nowo stworzonego oddziału pod nazwą „Hala Targowa“. Oddział ten otrzymał urzędowe oznaczenie „XIV“ (po Kasie Podatkowej). W październiku 1936 r. zniesiono Sąd Kupiecki i Sąd Przemysłowy, których funkcje przejął Sąd Pracy.

Poważniejsze zmiany zaszły na stanowiskach kierowniczych.

Pracownikom Miejskiego Urzędu Drogowo-Mierniczego polecono poddać się egzaminowi państwowemu, wymaganego od pracowników samorządowej służby drogowej. Podobne polecenie udzielono pielęgniarkom miejskim w zakresie służby pielęgniarskiej.

Miejskiemu lekarzowi sanitarnemu oraz strażakom Miejskiej Zawodowej Straży Pożarnej, mającym średnie wykształcenie umożliwiono wzięcie udziału w kursach dokształcających, potrzebnych im w służbie.

Wobec zmniejszenia się ilości płatnych członków Magistratu, w większej aniżeli dotychczas mierze przyciągnięto do czynnej współpracy w administracji miejskiej niepłatnych członków Magistratu.

Wskutek wprowadzenia na terenie Śląska ogólnopolskiej ustawy o urlopach wypoczynkowych i zastosowania jej do miejskich pracowników kontraktowych, Magistrat zezwolił pracownikom korzystanie z urlopów wypoczynkowych w ciągu całego roku. W grudniu każdego roku oddziały ustalają kolejność urlopów pracowników na rok przyszły, a Referat Personalny po sprawdzeniu je zatwierdza.

Ważnym działem w referacie personalnym stały się również sprawy robotnicze. Oddział I, opracowuje wszystkie sprawy zasadnicze dotyczące robotników i udziela w sprawach tych innym oddziałom dyrektyw.

W stan spoczynku przeniesiono: 2 członków Magistratu, 3 inspektorów biur, 1 inspektora kasy, 1 budowniczego magistratu, 1 inżyniera, 1 sekretarza, 1 inkasenta i 1 pielęgniarkę. Z urzędników etatowych zmarło: 1 inżynier, 1 inspektor biur i 1 sekretarz miejski, a na własne żądanie zwolniono: dyrektora rzeźni miejskiej.

W ciągu roku przeniesiono z jednego Oddziału do drugiego 67 pracowników.

Na koszty osobowe w roku sprawozdawczym preliminowano i wydano:

	preliminowano 1936/37	wydano 1936/37
a) w administracji ogólnej dla personelu w służbie czynnej	1.369.854,19 zł	1.288.836,46 zł
b) w przedsiębiorstwach miejskich:		
1. Miejskie Zakłady Wodociągowe: .	76.386,16 zł	70.022,75 zł
2. Rzeźnia Miejska . .	83.000,00 zł	80.733,78 zł
3. Teatr Miejski . .	8.504,08 zł	8.504,08 zł
c) na emerytury i zaopatrzenia	354.458,68 zł	348.189,40 zł
d) na odwołalne zapomogi dla b. pracowników miejskich, nie mających ustawowego prawa do zaopatrzenia — w adm. ogólnej bez przedsiębiorstw	35.000,00 zł	34.836,75 zł
W roku 1936/37 razem:	1.927.203,11 zł	1.831.123,22 zł

Stan liczbowy osób pobierających uposażenia i zaopatrzenie emerytalne oraz odwołalne zapomogi przedstawiał się następująco:

	dnia I. IV. 1936 r.	31. III. 1937 r.
a) emerytów - urzędników, emerytów-nauczycieli, — wdów i sierot po nich . . .	70	81
b) osób, pobierających za poprzednią uchwałą Magistratu odwołalne zapomogi . .	105	108
razem:	175	189

Płace robotnicze, wypłacone przez oddziały łącznie z przedsiębiorstwami miejskimi, wynosiły: w roku 1935/36 — 1.403.506,80 złotych, a w roku 1936/37 — 1.531.243,— zł.

Tabele niżej podane obrazują ruch osobowy w całokształcie:

I. Tabela zatrudnionych urzędników i funkcjonariuszy:

Data	Urzędnicy etatowi	Funkcjon. płatni w/g grup	Funkcjon. płatni w/g ryczałtu	Uczniowie biurowi	Razem
1. IV. 1936 r. . .	156	328	24	12	520
31. III. 1937 r. . .	150	320	39	18	527

W liczbie 150 urzędników etatowych mieści się 61 urzędników ustalonych na dożywocie, a 89 ma charakter urzędników ustalonych za 3-miesięcznym wypowiedzeniem.

Przegrupowano pracowników w 60 wypadkach, a to:

z grupy XV — XIV — 1
z grupy XIV — XIII — 11
z grupy XIII — XII — 23
z grupy XII — XI — 21
z grupy XI — X — 3
z ryczałtu do gr. XIV — 1

II. Tabela porównawcza:

Ilość ogólna personelu administracyjnego łącznie z przedsiębiorstwami w r. 1914	308
Ilość ogólna personelu administracyjnego łącznie z przedsiębiorstwami na dzień 31. III. 1937 r.	527
Wobec tego więcej w stosunku do roku 1914	219 t. j. 71,1%.
Stan ludności w Katowicach w roku 1914 .	47.000
Stan ludności w Katowicach 31. III. 1937 r. .	132.026
Wobec tego więcej w stosunku do r. 1914 —	85.026 t. j. 180,9%.

W roku 1914 nie istniały oddziały jak: Urząd pośrednictwa pracy, Urząd opieki społecznej, Ewidencja ruchu ludności, Urząd zdrowia i sanitarny, Urząd kontroli, Administracja domów miejskich, Biuro obywatelstwa, Biuro mieszkaniowe, Biuro rozbudowy miasta, Oddział przemysłowo-handlowy, Biuro statystyczne, Hala Targowa, itp.

Większe prace poza tym powstały wskutek powołania do życia Funduszu Pracy, Komitetu W. F. i P. W., L. O. P. P., Komisji do badania cen, urządzenia różnych przychodni, roztoczenia opieki nad świetlicami, powiększenia się ilości miejskich zakładów użyteczności publicznej (Miejski Zakład Kąpielowy na Buglowiźnie) i zakładów opieki społecznej jak: w Gorzycach, Jastrzębiu Zdroju i Katowicach (Azyl, Żłóbek, Dom Dobrowolnej Pracy, przytułki itp.). Zakres działania powiększył się również w decernacie budownictwa, Rzeźni miejskiej i Zarządzie zakładów miejskich.

III. Przeciętne płace miesięczne urzędników i pracowników m.

a) urzędników etatowych od grupy VII do XII . . 338,58 zł
b) funkcjonariuszy od grupy IX do XVI . . . 234,25 zł
c) urzędników i funkcjonariuszy we wszystkich grupach . . . . 295,88 zł
d) urzędników i funcjonariuszy łącznie z członkami Magistratu we wszystkich grupach . . . . 303,99 zł

Przeciętna płaca wyliczona jest od uposażenia brutto.

IV. Ilość pracowników (pracownic) fizycznych wraz z ilustracją wysokości wypłaconych zarobków (brutto).

Oddział	Ilość robotników mających zarobek miesieczny:						Razem robotn.
	ponad 300,—	ponad 250,—	ponad 200,—	ponad 150,—	* ponad 100.—	* poniż. 100.—	
I	—	1	—	1	—	33	35
II	3	6	13	5	3	34	64
III	—	4	47	99	38	4	192
V	—	—	—	—	1	1	2
VI	—	1	1	7	6	35	50
VIII	—	1	—	2	6	6	15
IX	3	13	—	2	—	1	19
XI	1	4	8	24	43	25	105
XIV	1	2	7	7	4	1	22
XVI	8	27	10	33	8	10	96
XVIII	—	1	7	20	7	3	38
XXI	—	—	—	3	3	—	6
XXII	1	10	29	49	15	—	104
XXIII	—	—	—	—	—	2	2
Razem	17	70	122	252	134	155	750

*) Obsługa niezajęta w pełni jak sprzątaczki, szatnierki itp.

V. Ilość emerytów - urzędników, emerytów - nauczycieli, wdów i sierot po nich.

Rok:		Ilość:
1914	—	36
1924	—	30
1925	—	38
1926	—	42
1927	—	54
1928	—	48
1929	—	43
1930	—	47
1931	—	47
1932	—	49
1933	—	52
1934	—	54
1935	—	61
1936	—	70
31. III. 1937	—	81.

B. Miejski Urząd Statystyczny.

Szczegółowe dane Miejskiego Urzędu Statystycznego wynikają z regularnie wydawanego w roku sprawozdawczym miesięcznika „Wiadomości Statystyczne m. Katowic". Wydano również „Rocznik Statystyczny za rok 1935" oraz 4 numery „Wiadomości Administracyjnych".

Powtarza się niektóre cyfry statystyczne tego roku:

1. **Obszar miasta** Katowic pozostał bez zmian i wynosił 4017 ha 19 ar 11 m².

2. **Meteorologia.** Stacja obserwacyjna przy Zarządzie Ogrodów Miejskich notowała najwyższą temperaturę według Celsiusza + 30° w dniu 28 lipca 1936 r., zaś najniższą — 21° dnia 1 lutego 1937 r. Dni z opadami atmosferycznymi notowano 149. Opady deszczowe wynosiły razem 756 m/m, śnieżne razem 85 m/m.

3. **Ruch ludności.** a) Ogólny przyrost ludności miasta Katowic wynosił w roku sprawozdawczym 213 osób. Z tego przypada na przyrost naturalny 812, zaś ruch napływowy wykazuje ubytek o 599 osób. Tą liczbą nie jest objęty garnizon wojskowy, obcokrajowcy oraz osoby zameldowane na pobyt czasowy.

Z tej liczby przypada na:

Dzielnica	m.	ż.	razem	rz. kat.	ewang.	prawosławne i gr. k.	mojż.	inne
I.	32 132	34 168	66 300	53 267	4 508	49	8 277	199
II.	13 219	13 573	26 792	25 792	584	17	331	68
III.	15 479	15 630	31 109	30 260	538	48	236	27
IV.	3 856	3 969	7 825	7 599	161	11	26	28
Razem:	64 686	67 340	132 026	116 918	5 791	125	8 870	322

b) **Obcokrajowcy.** Obcokrajowców było:

w dniu 31 marca 1937 r.	3.915
w dniu 31 marca 1936 r.	4.489
czyli ubyło w roku sprawozdawczym	574 osób

Według przynależności państwowej było obywateli:

Anglii 19, Austrii 136, Australii 3, Afryki 1, Belgii 10, Czechosłowacji 423, Danii 3, Estonii 14, Francji 143, Finlandii 2, Jugosławii 42, Litwy 4, Łotwy 7, Niemiec 2.473, Rumunii 131, Szwajcarii 67, Szwecji 21, Węgier 75, Włoch 79, Z. S. R. R. 16, innych krajów Europy 62, Wolnego miasta Gdańska 35, Stanów Zjedn. Ameryki Półn. 35, Palestyny 4, Chin 51, innych krajów Azji 1 i Bezpaństwowości 58.

c) **Przyrost naturalny.** W roku sprawozdawczym zawarto małżeństw 1.118. Największą liczbę wykazują miesiące: październik 162, listopad 157 i luty 102 zawartych małżeństw.

Urodzeń zarejestrowano 2.266, w tym 59 nieżywo urodzonych.

Zgonów zarejestrowano 1.605, w tym zgonów zamiejscowych 295. Z tej liczby przypada na zgony niemowląt do 1 roku życia 313.

4. **Choroby zakaźne.** Przy chorobach zakaźnych zgłoszonych u lekarza powiatowego na Katowice miasto wykazuje statystyka następujące cyfry:

Zgłoszono zachorowań na: dur brzuszny w 17, płonicę 309, błonicę 242, zapalenie opon mózgowych 4, odrę 12, różę 29, krztusiec (koklusz) 96, gorączkę połogową 3, gruźlicę 131, jaglicę 6, zatrucie mięsem 6, oraz w 4 innych niewymienionych wypadkach.

5. **Statystyka rolna.** a) Ogólna powierzchnia ziemi ornej wynosiła w roku sprawozdawczym 676,07 ha. Z tego przypada na 3 gospodarstwa powyżej 50 ha 327,65, zaś na 135 gospodarstw poniżej 50 ha 348,42 ha.

b) **Plony.** Według szacunkowego zestawienia Komisji rolnej wynosiły plony: pszenicy 161,80 q, żyta 3.823,19 q, jęczmienia 1.003,70 q, owsa 2.714,00 q oraz ziemniaków 15.124 q. Przy pokosach koniczyny zebrano z I pokosu około 30, zaś z II pokosu około 25 q z jednego ha. Siana zbierano z I i II pokosu około 20 q z jednego ha.

c) **Spis zwierząt gospodarskich.** Spis zwierząt przeprowadzono według stanu z 30 czerwca 1936 r. i spisano 1.119 koni, 312 sztuk bydła rogatego, 801 sztuk trzody chlewnej, 17 owcy i baranów oraz 2.276 kóz i kozłów.

Posiadaczy zwierząt spisano 340, z tego 3 z rolą powyżej 50 ha, 135 poniżej 50 ha oraz 202 posiadaczy zwierząt bez roli.

D. Biblioteka.

Na prowadzenie i uzupełnienie biblioteki przewidziano w budżecie na rok 1936/37 . . . 8.000,— zł

Z tej pozycji pokrywano:

1. abonament czasopism codziennych i fachowych . . . . 4.989,89 zł
2. prace introligatorskie (oprawa czasopism, książek itp.) . . 713,95 „
3. zakup książek (prawnicze, fachowe, naukowe) . . . . 2.225,30 „

7.929,14 zł

Z tej pozycji pokrywano:

Księgozbiory biblioteki z początkiem roku sprawozdawczego obejmowały tomów	9.136
Przybyło tomów	909
Stan z końcem roku tomów . . .	10.045
Biblioteka prenumerowała:	
Dzienników urzędowych	67
Czasopism fachowych	90
Gazet	22
Wypożyczano tomów	1208
W Bibliotece skorzystano ze zbiorów razy	3236
Zakupiono tomów	731
Bezpłatnie przekazano Bibliotece tomów	178

Archiwum:

Stan inwentarza na końcu roku sprawozdawczego:

Księgi protokolarne	17	sztuk
Akta	15	„
Dokumenty	3	„
Fotografie	158	„
Literalia	1	„
Pieczęcie	14	„
Medale	2	„
Obrazy	23	„
Meble	8	„
Laski gminne	2	„

Sprawy poruczonego zakresu.

A. Sąd Przemysłowy.

W czasie od 1 kwietnia do 30 września 1936 r. wpłynęło . . . . 163 spraw

które załatwiono jak następuje:

a) wyrokiem zasądzającym 25
b) wyrokiem oddalającym 32
c) ugodą 12
d) inne załatwienie 4

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 lipca 1936 r. o przekształceniu Sądów Przemysłowych i Kupieckich na Sądy Pracy, przekształcone zostały z dniem 1 października 1936 r. na Sądy Pracy dotychczasowe Sądy Przemysłowe i Kupieckie. Stosownie do § 7 powołanego rozporządzenia Sąd Przemysłowy przekazał w dniu 1. X. 36 r. do rozpatrzenia nowo powołanemu Sądowi Pracy . . . . 90 spraw wszczętych a nieukończonych przez tut. Sąd.

B. Sąd Kupiecki.

W czasie od 1 kwietnia do 30 września 1936 r. wpłynęło . . . . 88 spraw które załatwiono jak następuje:

a) wyrokiem zasądzającym 18
b) wyrokiem oddalającym 12
c) ugodą 8
d) wyrokiem zaocznym 2
e) inne załatwienie 5

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 lipca 1936 r. o przekształceniu Sądów Przemysłowych i Kupieckich na Sądy Pracy, przekształcone zostały z dniem 1 października 1936 r. na Sądy Pracy dotychczasowe Sądy Przemysłowe i Kupieckie.

Stosownie do § 7 powołanego rozporządzenia Sąd Kupiecki przekazał w dniu 1. X. 1936 r. do rozpatrzenia nowo powołanemu Sądowi Pracy . . . . . 43 spraw wszczętych a nieukończonych przez tut. Sąd.

C. Urząd Ubezpieczeń.

Wyszczególnienie	Liczba spraw
W roku sprawozd. wpłynęło ogółem spraw .	2 452
I. Załatwiono sporów ubezpieczeniowych:	
a) w drodze orzekającej względnie uchwalającej	7
b) w drodze orzeczeń wstępnych i rozstrzygnięć	105
c) ugodowo	1
II. Urząd Ubezpieczeń odbył posiedzeń 1, na których rozpatrzył sprzeciwów z par. 1591, 1592 i nast.	2
III. Załatwiono wniosków o rentę:	
a) inwalidzką	476
b) wdowią	178
c) sierocą	65

Wyszczególnienie	Liczba spraw
IV. Wymierzono mandatów karnych według par. 530 Ordynacji Ubezpieczeniowej	306
V. Załatwiono wniosków o opiekę połogową . .	494
VI. Różnych spraw jak: rekwizycyjnych i korespondencyjnych załatwiono	818
VII. Nadzorowi Urzędu Ubezpieczeń podlegało:	
a) Ogólno-Miejscowa Kasa Chorych na miasto Katowice	1
b) Przemysłowych Kas Chorych	7
c) Związek Kas Chorych Woj. Śl.	1

D. Referat prawny i procesowy.

Wyszczególnienie		
1. Spraw o zbadanie pod względem prawnym wpłynęło		554
Z tych spraw załatwiono: w drodze decernatu	433	
2. Komisja Prawnicza odbyła w roku 1936/37 posiedzeń	1	
3. Magistrat wytoczył pozwów		38
Z tego pozwów o wydanie przedmiotu najmu .	32	
Wyroków w myśl żądania pozwu o eksmisję uzyskano	32	
Inne załatwienie	—	
4. W myśl żądania pozwu uzyskano wyroków o inne pretensje	6	
5. Przeciwko Magistratowi wniesiono pozwów .		32
Sprawy zostały załatwione:		
a) wyrokiem zasądzającym Magistrat . . .	6	
b) wyrokiem oddalającym	8	
reszta spraw jest zawisła		
6. Wniosków o ukaranie i doniesień za różne występki Magistrat wniósł do Sądu		19
W tych załatwiono:		
Sprawy karne nie zostały dotychczas rozstrzygnięte		
7. W inny sposób załatwiono spraw		32
8. Procesów nieukończonych w ubiegłym roku i w tym roku wytoczonych Oddział Procesowy prowadzi		133

E. Sprawy Cechowe.

Wyszczególnienie	Ilość	Uwagi
Ilość cechów podlegających nadzorowi Magistratu	27	
Udział przedstawiciela Magistratu w zebraniach cechowych i komisjach egzaminacyjnych dla czeladników	29	
Ocena statutów cechowych	27	
Orzeczenia w sprawie przynależności do cechu, wymiaru i opłat cechowych, nałożenie kar i innych praw członków cechu	2	
Inne sprawy — korespondencje, wezwania . .	83	
Wpłynęło ogółem spraw	141	

F. Urząd Stanu Cywilnego I i II.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano:

	Urząd I.	Urząd II.	Razem
I. **Porodów**	1251	1015	2266
II. **Zgonów**	1051	544	1595
III. **Ślubów**	626	492	1118

Poza tym spisano 1.167 protokołów zapowiedzi ślubu. Dokumentów urodzeń, ślubów i zgonów wystawiono 30.000. Spraw administracyjnych załatwiono 3.058.

Tytułem opłat administracyjnych — miejskich pobrano zł 9.170.—.

Wniosków o przywrócenie prawidłowej pisowni nazwiskom polskim załatwiono 7.305; dotyczących osób — metryk około 22.000.

G. Sprawy obywatelstwa.

Poświadczeń obywatelstwa polskiego wystawiono . . .	6350
Przedłużono ważność poświadczeń obywatelstwa w wypadkach	63
Uznano za obywateli polskich osób pochodzenia polskiego	19
Nadano obywatelstwo polskie cudzoziemcom przez Wojewodę Śląskiego po zaopiniowaniu przez tut. Magistrat w wypadkach	18
Odzyskały obywatelstwo polskie z powrotem osoby . .	2
Z obywatelstwa polskiego zwolniono wskutek ubiegania się o obywatelstwo obcych państw, osób	96

Przedłużono o jeden rok zwolnienie z obywatelstwa polskiego w wypadkach 55

Rozpatrywano spraw spornych toczących się przed Komisją Polubowną 54

Resztę spraw stanowią przeważnie dochodzenia w sprawach ustalenia obywatelstwa z urzędu oraz zmiany nazwisk.

Ponadto utrzymywano w stałej aktualności:

a) rejestr wystawionych poświadczeń obywatelstwa polskiego,
b) rejestr osób uznanych za obywateli polskich,
c) rejestr zwolnień z obywatelstwa polskiego, oraz udzielono ustnych informacyj przeciętnie 75 dziennie.

H. Sprawy wojskowe.

Główny pobór rekrutów rocznika 1915 i starszych odbył się w czasie od 2 do 26 czerwca 1936 r.

Przedstawiciel Samorządu — wybrany przez Radę Miejską — brał czynny udział w orzecznictwie Komisji, spełniając zarazem rolę męża zaufania miasta.

Dodatkowych poborów odbyło się 10.

W czasie od 1 do 30 czerwca 1936 przeprowadzono I rejestrację mężczyzn rocznika 1918.

Powtórna rejestracja poborowych rocznika 1916 odbyła się w czasie od 1 października do 30 listopada 1936 r.

4 i 5 stycznia 1937 r. odbył się zaciąg do ochotniczych Oddziałów Obrony Narodowej.

W czasie od 2 do 15 stycznia 1937 r. został wyłożony rejestr poborowych do publicznego wglądu.

W czasie od 15 lutego do 15 marca 1937 r. sporządzono 2 tomy listów poborowych rocznika 1916 i skorowidz.

Od 1 do 15 marca 1937 r. przyjmowano zgłoszenia do Junackich Hufców Pracy. Pobór zgłoszonych odbył się 1 i 2 kwietnia 1937 r.

Wojskowe rejestry meldunkowe prowadzi się od dnia 1 stycznia 1937 według nowego systemu, zgodnie z instrukcją Min. Spraw Wewn. z 10 września 1936 r.

Do wym. rejestrów zapisanych zostało przeciętnie 700 meldunków miesięcznie.

Zasiłki dla rodzin rezerwistów powołanych na ćwiczenia wojskowe wypłacono w 176 wypadkach, w kwocie ogólnej 5.342.50 zł.

Kwater przejściowych przydzielono wojsku 367, stałych 8.

Zaprzęgów konnych wraz z furmanem dostarczono na żądanie wojska 156, z tego 86 z wozem, reszta bez wozu. Ponadto do-

starczono 1 samochód ciężarowy, 4 autobusy i 3 motocykle z przyczepką.

W dniach od 12 do 21 października 1936 r. przeprowadzono kontrolę i aktualizację ewidencji koni zapisanych w tut. księgach ewidencyjnych.

Przegląd koni odbył się w dniach 9, 10 i 11 lipca 1936 r.

Zezwoleń na hodowlę gołębi pocztowych udzielono 30.

Cofnięto zezwoleń na hodowlę gołębi pocztowych 12.

Reszta spraw stanowią przeważnie doręczanie i odbieranie różnych dokumentów wojskowych, ustalanie miejsca pobytu mężczyzn w wieku wojskowym, opracowanie wniosków o odroczenie służby wojskowej i t. p.

Ponadto utrzymuje się w stałej aktualności:

a) spisy poborowych od roku 1903 do 1916,

b) rejestr meldunkowy dla mężczyzn urodzonych od roku 1886 do 1915,

c) listy rejestracyjne dla mężczyzn urodzonych od roku 1886 do 1902,

d) księgi ewidencyjne koni „Z" i „N",

e) ewidencję gołębi pocztowych.

I. Policja Budowlana.

1. Konsensów budowlanych udzielono:

a) na nowe budowle	204
b) na większe i mniejsze prze-, przy- i nadbudowy .	199
c) na szopy	12
d) na przebudowy i budowy kiosków	5
e) na odwodnienie i urządzenie instalicji sanitarnych	124
f) na budowę garaży samochodowych	7
g) na budowę i przebudowę zabudowań gospodarczych	17
h) na budowę magazynów	4
i) na wbudowanie dźwigów	3
j) na dalsze pozostawienie szop i, t. p.	9
razem	584

2. Zezwoleń udzielono i poświadczeń wystawiono:

a) na postawienie parkanów budowlanych . . .	47
b) na umieszczenie transparentów, szyldów, markiz, skrzynek wystawowych itp.	173
c) na postawienie rusztowań	64
d) na oparkanienie nieruchomości	31
e) na budowę cieplarń	3
f) na postawienie kolonadów	1

g)	na rozebranie domów, chlewików, szop, garaży itp.	21
h)	na urządzenie warsztatów	1
i)	dodatkowych zezwoleń udzielono	30
j)	operatorów odbiorczych budynków w stanie surowym wystawiono	183
k)	poświadczeń odbioru do użytku wystawiono . .	204
l)	innych poświadczeń wystawiono	614
m)	zbadano kosztorysów i rysunków	238
	razem:	1610

III **Nakazy karne:**

Nakazów karnych nałożono 48

Dochód Urzędu Policji Budowlanej za rok budżetowy 1936/37 wynosi: . . . . . 106.206,25 zł

IV. **Zarządzeń policyjnych wydano oraz przyjęto z roku poprzedniego następujące sprawy do opracowania:**

a)	zarządzeń policyjnych w celu usunięcia braków w mieszkaniach, jak również opróżnienie nieprzepisowych mieszkań i składów wydano: .	4026
b)	oszacowań wartości nieruchomości sprządzono:	843
c)	zbadanie spraw przemysłowo - handlowych pod względem policyjno - budowlanym:	1937
d)	zestawień udzielonych konsensów budowlanych dla Zakł. Ubezp. Społ. w Chorzowie sporządzono	419
e)	wykazów zarobków dla Zakładu Ubezp. Społ. w Chorzowie załatwiono:	1245
f)	zestawień ruchu budowlanego dla Miejskiego Urzędu Statystycznego wykonano: . . .	12
g)	kwestionariuszy o ruchu budowlanym dla Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie wypełniono:	1172
	razem:	9754

J. Oddział Przemysłowo-Handlowy.

W okresie sprawozdawczym wydano:

I. 1. Potwierdzeń na prowadzenie przemysłu po myśli art. 7 prawa przemysłowego 497

Jednocześnie odmówiono w tym samym okresie z różnych przyczyn 109 potwierdzeń na prowadzenie przemysłu po myśli art. 7 wspomnianego prawa

2. Legitymacyj komiwojażerskich lub samodzielnego ajenta handlowego w myśl art. 39 prawa przemysłowego wydano 262

Odmówiono wydania legitymacyj w 49 wypadkach.

3. Uprawnień do prowadzenia rzemiosła w myśl art. 144 prawa przemysłowego wydano 288

Odmówiono kartę rzemieślniczą w 67 wypadkach.

4. Zatwierdzeń na uruchomienie zakładów przemysłowych w myśl art. 14 prawa przemysłowego wydano 77
(w roku ubiegłym 35)

Odmówiono zatwierdzenia w 11 wypadkach.

5. Koncesyj na prowadzenie przemysłu po myśli art. 8 prawa przemysłowego wydano 8

Odmówiono 24.

6. Koncesyj na uruchomienie dorożek samochodowych wydano 6

Odmówiono 18, obecna liczba koncesyj wynosi 55.

7. Potwierdzeń odgłoszenia przemysłu i wyciągów z rejestru zgłoszeń wydano 1387

8. Różnych informacyj dla władz i urzędów wydano 1400

II. 9. Wydział miejski udzielił 3 zezwolenia na handel trucizną, zasądził w jednym wypadku osobę do płacenia wsparcia oraz zarządził w jednym wypadku umieszczenie w domu pracy przymusowej.

III. Ponadto odbyło się 267 lustracyj różnego rodzaju zakładów przemysłowych. W związku z tą akcją sporządzono w okresie sprawozdawczym 313 doniesień karnych oraz wydano około 350 różnego rodzaju decyzyj.

Odwołań od tych decyzyj było 176, w tym 11 skarg do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

W końcu zamknięo w roku sprawozdawczym 62 zakłady przemysłowe, piwnice itp. Również zmuszono właścicieli zakładów przemysłowych do poczynienia odpowiednich inwestycyj, mających na celu doprowadzenie zakładu do stanu odpowiadającego wymogom sanitarno-higienicznym.

K. Policja Miejska.

Wniosków wpłynęło	7.418
Kar policyjnych i szkolnych nałożono	3.054
Świadectw ubóstwa wydano	3.278
Poświadczeń niezamożności i życia wystawiono i różnych innych	16.900
Legalizowano odpisów i podpisów	12.000
Kart kwitowych wystawiono	20.400
Książeczek roboczych wydano	900

Wniosków o przymusowe doprowadzenie dzieci do szkół wpłynęło 243
Znalezionych rzeczy oddano 112
Zgłoszeń zaginionych rzeczy przyjęto 498
Wniosków w sprawie nieszczęśliwych wypadków załatwiono 2.347
Załatwiono spraw przez urzędników rewirowych . . 38.263
Targów tygodniowych odbyło się 156
Doprowadzono do odbycia kar i robót 126
Ściągnięto przez policję za postój na targach . . 269.652,70 zł
Spraw wojskowych załatwiono 7.930
Tabliczek rowerowych wydano 3.513

L. Referat spraw mieszkaniowych

wystawił w czasie od 1 kwietnia 1936 r. do 31 marca 1937 r. według poszczególnych list przydziałów:

a) Zatwierdzeń lokatorów na propozycję właścicieli domów po myśli art. 17
ustawy w sprawie ochrony lokatorów . . . 998
Z tego zajęto mieszkań 905
dotychczas nie zajęto 93

b) Przydziałów na mieszkania urzędnicze po myśli art. 18 wymienionej ustawy 101
Z tego zajęto 87
dotychczas nie zajęto 14

c) Przydziałów na mieszkania, zarekwirowane na podstawie art. 17 pkt. 3 po odrzuceniu propozycji właśc. domu wzgl. w wypadkach niezgłoszenia opróżnionego mieszkania w przepisanym 14-dniowym czasokresie 47
z tego zajęto 15
dotychczas nie zrealizowano z powodu nieukończenia sporu 32

d) Zaświadczeń na podstawie art. 20 ustawy wymienionej w celu przeprowadzenia eksmisji na podstawie wyroków sądowych 68
z tego przeprowadzono eksmisji 49
dotychczas nie przeprowadzono 19

Dochód z pobranych opłat za czas od 1 kwietnia 1936 r. do 31 marca 1937 r. wynosi: . . . . . 6.689,— zł

M. Biuro Meldunkowe i Ewidencji Ruchu Ludności.

Reorganizacja oddziału szła w dwóch kierunkach. Polegać musiała z jednej strony na uproszczeniu biurowości przez wyeliminowanie zbytecznych czynności biurokratycznych, a z drugiej strony na ułatwianiu systemu meldunkowego w interesie publiczności.

Oba zagadnienia łączą się ściśle ze sobą. Jeszcze w miesiącu maju ustalono i wprowadzono osobne formularze meldunkowe dla zmieniających mieszkania w obrębie gminy. Formularz taki będący zarazem wymeldowaniem z dotychczasowego miejsca zamieszkania jest zarazem zameldowaniem n nowym miejscu zamieszkania. Ponadto formularz ten obejmuje poza głową rodziny żonę i dzieci do lat 18. Dalszym ułatwieniem było wprowadzenie w sierpniu 1936 r. sposobu meldowania się na jednym egzemplarzu formularza meldunkowego w miejsce dotychczasowego sposobu meldowania na 2 jednakowych formularzach meldunkowych.

Uproszczenia te stanowią ogromne ułatwienie dla publiczności. Przy zameldowaniu się w innej miejscowości i przy wymeldowaniu się do innej miejscowości, czynności meldunkowe polegające na wypełnianiu formularzy meldunkowych zostały zmniejszone do połowy. Rodzina składająca się z 6 osób melduje się obecnie na 6 formularzach meldunkowych zamiast na 12, jak dawniej. Natomiast przy przemeldowaniu się w obrębie miasta Katowic (z ulicy na ulicę) uproszczenie sięga o wiele dalej. O ile dawniej radzina składająca się z 6 osób (rodzice i 4 dzieci do lat 18) meldować się musiała na 24 formularzach (12 zameldowań i 12 wymeldowań), to obecnie wystarczy jeden formularz.

Tytułem opłat administracyjnych za wystawianie poświadczeń zamieszkania, dowody osobiste, podanie adresów i sprzedaż druków meldunkowych pobrano kwotę 20 022,60 zł.

Rozbudowa miasta.

A) Budownictwo Naziemne.

Przy utrzymaniu budynków miejskich zostały wykonane tylko najkonieczniejsze roboty remontowe względnie restauracyjne.

Środki na ten cel wynosiły: . . . 254.939,81 zł
Faktyczne wydatki wynoszą: . . . 252.815,03 zł
Zatem zaoszczędzono: . . . . 2.124,78 zł

Oprócz zwykłych i bieżących robót konserwacyjnych zostały wykonane następujące większe roboty remontowe wzgl. przebudówki:

a) dz. I.

1. Gruntowny remont domu restauracyjnego w Parku Kościuszki,
2. Przebudowa głównego wejścia na kąpielisko miejskie „Buglowizna“,
3. Budowa płotu betonowego w rzeźni miejskiej,
4. Gruntowny remont wnętrza gmachu teatru miejskiego,
5. Gruntowny remont fasady gmachu przy ul. Pocztowej nr 7,
6. Przebudowa mieszkania kierownika szkoły im. ks. J. Poniatowskiego w Katowickiej Hałdzie na klasę szkolną i mieszkania tercjana na ochronkę.

W roku 1936/37 zostały ukończone i rozpoczęte przez Urząd Budownictwa Naziemnego następujące nowe budowle:

1. Budowa 5 bloków mieszkalnych tj. 10 domów mieszkalnych w Katowicach dz. II. przy ul. Katowickiej:

a) blok I licząc od strony Bogucic obejmuje 2 domy mieszkalne pod nr 31 i 31 a, które składają się z suterenu, parteru, I. i II. piętra. Na parterze, I. i II piętrze mieszczą się 24 mieszkania o jednym pokoju i 1 kuchni. Do każdego mieszkania należy przedsionek, śpiżarka i ustęp.

W suterenie znajdują się komórki piwniczne, pralnia itp., na strychu zaś komórki do suszenia bielizny.

Wykonanie budynku jest masywne, wysokość pięter wynosi 2,75 m. w świetle, stropy częściowo żelbetonowe, pustakowe i częściowo z cegieł pomiędzy dźwigarami, schody żelbetonowe zatarte na gładko, podłogi w kuchniach i pokojach z heblowanych desek sosnowych, posadzka w ustępach, śpiżarkach i przedsionkach z betonu, piece kuchenne i pokojowe z kafli, dach płaski pokryty papą, fasady częściowo tynkowane i częściowo oblicowaną cegłą i ofugowane. Budynek wyposażony w instalację elekryczną, gazową, wodociągową i połączono z miejską siecią kanalizacyjną.

b) **blok II.** obejmuje 2 domy mieszkalne pod nr 33 i 33 a. Rozmieszczenie mieszkań i rodzaj wykonania jak przy bloku I.

c) **blok III.** obejmuje 2 domy mieszkalne pod nr 35 i 35 a. Rozmieszczenie mieszkań i rodzaj wykonania jak przy bloku I.

d) **blok IV** obejmuje 2 domy mieszkalne pod nr 37 i 37 a. Rozmieszczenie mieszkań i rodzaj wykonania jak przy bloku I.

e) **blok V** obejmuje 2 domy mieszkalne pod nr 39 i 39 a. Rozmieszczenie mieszkań i rodzaj wykonania jak przy bloku I.

Teren zabudowy, wszystkich 5 bloków wynosi: 5.700,00 m^2

Zabudowana	powierzchnia	bloku	I	wynosi	393,00 m^2
„	„	„	II	„	393,00 m^2
„	„	„	III	„	393,00 m^2
„	„	„	IV	„	393,00 m^2
„	„	„	V	„	393,00 m^2
				razem:	1.965,00 m^2

Kubatura	bloku	I	wynosi	4.432,00 m^3
„	„	II	„	4.432,00 m^3
„	„	III	„	4.432,00 m^3
„	„	IV	„	4.432,00 m^3
„	„	V	„	4.432,00 m^3
			razem:	22.160,00 m^3

Koszta budowy wszystkich 5 bloków wynoszą okr. 652.221,— zł
1 m^3 kosztuje okr. 29,50 zł.
Wszystkie 5 bloki obejmują 117 mieszkań i 3 sklepy.
Jedno mieszkanie wzgl. jeden sklep kosztuje okr. 5.435,— zł
Z robotami rozpoczęto dnia 5. IX. 1935 r.
Stan surowy ukończono dnia 20. XII. 1935 r.
Roboty wykończeniowe rozpoczęto dnia I. IV. 1936 r.

Oddanie budynku do użytku nastąpiło dnia 15. VII. 1936 r.
Czas budowy trwało 7 miesięcy.
Pokrycie kosztów budowy:

1. Pożyczka z T. O. R. w wysokości	.	480.000,— zł
2. Fundusze Miejskie	. . . . .	172.221,— zł
	razem:	652,221,— zł

2. Budowa 3 bloków — 6 domowych mieszkalnych w Katowicach II, przy ul. Katowickiej.

a) **blok I.** (od strony Bogucice) obejmuje 2 domy mieszkalne pod nr 56 i 56 a.
Rozmieszczenie mieszkań i rodzaj wykonania jak przy budowie pod poz. 1, budowa 5 bloków.

b) **blok II.** Obejmuje 2 domy mieszkalne pod nr 58 i 58 a
Rozmieszczenie i rodzaj wykonania jak pod a.

c) **blok III.** Obejmuje 2 domy mieszkalne pod nr 60 i 60 a.
Rozmieszczenie i rodzaj wykonania jak pod a.

Teren zabudowany, wszystkich 3 bloków wynosi ok. 3.400,00 m^2

Zabudowana powierzchnia bloku I wynosi	. .	393,00 m^2
Zabudowana powierzchnia bloku II wynosi	. .	393,00 m^2
Zabudowana powierzchnia bloku III wynosi	. .	393,00 m^2
	razem okr.	1.179,00 m^2

Kubatura bloku	I	wynosi	4.432.00 m^3
„ „	II	„	4.432.00 m^3
„ „	III	„	4.432,00 m^3
		razem	13.296.00 m^3

Koszta budowy 3 bloków wynosi 380.756.58 zł
1 m^3 kosztuje 28,56 zł.
Wszystkie 3 bloki obejmują 3 × 24 = 72 mieszkań.
Jedno mieszkanie kosztuje 5.288,— zł.
Z robotami rozpoczęto dnia 5. IX. 35 r.
Stan surowy ukończono dnia 20. XII. 35 r.
Roboty wykończeniowe rozpoczęto dnia 1. IV. 36 r.
Oddanie budynków do użytku nastąpiło dnia 15. VII. 36 r
Czas budowy trwał 7 miesięcy.
Pokrycie kosztów budowy:

Pożyczka ze Śl. Funduszu Gospodarczego	.	250.000.— zł
Z Funduszu Miejskiego	. . . .	130.756,58 zł
	razem:	380.756,58 zł

3. Budowa nowej hali targowej w Katowicach przy ul. Piotra Skargi.

W roku 1936/37 skończono pierwszy etap rozbudowy terenu targowego miasta, przez wybudowanie nowej hali targowej. Konstrukcja zasadnicza hali targowej jest wykonana w szkielecie żelaznym spawanym. Istotę jego stanowią 11 wiązarów-łuków o rozpiętości wynoszącej od stopy do stopy 39,50 m. Do szkieletu zużyto 400 ton żelaza. Stopy wiązarów spoczywają na fundamencie, który z kolei spoczywa na studni fundamentowej o średnicy 1,20 m. wypełnionej betonem, a sięgającej do odpowiedniego gruntu nośnego, tj. około 10,00 m. do 12.00 m. System tego fundamentowania tłumaczy się tym, że na miejscu budowy hali targowej istniał przed około 25 lat staw. Pod resztę fundamentów między studniami fundamentowymi wbito w odstępie około 3,00 m. pale sosnowe o grub. od 25 do 30 cm, a dług. 6,00 do 8,00 m. tak, że znajdują się pod poziomem wody gruntowej (2,80 m. poniżej poziomu terenu), celem zapobieżenia ich gniciu. Na palach spoczywają ławy żelbetonowe uzbrojone według obliczenia statycznego. Stropy nad piwnicami żelbetowo-żebrowe, ściany piwnicy z cegły na zaprawie cementowej, a izolacja podłóg i ścian piwnicznych ołowiano-bitumiczna. Strop magazynów w piwnicy, w partii rampy, zaizolowano, ze względów termicznych „Supremą".

Konstrukcję żelazną hali targowej wypełniono murem ceglanym-pustakowym licowanym, od zewnątrz zaś klinkerem. Dach hali targowej o pow. 9.800,00 m^2 pokryto blachą cynkową nr 12 na warstwie Supremy grub. 4 cm, którą ze względów termicznych i akustycznych umieszczono pod blachą, a na nią nalepiono warstwę papy. Wentylacja hali targowej odbywa się przy pomocy 10 wentylatorów amerykańskich o średnicy 1,00 m, umieszczonych wzdłuż szczytu dachu. 1.500,00 m^2 powierzchni okien w ścianach podłużnych i szczytowych hali targowej zaszklono szkłem surowym, 2500,00 m^2 powierzchni wysp stoiskowych sklepów, kantyny i ustępów wyłożono płytami terazzowemi o wymiarach 25/25 cm, a grub. 2,5 cm na podkładzie betonowym. Biuro wyłożono z podłogą z deszczułek dębowych.

Hala wyposażona jest w centralne ogrzewanie, w instalację światła elektr., zegarową, radiową, gazową, wodociągową i połączona z siecią kanalizacyjną. Kotłownię umieszczono w podwórzu starej hali targowej. Aby ułatwić transport towarów z piwnicy do hali i odwrotnie wmontowano dwa dźwigi towarowe o nośności 1 ton.

Jezdnie asfaltowe. Cokół hali targowej do wysokości 2,00 m o powierzchni 450,00 m^2 wyłożono szarymi płytami glazurowanymi. 340,00 m^2 powierzchni korytarza piwnicznego wyłożono płytami mozaikowymi o wym. 30/30 cm a grub. 4 cm. Ściany ko-

rytarza piwnicznego do wysokości 2,00 m a powierzchni 550,00 m^2 wyłożono cegłami glazurowymi mrozo-odpornymi. Drzwi i okna hali targowej na parterze drewniane. Drzwi w piwnicy drewniane obite blachą, jak również drzwi ubikacji magazynowych na parterze. Okna ponad parterem hali targowej żelazne. Ubikacje sklepowe, magazyny itp. ogrzewane za pomocą centralnego ogrzewania, mieszczącego się pod jezdnią podwórza starej hali targowej.

Program hali targowej.

Piwnica. W piwnicach przewidziano magazyn od strony Rawy, o powierzchni około 590,00 m^2 i kubaturze 2500,00 m^3, dalej mieszczą się w piwnicy ubikacje na chłodnię o pow. około 640,00 m^2 i kubaturze 2.400,00 m^3. Montaż urządzeń chłodniczych sztucznego przewietrzenia i urządzenie chłodni przewiduje się w roku 1937.

Chłodnia zostanie podzielona na odpowiednie kabiny przy pomocy siatek krepowanych, całość zaizolowana płytami korkowymi i wyłożona cegłami glazurowymi mrozo-odpornymi. Między ubikacjami piwnicznymi a chłodnią biegnie przez całą długość hali targowej korytarz o szerokości 2,40 m.

Parter: Powierzchnię hali targowej podzielono na wyspy z przejściami między nimi o szerokości 2,80 m. Wyspy z kolei podzielono na 408 stoisk o wym. 2,00/1,80 m z których 12 przeznaczono do sprzedaży ryb. Na tych 12 stoiskach ustawiono odpowiednie baseny rybne. W kierunku podłużnym hali targowej biegną 2 przejazdy, które umożliwiają dowóz towarów do stoisk. Dla celu bezpieczeństwa ogniowego i w celu umożliwienia szybkiego oczyszczenia hali targowej rozmieszczono w niej odpowiednią ilość hydrantów, dalej znajdują się w parterze hali targowej ubikacje sklepowe w ilości 30 sztuk, filia M. K. K. O., filia Poczty z przynależnościami, oraz kantyna, administracja i dwa ustępy dla publiczności. Następnie w parterze mieszczą się przy rampie od strony Rawy magazyny dla hurtowników w ilości 26 sztuk o powierzchni 520,00 m^2 i kubaturze 1500,00 m^3.

Możliwości dostępu do hali targowej rozmieszczono w ten sposób, że od strony ścian szczytowych znajdują się po 2 bramy wjazdowe dla wozów ciężarowych, którymi w czasie targu będzie mogła również wchodzić publiczność. W ścianach podłużnych hali targowej rozmieszczono 3 bramy od strony ulicy Piotra Skargi wyłącznie dla publiczności, a 3 bramy od strony rampy dla transportu towarów z wagonów kolejowych wprost do hali. Magazyny w parterze hali targowej są dostępne od strony rampy i od strony hali tak, że hurtownik lokujący swe towary z wagonu kolejowego w magazynie może je natychmiast sprzedawać drugiemi drzwiami detaliści w hali.

Ogólne: Budynek nowej hali targowej jest wolnostojący, usytuowany wzdłuż ulicy Piotra Skargi o długości 130,50 m a szerokości 48,50 m. Nową halę targową o zabudowanej powierzchni 6.370,00 m^2 i obudowanej przestrzeni (kubaturze) 72.000,00 m^3 przeznaczono do sprzedaży owoców, jarzyn, kwiatów, bitego drobiu i towarów krótkich. Budowa bocznicy kolejowej dla hali targowej jest w toku. Projektuje się również obok hali targowej sortownię towarów. Z budową nowej hali targowej rozpoczęto dnia 1 kwietnia 1935 r. W pierwszym roku budowy do grudnia 1935 r. wykończono budowę w stanie surowym, zimą zostały zlecone roboty ślusarskie, opracowano i zlecono roboty stolarskie, szklarskie, posadzkowe i malarskie tak, że z wiosną 1936 r. przystąpiono do robót wykończeniowych. Budowę ukończono i oddano do użytku publicznego dnia 1 października 1936 r.

Koszta budowy bez urządzenia chłodni i bocznicy kolejowei wynoszą 1.525.992,67 zł.

Grunt pod halę targową szacuje się na 600.000,— zł.

Więc 1 m^3 kosztuje $\frac{72.000}{1.525.992,67} = 21,47$ zł.

4. Budowa fabryki przetworów mięsnych i tłuszczów na terenie rzeźni miejskiej w Katowicach przy ul. Kozielskiej.

Na terenie rzeźni miejskiej wybudowano fabrykę w której wyrabia się towary mięsne i tłuszczowe z ubojów rzeźni miejskiej przeznaczone na eksport.

Budynek składa się z piwnicy, parteru, I piętra i poddasza. Wykonany jest masywnie, stropy i schody z konstrukcji żelbetonowej, dach płaski pokryty papą. Dobudowano osobną kotłownię i stację transformatorową.

Budynek wyposażono w instalację oświetlenia elektrycznego, centralnego ogrzewania, sanitarnego urządzenia, wodociąg i połączono z siecią kanalizacyjną.

Posadzka w ubikacjach przetworowych z gładkiego terazza, w składach z gładkiego betonu.

Ściany w ubikacjach przetworowych, w umywalniach i natryskach wyłożono białemi cegłami glazurowanemi częściowo do wysokości stropu, częściowo tylko do 2,00 m. Ściany ubikacji składowych wyłożono płytkami terazzowemi do wysokości 2,00 m, resztę ścian otynkowano i obielono.

W piwnicy umieszczono 2 peklownie, 1 suszarnię szynek, 1 czyszczalnię szynek i składnicę dla trocin, 1 wędzarnię z 4-ma przegrodami, 1 wielką składnicę dla gotowego towaru, i ubikację dla kotłów parowych.

Na parterze umieszczono: 1 biuro kupieckie, 1 ubikację dla kompresora, 1 biuro dla kierownika fabryki, ustępy dla kobiet i

mężczyzn, 1 wędzarnię z 4-ma przegrodami, 3 chłodnice, 1 ubikację dla przetworów, tłuszczów (smalcownia), 1 pakownię i 1 składnicę.

Na I piętrze umieszczono: 1 składnicę, 1 ubikację dla wyrobów specjalnych wędlin, ustępy dla kobiet i mężczyzn, 1 wędzarnię z 4-ma przegrodami, 1 ubikację dla obróbki szynek z puszkownią, przedzielona ścianą drzewno-szklaną, 1 sterelizację, 1 smalcownię, 1 składnicę i 1 pakownię.

Na poddaszu umieszczono: garderoby, umywalnie, natryski itp.

Ubikacje ustępowe zaopatrzono w umywalki z dopływem ciepłej i zimnej wody do czyszczenia rąk.

Wszelkie ubikacje i maszyny można czyścić ciepłą wzgl. zimną wodą. Wszelkie maszyny przetwórcze pędzone prądem elektrycznym z zastosowaniem najnowszego systemu oraz zaopatrzone są wselkiemi potrzebnymi przyrządami ochronnymi.

Kubatura budynku wynosi okr. . . .	6.000,00	m^3
Ogólny koszt budowy wynosi . . .	172.549,05	zł
Zatem 1 m^3 zabudowania wynosi . . .	28,70	zł

Oprócz powyższych robót zostały rozpoczęte:

1. budowa 2 bloków mieszkalnych przy ul. Cynkowej,
2. budowa 3-ciogo bloku mieszkalnego przy ul. Cynkowej.

W roku 1936/37 zostały wykonane następujące większe projekty:

1. Projekt na budowę Instytutu Kształcenia Handlowego przy ul. Raciborskiej,
2. Projekt na budowę kasyna oficerskiego przy ul. Raciborskiej,
3. Projekt na budowę szkoły powsz. w dz. II. przy ul. Katowickiej,
4. Projekt na budowę szkoły powsz. dz. IV. przy ul. Ligockiej.

B. Budownictwo Drogowe.

I. Utrzymanie publicznej sieci ulic i dróg, chodników oraz kanalizacji miejskiej wraz z oczyszczalniami ścieków.

Stopniowy rozwój miasta W. Katowic pociąga za sobą konieczność budowy nowych ulic i dróg jak również budowę urządzeń kanalizacji publicznej i innych urządzeń ulicznych. Z tego też względu zwiększa się z roku na rok ciężar utrzymania urządzeń drogowych wszelkiego rodzaju. Chociaż środki budżetowe w roku budżetowym 1936/37 na roboty związane z bieżącym utrzymaniem tych urządzeń drogowych były mniej więcej te same co w poprzednim roku budżetowym, dokładano starań, by racjo-

nalną gospodarką stojącymi do dyspozycji środkami finansowymi — program odnośnych prac konserwacyjnych wykonany został w całej pełni.

W okresie sprawozdawczym, bieżącemu utrzymaniu podlegało po uwzględnieniu wykonanych w poprzednim roku nowych urządzeń ulicznych.

1. **sieć drogowa:** (nawierzchnia ulic i dróg).

a) 61.615 km	ulic brukowanych o pow.	457.301,00 m^2
b) 7.689 km	ulic bitumicznych o pow.	52.442,00 m^2
c) 10.799 km	dróg szosowych o pow.	92.481,00 m^2
d) 39.392 km	dróg gruntowych o pow.	194.879,00 m^2
119.495 km	razem:	797.103,00 m^2

2. **sieć chodników ulicznych:**

   a) 174.640 km chodników o powierzchni 654.900,00 m^2

3. **sieć kanałów ulicznych:**

   a) 59.132 km kanałów dla wód gospodarczych,
   b) 5.240 km kanałów dla wód deszczowych,
   c) 0.800 km kanałów dla wód burzowych,

   65.172 km kanałów ulicznych.

4. **4 zakłady oczyszczalń ścieków kanałowych w dzielnicy I., II., III. i IV.**

W roku sprawozdawczym przybyło:

a) 4.480 km ulic brukowanych,
b) 3.200 km ulic nie umocowanych,
c) 0.850 km chodników,
d) 3.658 km kanałów ulicznych,
e) 73 szt. szybów rewizyjnych,
f) 49 szt. ulicznych skrzyń osadowych,
g) 1.267 mb połączeń kanałowych.

Przy robotach wykonywanych we własnym zakresie t. j. utrzymaniu ulic, dróg i chodników, Urząd Drogowy zatrudniał 54 robotników i rzemieślników ze stałej załogi robotniczej, którzy wykonali 16.265 robotnikodniówek oraz 91 robotników sezonowych, którzy wykonali 14.904 robotnikodniówek.

Przy czyszczeniu rowów przydrożnych, uporządkowywaniu ulic i terenów miejskich pracowali bezrobotni, odpracowujący swe wsparcia utrzymywane ze środków miejskich, którzy wykonali 11.083 robotnikodniówek.

Ważniejszymi robotami około naprawy ulic i dróg, wykonaymi we własnym zakresie były:

naprawa jezdni gruntowej ul. Wincentego Pola w dzielnicy IV kosztem 3.706,00 zł oraz naprawa jezdni szosowej ulicy Franciszkańskiej w dzielnicy IV. kosztem 3.836,52 zł. Ponadto wyko-

nano wstępne roboty oraz roboty zupełnego odnowienia i naprawy chodników na terenie całego miasta we własnym zakresie.

Analogicznie jak w ubiegłych latach przeprowadzony został w roku sprawozdawczym konieczny główny remont ulic w miejscach najpotrzebniejszych przez firmy fachowe, po cenach jednostkowych uzyskanych z przetargów publicznych, a zatwierdzonych przez Korporacje Miejskie.

Przy utrzymaniu kanałów ulicznych zatrudniono 18 robotników kanałowych ze stałej załogi robotniczej, którzy wykonali 5.611 robotnikodniówek, w oczyszczalniach ścieków.

Do nowo wzniesionych budynków mieszkalnych oraz do nieruchomości prywatnych na całym obszarze miasta Katowic wykonano na wnioski i koszt właścicieli nieruchomości 234 połączeń domowych do kanalizacji miejskiej.

Przeprowadzono przez personel techniczny kontrolę urządzeń odwadniających nieruchomości, przyległych do ulic, przy czym stwierdzono w 338 wypadkach uszkodzenia w tych urządzeniach. Właściciele domów z 330 wypadkach na skutek interwencji urzędowej przeprowadzili naprawę urządzeń odwadniających przy swoich nieruchomościach.

W dziedzinie regulacji ruchu ulicznego zmieniono w południowej części miasta ograniczenie dla ruchu kołowego, przeprowadzono zmianę przystanków tramwajowych oraz uzupełniono tablice informacyjno-ostrzegawcze na całym terenie miasta.

Do wykonania robót drogowych i kanalizacyjnych we własnym zakresie udzielał tabór miejski według potrzeby zaprzęgi konne. W ciągu okresu sprawozdawczego zażądano z taboru miejskiego 3410 zaprzęgodniówek, a otrzymano 2152 zaprzęgów.

II. Opracowanie projektów drogowych, kanalizacyjnych, mostowych i innych ze zakresu budownictwa podziemnego.

Biuro Projektów Urzędu Drogowego i Mierniczego opracowało w okresie sprawozdawczym następujące projekty po poprzednim wykonaniu zdjęć sytuacyjnych i wysokościowych, jak również opracowało kosztorysy do tych projektów.

A. Projekty drogowe:

1. rozbudowa ulicy Jordana w dzielnicy I. na odcinku od ul. Kościuszki do ul. Mikołowskiej — długość odcinka 400 mb — obejmująca ułożenie krawężników kwarcytowych profilu szerokiego, umocowanie jezdni małą kostką porfirową na podłozu szosowym oraz umocowanie chodników płytami betonowymi i kostką mozaikową,
2. rozbudowy ulicy Kościelnej w dzielnicy I. na odcinku od ul. Kościuszki do ul. Wandy — długość odcinka 150 mb — sposób umocowania jak ad 1,

3. rozbudowa ulicy Stalmacha w dzielnicy I. na odcinku od ul. Drzymały do ul. Wandy — długość odcinku 100.00 mb — sposób umocowania jak ad 1,
4. rozbudowy ul. Drzymały w dzielnicy I. na odcinku od ul. Stalmacha do ul. Kościelnej — długość odcinka 50 mb — sposób umocowania jak ad 1,
5. rozbudowy ul. Koszarowej w dzielnicy I. od ul. Raciborskiej do ul. Mikołowskiej — długość odcinka 600 m — obejmująca ułożenie krawężników granitowych profilu szerokiego, umocowanie jezdni małą kostką granitową na podłożu szosowym oraz umocowanie chodników płytami betonowymi i kostką mozaikową,
6. rozbudowy ulicy Bielskiej w dzielnicy I. odcinek od ul. Raciborskiej do ul. Mikołowskiej — długość odcinka 600 m — sposób umocowania jak ad 5,
7. przebudowa ulicy Fabrycznej w dzielnicy I. odcinek od ul. Raciborskiej do ul. Kozielskiej — długość odcinka 150 m — sposób umocowania jak ad 1,
8. przebudowa ul. Batorego w dzielnicy I. od ul. Kościuszki do ul. Andrzeja — długość odcinka 150 m — sposób umocowania jak ad 5, lecz krawężniki kwarcytowe,
9. przebudowa ul. św. Jana w dzielnicy I. od ul. Br. Pierackiego do ul. Dworcowej — długość odcinka 100 m — sposób umocowania jak ad 5, lecz dużą kostką granitową starożyteczną na podłożu piaskowym, a w drugiej alternatywie umocowanie bitumiczne,
10. przebudowy ul. Ks. Damrota w dzielnicy I. od mostu kolejowego do ul. Wojewódzkiej — długość odcinka 100 m — sposób umocowania jak ad 5,
11. przebudowa ul. Krasińskiego w dzielnicy I. od ul. Damrota do ul. św. Jacka — długość odcinka 100 m — obejmująca ułożenie krawężników granitowych profilu szerokiego, umocowanie jezdni nawierzchnią asfaltową na podłożu szosowym oraz umocowanie chodników płytami betonowymi i kostką mozaikową,
12. rozbudowa ulic w kolonii mieszkalnej urzędniczej w dzielnicy II. położonej na północ od ul. Katowickiej na łącznej długości 2900 m, obejmująca ułożenie krawężników betonowych, umocowanie jezdni łamańcem porfirowym na podłożu piaskowym oraz umocowanie chodników płytami betonowymi.
13. rozbudowa ulic w kolonii przy ul. Katowickiej w dzielnicy II, między ul. Zamkową i koleją wąskotorową na łącznej długości 300 m — sposób umocowania jak ad 12;

14. rozbudowy ul. Kunegundy w dzielnicy II. od ul. Krakowskiej do dworca kolejowego Katowice - Bogucice t. j. na całej długości tej ulicy wynoszącej 400 m — sposób umocowania jak ad 12, lecz krawężniki szarogłazowe profilu wąskiego,
15. rozbudowa ul. Cynkowej w dzielnicy II. od ul. Niedurnego do końca bloków miejskich dla bezdomnych — długość odcinka 200 m — obejmująca ułożenie krawężników wąskich, umocowanie jezdni małą kostką porfirową na podłożu szosowym,
16. rozbudowa części jezdni ul. Wojciechowskiego w dzielnicy III. od byłej granicy miasta Katowic do ul. Wilsona — długość odcinka 2250 m — obejmująca umocowanie części jezdni dużą kostką granitową na podłożu szosowym za zalaniem spoin zaprawą cementową,
17. wyprostowanie ul. Brynowskiej (projektowana ulica „A" jako wyprostowana Brynowska) w dzielnicy IV, od fabryki Kołłontay do ul. Kłodnickiej — długość odcinka 1500 m — obejmuje umocowanie jezdni małą kostką granitową na podłożu szosowym,
18. nawiązanie ulic: Kościuszki, projektowanej ul. „A", ul. Kłodnickiej i ul. Brynowskiej w dzielnicy IV,
19. rozbudowa ul. Grzyszki w dzielnicy IV od ul. Hermańskiej do ul. Ks. Dzierżona — długość odcinka 300 m — obejmująca ułożenie krawężników szarogłazowych wąskich, umocowanie jezdni małą kostką porfirową na podłożu szosowym oraz umocowanie chodników płytami betonowymi,
20. rozbudowa ul. Ks. Dzierżona w dzielnicy IV na długości 350 m, sposób umocowania jak ad 19,
21. rozbudowa ul. Średniej w dzielnicy IV od ul. Grzyszki do ul. projektowanej — długość odcinka 200 m — sposób umocowania jak ad 19.

B. Projekty kanalizacyjne:

1. skanalizowanie projektowanej ul. „A" przy ul. Powstańców w dzielnicy I — długość odcinka 120 m — kanał z rur żelbetonowych o średnicy 300 mm,
2. skanalizowanie ul. Zamkowej w dzielnicy I od rzeki Rawy do ul. Peowiaków — długość odcinka 350 m — kanał z rur żelbetonowych o średn. 1000 mm,
3. skanalizowanie ul. Zamkowej w dzielnicy I, odcinek od ul. Katowickiej do ul. projektowanej „H" — długość odcinka 600 m — kanał z rur żelbetonowych o średnicy 400, 300 i 200 mm,
4. skanalizowanie kolonii mieszkalnej, położonej na północ od ul. Katowickiej w dzielnicy II na długości łącznej 4000 m, kanał z rur betonowych o średn. 400, 300 i 200 mm,

5. skanalizowanie kolonii mieszkalnej przy ul. Katowickiej w dzielnicy II, między ul. Zamkową i koleją wąskotorową na długości 500 m kanałem z rur betonowych o średn. 400, 300 i 200 mm.
6. wykonanie burzowca na ul. Katowickiej w dzielnicy II — długość burzowca 200 m — kanał z rur betonowych o średnicy 600 mm,
7. wykonanie burzowca na ul. Kozielskiej w dzielnicy I do rowu odpływowego wód kopalnianych z kopalni Wujek — długość burzowca 500 m — kanał z rur o średn. 1000 mm,
8. skanalizowanie ul. Generała Zajączka w dzielnicy I; przedłużenie kanału o 30 m, przewidziano kanał z rur żelbetonowych o średn. 300 mm,
9. skanalizowanie ul. Wita Stwosza w dzielnicy I od ul. J. Ligonia do ul. Powstańców — długość odcinka 120 m — kanał z rur żelbetonowych o średn. 300 mm,
10. skanalizowanie ul. Rejmonta w dzielnicy I od ul. Wojewódzkiej do ul. Dąbrowskiego — długość odcinka 110 m — kanał z rur żelbetonowych o średn. 300 mm,
11. skanalizowanie ul. Zabrskiej w dzielnicy I od ul. Sobieskiego do ul. Dąbrówki — długość odcinka 120 m — kanał z rur żelbetonowych o średn. 300 mm,
12. skanalizowanie ul. Kościelnej w dzielnicy I od ul. Kościuszki do ul. Wandy — długość odcinka 150 m — kanał z rur żelbetonowych o średn. 300 mm,
13. Skanalizowanie ul. Stalmacha w dzielnicy I od ul. Drzymały do ul. Wandy — długość odcinka 100 m — kanał z rur żelbetonowych o średn. 300 mm,
14. skanalizowanie ul. Drzymały w dzielnicy I od ul, Stalmacha do ul. Kościelnej — długość odcinka 40 m — kanał z rur żelbetonowych o średn. 300 mm,
15 skanalizowanie ul. Cynkowej w dzielnicy II od ul. Niedurnego do ul. Murckowskiej — długość odcinka 340 m — kanał z rur betonowych o średn. 300 mm,
16. skanalizowanie rowu Dębskiego w dzielnicy III od ul. Chorzowskiej do koryta rzeki Rawy — długość odcinka 460 m — kanał z rur żelbetonowych o średn. 600, 800 i 1000 mm,
17. projekt prowizorycznej oczyszczalni u wylotu rowu Dębskiego do Rawy o pojemności 32 m^3 wraz z 4-ma osadnikami systemu „Sanitas“ oraz jeden osadnik świeżowodny systemu „Dywidag“ przy moście w ul. Dębskiej,
18. bocznica kolejowa normalnotorowa do nowej hali targowej o długości 1000 m wraz z torami ustawczymi,

19. projekt przepustu żelbetonowego o wymiarach 150 × 150 w świetle traktu nowej bocznicy kolejowej do nowej hali targowej,
20. most żelbetonowy na rzece Rawie w trakcie nowej bocznicy kolejowej o rozpiętości 7,55 m i długości 70 m wraz z jednostronnymi murami oporowymi o długości 70 m.

III. Budowa nowych ulic i dróg, kanałów, mostów i inne roboty inwestycyjne - podziemne.

W porównaniu do okresu budżetowego 1935/36, w którym wydatkowano kwotę 1.679.146,00 zł, inwestycje wykonane przez Magistrat w roku budżetowym 1936/37 powiększyły się w znacznym stopniu, jak wynika z porównania wyłożonych sum na przeprowadzone budowy dróg, ulic i chodników oraz kanałów, które wynoszą według poniższego zestawienia i podziału na źródła pochodzenia funduszów:

a) Fundusz Pracy — pożyczki zaciągnięte przez Magistrat	458.563,84	zł
b) z Funduszu Pracy we formie dotacji . . .	244.998,21	„
c) z Funduszu Opieki Społecznej	24.999,44	„
d) z Nadzwyczajnego Funduszu Inwestycyjnego .	156.539,38	„
e) z Wojewódzkiego Funduszu Drogowego . .	190.457,82	„
f) z udziałów	40.500,00	„
g) z kredytów miejskich	1.023.068,74	„
razem:	2.139.127,43	zł

Preliminowano programem robót inwestycyjnych na rok budżetowy 1936/1937 kwotę:

a) na roboty drogowe	1.867.000,00	zł
b) na roboty kanałowe	644.000,00	„
razem:	2.511.000,00	zł
wykonano zaś robót jak wyżej wykazano za kwotę	2.139.127,43	„
różnica:	391.872,57	zł

czyli, że program robót zrealizowano w 85 %-tach. Zrealizowaniu całego programu w 100 %-tach stało na przeszkodzie to, że Fundusz Pracy nie na wszystkie roboty przekazał dostatecznych środków finansowych.

Z powyższych kwot wykonano w ogólnym zestawieniu następujące roboty inwestycyjne:

a) ulic i dróg około . . .	8.500	m
b) chodników ulicznych . .	7.000	m²
c) kanałów ulicznych . . .	6.000	m

Poza tym wykonano na rachunek Urzędu Wojewódzkiego

Śląskiego arterię wylotową Katowice—Kochłowice i to na odcinku od ul. Mikołowskiej do granicy miasta w kierunku zachodnim o długości 3.500 m.

Odnośne roboty poniżej szczegółowo naprowadzone przyczyniły się w poważnym stopniu do usprawnienia i ulepszenia ruchu drogowego, tak kołowego jak i pieszego.

Nadmienić wypada, że przez wykonanie inwestycyjnych robót drogowych czyli publicznych dano również możliwość sporej liczbie bezrobotnych do zarobkowania, uruchomiając roboty we własnym zakresie oraz zlecając je do wykonania firmom i przedsiębiorcom, przy których to robotach przepracowano razem: 142 197 robotnikodniówek.

W szczegółowym zestawieniu wykonane w roku sprawozdawczym roboty przedstawiają się jak następuje:

A. ROBOTY DROGOWE:

1. Budowa drogi powiatowej Katowice — Kochłowice.

Według projektu i kosztorysu zatwierdzonego przez Urząd Wojewódzki Śląski, podjęto budowę drogi powiatowej wyżej określonej z dniem 15 maja 1936 r. i to na odcinku od ul. Mikołowskiej do granicy miasta, przy czym wykonano następujące roboty:

a) karczowanie lasu i pni na powierzchni około 15.000 m^2,

b) odkrywkę darń i ziemi roślinnej na powierzchni około 35 000 m^2,

c) prace ziemne (wykop i nasyp wraz transportem na odległość do 800 m) na całej długości trasy oraz wykonano nasyp na odcinku od km. 0.0 + 50 do km. 0.9 + 00 — o przeciętnej wysokości do 10 m, przy czym nawieziono około 100 000 m^3 ziemi z rezerw położonych obok ulicy Mikołowskiej i z hałdy kopalni Wujek,

d) wykonano około 5500 mb rowów odwadniających wraz z obsypaniem ziemią roślinną i obdarniowaniem skarp,

e) dowieziono około 1000 m^3 rajmówki jako warstwę izolacyjną na wykonanym nasypie,

f) wbudowano w jezdnię około 1200 mb sączków odwadniających z kamienia piaskowego,

g) wykonano 5 sztuk przepustów oraz potrzebne przejazdy.

Powyższe roboty zostały wykonane sposobym gospodarczym we własnym zakresie przy stanie załogi robotniczej wynoszącym przeciętnie 300 robotników, którży przepracowali około 60 000 robotnikodniówek. Dalsze roboty około budowy tej drogi kontynuowane będą w następnym roku budżetowym 1937/38.

Koszt tych robót wynosił w roku sprawozdawczym:

a) robocizna	. . . . . .	224.500.00 zł
b) materiał	. . . .	52.495.28 zł
	razem:	276.995.28 zł

2. Umocowanie ulicy Ks. Damrota i Krasińskiego w dzielnicy I.

Jezdnię ul. Ks. Damrota na odcinku od mostu kolejowego do ul. Krasińskiego na długości 80 mb umocowano szosówką oraz wybrukowano małą kostką granitową na podłożu żużlowym.

Chodniki zbudowano z płyt betonowych, z szerokimi granitowymi krawężnikami po stronie wschodniej.

Równocześnie wykonano rozbudowę ul. Krasińskiego na odcinku od ul. Ks. Damrota do ul. św. Jacka na długości 60 mb. Na tejże ulicy wykonano podłoże szosowe dla przyszłego umocowania termakowego, a po obu stronach jezdni ułożono krawężniki granitowe szerokie. Koszta materiału i robocizny powyższych robót wynosiły około 30.000.00 zł.

3. Przebudowa ul. Ks. Piotra Skargi w dzielnicy I.

W związku z budową nowej hali targowej zachodziła konieczność uporządkowania wszystkich dojazdów tak kołowych jak i pieszych do nowej hali.

W roku sprawozdawczym przystąpiono do ostatecznej rozbudowy ul. Ks. Piotra Skargi na odcinku od ul. Skośnej do ulicy Słowackiego na długości 320 mb, która to jezdnia o szerokości 8.00 m została umocowana małą kostką granitową z wypełnieniem szczelin gorącą masą asfaltową.

Równocześnie wykonano inne prace brukarskie, chodnikowe i kanalizacyjne, konieczne w związku z nowym stanem przy nowej hali targowej. — Ogólny koszt odnośnych robót wynosił 82.950.78 zł.

4. Przebudowa ulicy Stawowej w dzielnicy I.

Ulica ta na odcinku od ul. Mickiewicza do ul. Piotra Skargi, stanowiąca również główny dojazd do nowej hali targowej, doczekała się gruntownej przebudowy. Starą zupełnie zniszczoną kostkę drewnianą wyjęto, a w miejsce jej nałożono na jezdnię twardolany asfalt grubości 5 cm po poprzednim należytym wyrównaniu powierzchni; pozatem urządzono nową boczną jezdnię asfaltową na podłożu betonowym tak, że 50 m długi odcinek ulicy otrzymał dwie jezdnie po 8.00 m szerokie o łącznej powierzchni asfaltowej 775 m^2. — Odnośne roboty wykonane zostały przez przedsiębiorcę, których ogólny koszt wynosił 17 778,79 zł.

5. Budowa ulic i podwórzy przy miejskich blokach mieszkalnych przy ul. Katowickiej w dzielnicy II, ogólnej długości 580 mb.

Jezdnie zostały umocowane podkładym szosowym z żużlu wielkopiecowego, zaś chodniki żużlem hałdowym. Ogólny koszt tych robót wynosił około 41 233,90 zł.

6. Budowa ulic w kolonii urzędniczej przy ul. Katowickiej w dzielnicy II.

W budującej się kolonii mieszkalnej urzędniczej przy ul. Katowickiej zostały rozbudowane 3 ulice, których łączna długość wynosi ca 900 m. Na tych ulicach przeprowadzone zostały roboty ziemne i niwelacyjne. Jezdnie i chodniki umocowano gruzami i żużłym hałdowym. Dla odgrodzenia chodników od jezdni ułożono krawężnik z licaków szarogłazowych. Roboty zostały wykonane po części przez przedsiębiorców, po części zaś we własnym zakresie. Koszty tych robót wynosiły około 17 874,87 zł.

7. Budowa projektowanej ul. „H" na zachód od ul. Zamkowej w dzielnicy I.

Sposób umocowania jezdni i chodników tej ulicy analogiczny jak ad 6. Koszty tej budowy wynosiły około 3 679,84 zł.

8. Przebudowa ul. Koszarowej w dzielnicy I.

Odcinek tej ulicy od ul. Raciborskiej do ul. projektowanej został przebudowany w ten sposób, że stare umocowanie szosowe zastąpiono brukiem z dużej kostki granitowej, zaś chodniki umocowane zostały częściowo płytami betonowymi, zaś częściowo drobnym żużlem hałdowym. Odnośne roboty kosztowały około 17 709,30 zł.

9. Przebudowa ul. Marcinkowskiego w dzielnicy II.

Ulica ta na długości 185 mb zabrukowana została półbruczkiem szarogłazowym na podłożu piaskowym o łącznej powierzchni 1295 m². Chodniki umocowano piaskiem żużlowym. Koszty tych robót wynosiły 24 210,13 zł.

10. Budowa drogi do domu Starców w dzielnicy II.

Droga ta na odcinku od ul. Leopolda do ul. Ludwika umocowana została rajmówką o łącznej powierzchni 495 m² kosztem 5 813,26 zł.

11. Budowa chodników przy ul. Kunegundy w dzielnicy II.

Na całym odcinku tej ulicy od ul. Krakowskiej do dworca kolejowego Katowice — Bogucice, ułożono krawężniki wąskie szarogłazowe łącznej długości 700 mb oraz założono 3-rzędowy ściek przy krawężniku. Ciąg dalszy robót około uporządkowania tej ulicy prowadzić się będzie w roku 1937/38. Koszt tych robót wynosił około 5 000,00 zł.

12. Umocowanie jezdni na skrzyżowaniu przedłużonej ul. Kościuszki z ul. Brynowską w dzielnicy IV tudzież umocowanie promenady w trakcie przedłużonej ulicy Kościuszki.

W roku sprawozdawczym umocowano jezdnię na podanym skrzyżowaniu twardolanym asfaltem na długości 180 mb a powierzchni 2268 m^2, a ponadto umocowano promenadę t. zw. „dywanikiem“ asfaltowym w trakcie przedłużonej ulicy Kościuszki, na odcinku od ul. Poniatowskiego do drogi prowadzącej do Muchowca na długości 1225 mb.

Koszty tych robót wynosiły około 94 800,00 zł a wraz z pokryciem zaległości w kosztach budowy z poprzedniego roku wydatkowano w roku budżetowym 1936/37 na budowę przedłużonej ulicy Kościuszki około 190 800,00 zł.

13. Przebudowa ul. Wojciechowskiego w dzielnicy III.

Wymieniona ulica w trakcie starego nieczynnego wąskiego toru tramwajowego, który z jezdni usunięto, została na odcinku II od ul. Zarębskiego do ul. Jana Kupca t. j. na długości około 1200 mb w szerokości pasa tramwajowego 3,60 m należycie wybrukowana. Na nowym podłożu szosowym ułożono bruk z dużej kostki granitowej z zalaniem spoin zaprawą cementową.

Również poszerzono ul. Wojciechowskiego w kilku miejscach, celem zbudowania na jezdni wysepek ruchowych przy przystankach tramwajowych. Koszt tych robót wynosił 125 602 zł.

14. Rozbudowa drogi na Załęskiej Hałdzie w dzielnicy IV.

Drogę tę umocowano t. zw. dzikim brukiem na odcinku od przystanku kolejowego Katowice — Brynów do oberży p. Mroncza oraz od tej oberży w kierunku mostu przy ul. Kochłowickiej, na długości około 1200 m. Również wykonano przy tej drodze chodnik ze starych płyt cementowych na długości około 650 m. Ogólny koszt tych robót wynosił około 25 000,00 zł.

15. Umocowanie dróg i chodników okalających nową halę targową.

Drogi okalające nową halę targową umocowano brukiem z małej kostki granitowej, ułożonej na podłożu szosowym o powierzchni łącznej 1400 m^2. Chodniki zaś o łącznej powierzchni około 1500 m^2 wyłożono płytami betonowymi na podłożu częściowo szosowym i częściowo betonowym. Koszt tych robót wynosił około 27 720,00 zł.

16. Umocowanie podłogi w nowej hali targowej.

W związku z tymi robotami ułożono około 1200 mb krawężników granitowych i krawężników cementowych w jezdniach i chodnikach wewnątrz hali targowej, jaś jezdnię i chodniki w tej

hali o łącznej powierzchni co 3500 m² umocowano twardolanym asfaltem na podłożu betonowym. Koszt tych robót wynosił około 113 050,00 zł.

17. Roboty brukarskie na II odcinku ul. Ligockiej w dzielnicy IV.

Odcinek tej ulicy od ul. Załęskiej do ul. Panewnickiej umocowano półbruczkiem granitowym na długości jezdni 1280 mb i szerokości jezdni 6.00 m. Poza tym na tej samej ulicy na odcinku od ul. Franciszkańskiej do ul. Panewnickiej i na ul. Franciszkańskiej od ul. Ligockiej do bramy klasztoru oo. Franciszkanów wykonano nowe szosowanie na powierzchni około 2100 m². Ogólne koszta tych robót wynosiły 145 780,00 zł.

18. Brukowanie ul. Wolności w dzielnicy II.

Jezdnia powyższej ulicy na odcinku od ul. Markiefki do ulicy Ryszarda t. j. na długości 510 mb zabrukowana została półbruczkiem porfirowym na podłożu z piasku żużlowego kosztem 28 693,86 zł.

19. Rozbudowa chodników przy ul. Bogucickiej w dzielnicy II.

Chodniki tej ulicy na odcinku od rzeki Rawy do ul. Rawy umocowano płytami cementowymi oraz brukiem mozaikowym na długości 310 95 mb kosztem około 15 000,00 zł.

20. Rozbudowa chodników przy ul. Krakowskiej w dzielnicy II.

Przy tej ulicy umocowano chodniki na odcinku od ul. Bogucickiej do ul. Rawy płytami betonowymi na długości 150 mb, zaś na odcinku od ul. Murckowskiej do ul. Posia wykonano na razie roboty ziemne oraż planum po obu stronach ulicy z prowizorycznym umocowaniem tych chodników rajmówką. Ogólny koszt tej budowy wynosił 25 184,09 zł.

21. Rozbudowa ul. Bankowej w dzielnicy I.

Umocowanie chodników przy tej ulicy wykonano na odcinku od ul. M. Piłsudskiego do rzeki Rawy płytami cementowymi na długości 360 mb. Koszt tych robót wynosił około 7 105,65 zł.

22. Przebudowa ul. Pierackiego w dzielnicy I.

Ulica Br. Pierackiego o ruchu jednokierunkowym ma charakter poniekąd reprezentacyjny, gdyż położona jest w śródmieściu i jest jedną z ruchliwszych ulic, tak pod względem kołowym jak i pieszym. Z powodu przestarzałego stanu umocowania tej ulicy przystąpiono do całkowitej przebudowy na całej jej długości. W miejsce starego suchego bruku wykonano jezdnię asfaltową, ułożono krawężnik szeroki granitowy, oraz wybudowano

wyspę samochodową z kostki porfirowej u wlotu ul. św. Jana w ul. Pierackiego, która to wyspa reguluje równocześnie ruch kołowy w tym miejscu. Chodniki przy ul. Br. Pierackiego umocowano płytami granitoidowymi oraz kostką mozaikową. Ogólne koszty tej budowy wynosiły 64 499,74 zł.

23. Rozbudowa ul. Dyrekcyjnej w dzielnicy I.

Na całym odcinku tej ulicy od ul. M. Piłsudskiego do ulicy Dworcowej wykonano nową nawierzchnię jezdni z asfaltu twardolanego, ułożono krawężniki granitowe profilu szerokiego oraz umocowano chodniki płytami betonowymi i brukiem mozaikowym. Koszt tych robót wynosił około 22 000,00 zł.

24. Rozbudowa ul. Jordana w dzielnicy I., na odcinku od ul. Kościuszki do ul. Mikołowskiej.

Ulica ta na długości 400 m, a szerokości 7 m umocowana została małą kostką porfirową na podłożu szosowym, krawężniki zbudowano kwarcytowe, profilu szerokiego, zaś chodniki umocowane zostały płytami betonowymi i brukiem mozaikowym. — Koszt tych robót wynosił około 65 000,00 zł.

25. Rozbudowa ul. Rymera w dzielnicy I. od ul. Kościuszki do ul. Wandy.

W związku z rozbudową wymienionej ulicy na długości 120 mb wykopano i odwieziono ca 1500 m^3 ziemi oraz wykonano podłoże dla jezdni z materiału żużlowego, na którym ułożono bruk z małej kostki porfirowej, chodniki natomiast umocowano drobnym materiałem żużlowym. Koszt tych robót wynosił około 15.000,00 zł.

26. Rozbudowa ulic Kościelnej, Stalmacha i Drzymały w dzielnicy I. na łącznej długości 300 mb.

W związku z tymi robotami wydobyto i odwieziono około 5000 m^3 ziemi, po czym ułożono na warstwie filtracyjnej podłoże szosowe o grubości 30 cm. Podłoże to obramowane zostało licakiem ułożonym w 3-ch rzędach, które to umocowanie stanowi równocześnie ściek. Chodniki umocowane zostały drobnym materiałem żużlowym. Ostateczne umocowanie ulic nastąpi po zabudowaniu przyległych do tych ulic parcel. Ogólne koszty tych robót wynosiły około 30.000,00 zł.

27. Przebudowa chodników przy ul. 3-go Maja i M. Piłsudskiego w dzielnicy I.

Wykonano nowe umocowanie chodników o powierzchni 1 189 00 m^2 z płyt granitoidowych oraz 591 00 m^2 bruku mozaikowego, uregulowano 340 00 mb krawężników szerokich i przebrukowano 99.00 m^2 wjazdów brukowanych do nieruchomości. — Koszt tych robót wynosił 17 462,59 zł.

28. Rozbudowa chodników u zbiegu ulic: Wojewódzkiej, Kochanowskiego, Kościuszki i św. Jana w dzielnicy I.

Umocowano 1014.00 m² powierzchni chodników płytami cementowymi, wykonano 286.00 m² bruku mozaikowego, ułożono 396.00 mb. nowych krawężników szerokich granitowych ogólnym kosztem 29 777,46 zł.

29. Umocowanie chodników przy ul. Kopernika w dzielnicy I. na odcinku od ul. Mikołowskiej do ul. Kilińskiego.

Ułożono 450 m² płyt chodnikowych betonowych na posypce piaskowej kosztem ogólnym 3 238,36 zł.

30. Rozbudowa chodników przy ul. Żwirki i Wigury od ul. Mikołowskiej do ul. Kilińskiego i przy ul. Mikołowskiej od ul. Żwirki i Wigury do ul. Stalmacha w dzielnicy I.

Ułożono 4800 m² płyt chodnikowych betonowych, wykonano 320 m² bruku mozaikowego i wybrukowano ca 80 m² wjazdów do domów. Koszt tych robót wynosił łącznie 4 957,23 zł.

Oprócz powyższych budowli drogowych wykonano w roku sprawozdawczym z kredytów inwestycyjnych jeszcze cały szereg prac przy ulicach i drogach, a to rodzaju prac inwestycyjnych oraz przeprowadzenie głównego wzgl. gruntownego remontu zwłaszcza przy nawierzchniach ulic i dróg państwowych, na które to prace gmina miejska otrzymuje subwencje lub dotacje z Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego. Ogólne koszty robocizny i materiałów tego rodzaju robót wynosiły w okresie sprawozdawczym około 289.054,47 zł.

B. Roboty kanałowe.

1. **Ulicę „E“ na terenach dawn. cegielni Grünfelda w dzielnicy I.** skanalizowano na ogólnej długości 210,75 mb za pomocą rur betonowych o średnicy 200, 300 i 500 mm. Równocześnie wykonano 2 osadniki świeżowodne systemu „Sanitas“ przy ujściu kanału o średnicy 200 mm, t. j. na najniższym punkcie przed wpuszczeniem wód brudnych do pobliskiego gliniaka. Koszty tych robót wynosiły około 7.197,20 zł.
2. **Skanalizowanie projektowanej ulicy „A“ w dzielnicy I.** Ulica projektowana „A“ została na odcinku od ul. przedłużonej Jordana skanalizowana na długości 113 mb za pomocą rur żelbetowych wirowanych o średnicy 300 mm kosztem 5.142,48 zł.
3. **Dla odwodnienia hali targowej i ulic dojazdowych** ułożono 150 mb kanału z rur żelbetonowych o średnicy 300 mm oraz dla odwodnienia rynien dachu, kanał o długości 120 mb również z rur żelbet. o średn. 300 mm, zaś dla od-

wodnienia piwnic hali targowej ułożono kanał o długości 200 mb z rur żeliwnych o średn. 200 i 300 mm. Połączeń z rur kamionkowych wykonano około 250 mb z rur o średn. 150 mm. Dla oczyszczenia wód gospodarczych wbudowano studnię osadową systemu „Sanitas". Ogólny koszt tych robót wynosił 46.386,50 zł.

4. **Skanalizowanie ul. Gen. Zajączka w dzielnicy I.**

Wykonano przedłużenie istniejącego kanału na długości 31 mb z rur żelbet. o średn. 300 mm kosztem 3.302,38 zł.

5. **Ulicę Wita Stwosza w dzielnicy I.**

skanalizowano na odcinku od ul. Powstańców do ul. J. Ligonia na długości 116 mb. Ułożono kanał z rur żelbet. o średn. 300 mm kosztem 7.634,48 zł.

6. **Ulicę Reymonta w dzielnicy I.**

skanalizowano na odcinku od ul. Wojewódzkiej do ul. Dąbrowskiego na długości 96 mb, przy czym ułożono kanał z rur żelbet. o średn. 300 mm kosztem ogólnym 5115,20 zł.

7. **Ulicę Zabrską w dzielnicy I.**

skanalizowano na odcinku od ul. Sobieskiego do ul. Dąbrówki na długości 102.00 mb. Wykonano kanał z rur żelbet. o średnicy 300 mm kosztem ogólnym 5.340,40 zł.

8. **Ulicę Zamkową w dzielnicy I.**

na odcinku od rzeki Rawy do ul. Peowiaków na długości 345 m skanalizowano za pomocą rur żelbet. o średn. 1000 mm. Natomiast na odcinku otwartego rowu od km 1.4 do projektowanej ul. „H" ułożono 700 mb rur betonowych o średnicy 200, 300 i 400 mm. Łączny koszt tych robót wynosił 50.959,22 zł.

9. **Skanalizowanie ulicy Kościelnej, Stalmacha i Drzymały w dzielnicy I.**

na długości 300 mb. Dla odwodnienia terenu ulicznego i przyległych posesji ulicznych został na głębokości 3.00 m zbudowany kanał z rur żelbet. o średn. 300 mm wraz z 12-ma skrzyniami osadowymi, 7-ma szybami rewizyjnymi. Koszt tych robót wynosił około 14.205,79 zł.

10. **Skanalizowanie bloków mieszkalnych przy ul. Katowickiej w dzielnicy II.**

Dla odwodnienia bloków mieszkalnych przy ul. Katowickiej ułożono kanał na ul. Katowickiej o średn. 600 mm długości 150 m, zaś na ulicach bocznych i podwórzach zbudowano kanał o średnicy 300 mm o łącznej długości 428 m. Ogólne koszty tej budowy wynosiły 37.663,30 zł.

11. **Na kolonii urzędniczej przy ul. Katowickiej w trakcie projektowanej ulicy „A“**
ułożono kanał na długości 300 mb z rur betonowych o średn. 200 i 300 mm kosztem 6.078,30 zł.

12. **Na kolonii urzędniczej przy ul. Katowickiej na projektowanej ulicy „B“**
ułożono kanał na długości 300 mb z rur betonowych o średn. 200 i 300 mm kosztem 6.078,30 zł.

13. **Na kolonii urzędniczej przy ul. Katowickiej w jezdni projektowanej ulicy „C“**
ułożono kanał na długości 300 mb z rur betonowych o średn. 200 i 300 mm kosztem 8.959,98 zł.

14. **Skanalizowanie ul. Agnieszki w dzielnicy III.**
Wykonano kanał z rur żelbet. wirowanych o średnicy 600 mm na ogólnej długości 246.63 mb, wbudowano 8 skrzyń osadowych oraz 6 szybów rewizyjnych tudzież 74 mb połączeń domowych kosztem około 15.000,00 zł.

15. **Ulicę Złotą w dzielnicy III.**
skanalizowano za pomocą rur żelbet. wirowanych o średnicy 400, 600 i 800 mm na ogólnej długości 227 mb kosztem około 20.000,00 zł.

16. **Ulicę Chorzowską w dzielnicy III.**
na odcinku od mostu rowu Dębskiego do ul. Wąskiej na ogólnej długości 279,00 mb otrzymała kanał z rur żelbet. wirowanych i betonowych o średn. 300, 400 i 600 mm łącznym kosztem około 10.000,00 zł.

17. **Na ulicy Wąskiej w dzielnicy III.**
wbudowano kanał z rur żelbet. wirowanych o średn. 300 mm na ogólnej długości 70 mb kosztem około 5.00,00 zł.

18. **Rów Dębski od ul. Chorzowskiej do koryta Rawy**
skanalizowano za pomocą rur żelbetonowych wirowanych o średnicy 600, 800 i 1000 mm na długości 487,77 mb. Równocześnie skanalizowano otwarty rów na terenie Katolickiej Gminy Kościelnej Dąb. Koszt tych robót wynosił 26.337,58 zł.

19. **Oczyszczalnię ścieków kanałowych** wykonano obok rowu Dębskiego przy ujściu rowu do rzeki Rawy ogólnej kubatury (pojemności) 32 m^3 oraz 4 osadniki świeżowodne systemu „Sanitas“ dla oczyszczania wód, przed wpuszczeniem ich do rzeki Rawy.

Przy ul. Dębskiej w dzielnicy III. wykonano osadnik świeżowodny systemu „Dywidag“ dla ujęcia brudnych wód i zawiesin przed wpuszczeniem wód gospodarczych do Rawy. Ogólny koszt robót wynosił 17.405,69 zł.

20. **Wykonanie kanałowych połączeń domowych w dzielnicy Dąb,**

i to od kanału głównego do krawężnika jezdni w ulicy Dębowej i Krzyżowej na ogólnej długości 641.00 mb zlecił Magistrat firmie prywatnej. Koszta tych robót wynosiły około 10.000,00 zł.

21. **Jezdnię na skrzyżowaniu przedłużonej ul. Kościuszki z ul. Brynowską**

odwodniono przez ułożenie kanału deszczowego o średnicy 300 mm i długości 150 mb kosztem ca 3.400,00 zł.

22. **Skanalizowano część ulicy Ligockiej w dzielnicy IV.**

Wykonano kanał od km 2.2 + 20 do km 2.4 + 18 z rur cementowych o średn. 200 i 350 mm. Roboty te kosztowały ogółem około 19.500,00 zł.

C. Budowa bocznicy kolejowej do nowej hali targowej.

W roku sprawozdawczym rozpoczęto z robotami ziemnymi i wykończono w pierwszym etapie robót torowisko bocznicy od km 0.0 do km 0.6 + 80, przy czym uruchomiono ogółem ca 4.000 m^3, tudzież poszerzono torowisko od km 0.4 + 50 do km 0.6 + 50 dla projektowanego miejskiego placu składowego.

Wykarczono 100 sztuk drzew i pni znajdujących się na trasie budowy bocznicy. Poza tym wykonano konieczne roboty kanalizacyjne, umocowanie przejazdów i dojazdów, budowę przepustu żelbet. na t. zw. „Koszutce" w trakcie rowu publicznego biegnącego pod torem bocznicowym i wykonano inne prace z budową bocznicy ściśle związane względnie konieczne.

Wszystkie roboty tak ziemne jak i budowę przepustu wykonano sposobem gospodarczym, t. zn. we własnym zakresie, przy czym prezpracowano ogółem 4.256 robotnikodniówek, wydatkowując:

a) na koszty robocizny	17.863,09 zł
b) na koszty materiałów i narzędzi	14.512,52 „
razem wydatkowano:	32.375,61 zł

D. Miejski Zakład Kąpielowy na Buglawiźnie.

Przy zakładzie kąpielowym wykonano główne wejście wraz z schodami i kasą biletową, ustawiono 2 maszty przed wejściem, uregulowano zapadnięte chodniki, poprawiono w basenach kąpielowych dna, urządzono ślizgawkę wodną, doprowadzono wodociąg na długości 30 mb, przeprowadzono remont w szatniach itp. roboty ogólnym kosztem 8.553,40 zł.

IV. Prace pomiarowe, niwelacyjne, wytyczania linii regulacyjnych itp.

Referat wzgl. dział mierniczy wykonał w okresie sprawozdawczym następujące prace w zakres prac mierniczych wchodzące:

1. przeprowadzono pomiary katastralne terenów ulicznych, nabyte przez gminę miejską Katowice bezpłatnie lub w drodze kupna o łącznej powierzchni 60.000 m².
2. Opracowano kameralnie operaty pomiarowe z wykonanych pomiarów celem uzyskania dokumentów przewłaszczeniowych.
3. Dokonano parcelacji gruntów miejskich na obszarze 22.056 m².
4. Uzupełniono na skutek zaszłych zmian własności księgi parcel, księgi hipoteczne i mapy katastralne, należące do archiwum działu mierniczego.
5. W związku z budową nowych budynków wytyczano i wskazywano stronom nowe, względnie już ustalone linie regulacyjne ulic.
6. Przeprowadzono niwelację reperów na terenach Załęża, Załęskiej i Katowickiej Hałdy oraz niwelację ulic: Kościuszki i Leopolda.

Na podstawie pomiarów sytuacyjnych i wysokościowych wykonał Dział Mierniczy w roku sprawozdawczym niżej wyszczególnione plany zabudowania terenów i ulic, a mianowicie:

1. Plan linii regulacyjnych ul. Królowej Jadwigi w podziałce 1:500.
2. Plan zmiany linii regulacyjnych ul. Lipowej w podziałce 1:1000.
3. Plan linii regulacyjnych na gruncie Katowickiej Sp. Akc. w Karbowie w podziałce 1:1000.
4. Plan linii regulacyjnych ul. Ligockiej na odcinku od ul. Załęskiej do ul. Panewnickiej w podziałce 1:1000.
5. Plan linii regulacyjnych ulic projektowanych na terenie własności Hrabiego Tiele Winklera, położonych na północ od kolonii urzędniczej przy ul. Zamkowej.
6. Plan linii regulacyjnych ulic projektowanych na terenie własności Piotra Kosza położonym przy rzece Rawie na zachód od ul. Dębskiej w podziałce 1:1000.
7. Plan zmiany linii regulacyjnych ul. Cynkowej na odcinku od ul. Murckowskiej do ul. Projektowanej „2 T“ w podziałce 1:1000.
8. Plan linii regulacyjnych ul. Bankowej na odcinku od ul. Peowiaków do rzeki Rawy w podziałce 1:1000.

9. Plan linii regulacyjnych ulic: Piotra Skargi, Sobieskiego, Sokolskiej i ul. Projektowanej łączącej ulicę Mickiewicza z ul. Piotra Skargi w podziałce 1:1000.
10. Plan linii regulacyjnych ulic na terenach położonych dookoła Katedry Chrystusa Króla w podziałce 1:1000.
11. Plan linii regulacyjnych ulic na terenach położonych na zachód od ul. Zamkowej w podziałce 1:1000.
12. Plan zmiany linii regulacyjnych ul. Matejki w podziałce 1:500.
13. Plan zmiany linii regulacyjnych ul. Kozielskiej w podziałce 1:500.
14. Plan zmiany linii regulacyjnych ulicy Dębskiej w podziałce 1:1000.
15. Plan zmiany linii regulacyjnych ul. Kościelnej na odciuku od ul. Kościuszki do ul. Wandy w podziałce 1:500.
16. Plan zmiany linii regulacyjnych ulic na terenach położonych pomiędzy ulicami: Mikołowską, Strzelecką i Raciborską — w podziałce 1:1000.
17. Plan zmiany linii regulacyjnych ulic na terenach położonych pomiędzy ulicami: Ligocką, Wodospady, Kłodnicką i koleją państwową — w podziałce 1:1000.

Ponadto dostarczono Oddziałowi Podatkowemu plany sytuacyjne, służące jako podstawy do wymiaru podatku od placów budowlanych, referatowi administracyjnemu Urzędu Drogowego i Mierniczego plany sytuacyjne, potrzebne przy nabywaniu terenów ulicznych oraz dla innych Oddziałów Magistratu.

Również uzupełniono plany sekcyjne oraz poglądowe, odnowiono 4 plany sekcyjne śródmieścia, przeprowadzono numerację domów położonych przy ul. Wolności w dzielnicy II, zestawiono plany oraz sporządzono spis parcel tych terenów gmin Panewniki i Piotrowice, które mają być wcielone do miasta Katowic i wykonano wiele innych prac mniejszego znaczenia.

V. Administracja Budowlana.

W roku sprawozdawczym referat administracyjny Urzędu Drogowego i Mierniczego czynił dalsze starania około dostosowania administracji budowlanej do nowych podstaw prawnych wynikających z ustawy Śląskiej z dnia 9 stycznia 1933 r. o budowie i utrzymaniu dróg publicznych w Województwie Śląskim, regulującej m. in. również sprawę uczestniczenia obywateli miasta **w kosztach budowy i przebudowy ulic** w inny, prostszy sposób, aniżeli poprzednio praktykowano na zasadzie obowiązującego przestarzałego ustawodawstwa. Na podstawie statutu miasta Katowic z dnia 10 września 1934 r. o samoistnej opłacie komunalnej na budowę i przbudowę dróg publicznych, wydanym i opartym na zasadzie przepisów wyżej określonej ustawy Śląskiej z

9 stycznia 1933 r., referat administracji budowlanej wymierzył w roku 1936/37 po raz drugi opłatę drogową na cele budowy i przebudowy ulic i dróg oraz chodników. Do świadczeń na rzecz tej opłaty pociągnięto nie tylko właścicieli nieruchomości, jak to poprzednio praktykowano na zasadzie przepisów dawniejszego ustawodawstwa, ale także wymierzono tę opłatę drogową właścicielom przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, korzystających nawet w większej mierze z ulic i dróg publicznych aniżeli właściciele nieruchomości.

Tę reformę w systemie pociągania obywateli miasta do świadczeń na budowę i przebudowę ulic i dróg odczuli dodatnio zwłaszcza właściciele nieruchomości. Przy stosowaniu starego systemu rozkładano koszty z wybudowanej lub rozbudowanej ulicy na przyległych do danej ulicy właścicieli niernuchomości, stosując klucz podziału tych kosztów zależnych od długości frontowej, nieruchomości. Zdarzyło się, że przy stosunkowo długim froncie nieruchomości przypadły na niejednego właściciela domu udziałowe koszty budowy ulicy wynoszące kilka tysięcy złotych. Takie zdarzenia były zwłaszcza w dzielnicach, gdzie wartość efektywna i użytkowa nieruchomości nie jest tak wielka jak w centrum miasta — zjawiskiem anormalnym. Obecnie właściciele nieruchomości w razie stosowania nowego statutu płacą coprawda na koszty budowy ulic rok rocznie opłatę drogową, jednakże opłata ta wynosi rocznie zaledwie kilka a przy wartościowych nieruchomościach w centrum miasta — kilkadziesiąt złotych, a nigdy jednorazowo kilkaset lub tysięcy złotych.

Jako wydatki na cele drogowe preliminowana została na rok budżetowy 1936/37 w budżecie zwyczajnym suma 390.000,00 zł. W tej sumie stanowiła $1/3$ t. j. 130.000,00 zł udział miasta, zaś $2/3$ czyli 260.000,00 zł rozdzielono na właścicieli nieruchomości płacących komunalny podatek budynkowy oraz na właścicieli przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, płacących państwowy podatek przemysłowy od obrotu. Obciążenie płatników na rzecz opłaty drogowej nastąpiło w wysokości 10% od komunalnego podatku budynkowego i 5% od wymierzonego w poprzednim roku państwowego podatku przemysłowego od obrotu.

Wymiarów opłaty drogowej wygotowano i wysłano 4747 sztuk i to: płatnikom komunalnego podatku budynkowego (właścicielom nieruchomości) na łączną sumę 73.106,67 zł, zaś płatnikom państwowego podatku przemysłowego (przedsiębiorstwom, kupcom i rzemieślnikom) na łączną sumę 219.451,00 zł.

Łączna suma wymiaru opłaty drogowej wynosiła przeto 73.106,67 + 219.451,00 zł = 294.557,67 zł.

Sprzeciwów od wymiaru opłaty drogowej wpłynęło i załatwiono 1.498. W tej liczbie było 816 uzasadnionych a 682 nieuza-

sadnionych. Na skutek uwzględnionych uzasadnionych sprzeciwów od wymiaru opłaty drogowej umorzono ogółem 23.820,24 zł.

Na poczet wymierzonej sumy opłaty drogowej 294.557,67 zł minus umorzona kwota 23.820,24 zł = 270.737,43 zł w okresie sprawozdawczym wpłynęło 203.652,58 zł, zaś resztę 67.048,85 zł ściąga się przymusowo. Zaległości w opłacie drogowej z wymiaru poprzedniego roku budżetowego 1935/36 wpłynęło w roku sprawozdawczym 28.504,73 zł.

Podane wyżej stawki obliczeniowe, opłaty drogowej były te same, co w ubiegłym roku budżetowym.

Opłatę kanałową za używanie urządzeń kanalizacyjnych wymierzono w roku sprawozdawczym 1918 właścicielom nieruchomości na łączną sumę 105.866,43 zł. Sprzeciwów od wymiaru tej opłaty oraz wniosków o jej umorzenie załatwiono 110, z tej liczby 76 przychylnie, zaś 31 odrzucono jako nieuzasadnione, a 3 sprzeciwy zostały wycofane.

Na skutek tych sprzeciwów i wniosków umorzono 2557,56 zł opłaty kanałowej.

Wpływy na poczet opłaty kanałowej wymierzonej na rok 1936/37 oraz z zaległości z lat ubiegłych wynosiły łącznie 109.199,01 zł. Stawki obliczeniowe opłaty kanałowej były te same co w poprzednim roku budżetowym.

W roku sprawozdawczym nabyto tytułem darmym grunt pod projektowane ulice i zieleńca na terenie parcelacyjnym Hrabiego Thiele Winklera przy ulicy Zamkowej o obszarze 16.666 m². W związku z udzieleniem zezwoleń na budowę i dobudowę domów mieszkalnych uzyskano również bezpłatnie około 17.000 m² czyli, że w podanym okresie miasto nabyło bezpłatnie przeszło 33,666 m² gruntów ulicznych, wartości przeciętnej 4.00 zł za metr kwadratowy, t. j. łącznie 33.666 × 4.00 = 134.664.00 zł.

W drodze kupna nabyto ogółem około 16.000 m² gruntów pod ulice po cenie 4.00 zł za 1 m² czyli łącznym kosztem około 66.000,00 zł a przy doliczeniu do tej sumy wartości bezpłatnie uzyskanych gruntów ulicznych, powiększył się majątek nieruchomy miasta w gruntach (134.644,00 + 66.000,00 zł) **o sumę 200.664,00 złotych.**

W roku sprawozdawczym odbyło się jedno posiedzenie Komisji Nadzoru Wodnego, zaś terminów lokalnych w związku z opracowaniem spraw wodnych odbyło się 20. Wydano 8 zarządzeń przymusowych w sprawach wodnych.

W roku sprawozdawczym Urząd Drogowy i Mierniczy wydatkował na roboty inwestycyjne, konserwacyjne i inne następujące kwoty:

I. **z budżetu administracyjnego:**

a) na zarobki robotników stałej załogi, zatrudnionej przy utrzymaniu ulic, dróg i oczyszczalń ścieków kanałowych	238.599,09 zł
b) na remont dróg, ulic, chodników, placów targowych, na utrzymanie kanałów i oczyszczalń ścieków kanałowych wraz z zakupem potrzebnych materiałów . .	82.861,93 „
c) na pomiary i rozbudowę miasta (biuro projektów i aparat do światłodruków) . .	40.299,13 „
d) udział w kosztach regulacji Rawy . .	227.342,00 „
e) różne wydatki jak: koszty nabycia i przewłaszczenia terenów ulicznych na rzecz miasta, zwrot adjacentom przepłaconych kwot na rozbudowę ulic, koszty ogłoszeń, opłaty uznaniowe i składki członkowskie do stowarzyszeń publicznych itp.	79.952,03 „
f) na utrzymanie zakładu kąpielowego . .	1.984,84 „
Razem z budżetu administracyjnego:	671.039,02 zł

II. **z budżetu nadzwyczajnego**

na roboty inwestycyjne: budowy dróg, ulic, chodników, kanałów, z kredytów:

a) Funduszu Pracy z pożyczek zaciągniętych przez Magistrat	458.563,84 zł	
b) z Funduszu Pracy we formie dotacji	244.998,21 „	
c) z Funduszu Opieki Społ. .	24.999,44 „	
d) z Nadzw. Fund. Inwest.	156.539,38 „	
e) z Wojew. Fund. Drogowego	190.457,82 „	
f) z udziałów	40.500,00 „	
g) z kredytów miejskich .	1.023.068,74 „	2.139.127.43 zł

W sumie powyższej mieszczą się zarobki bezrobotnych zatrudnionych przy robotach publicznych we własnym zakresie w kwocie około 100.000,00 zł.

Poza tym z budżetu Nadzwyczajnego wypłacono jeszcze:

a) na opracowanie planu miasta Katowic	24.894,81 zł	
b) na budowę schronów przeciwgazowych . . .	6.654,65 zł	31.549,46 zł
Razem z budżetu Nadzwyczajnego. . .		2.170.676,89 zł

Ogólne wydatki na cele drogowe w roku 1936/37 wynoszą przeto

a) z budżetu admin. . .	671.039,02	zł
b) z budżetu nadzw. . .	2.170.676,89	zł
razem:	2.841.715,91	zł

W stosunku do poprzedniego roku budżetowego wydatki na roboty drogowe zwiększyły się o 383.394,40 zł i to dzięki przyznaniu miastu przez Urząd Wojewódzki Śląski dotacji w wysokości około 236.000.00 zł, z której to kwoty finansowano budowę drogi powiatowej Katowice — Kochłowice.

Miasto wydatnie przyczyniło się, jak już poprzednio wspomniano do ożywienia ruchu budowlanego a tym samym do zatrudnienia większej ilości bezrobotnych przez dopłatę z własnych kredytów wynoszących przeszło 1.000.000.00 zł czyli przeszło 10% wszystkich dochodów miasta, bez której to sumy nawet przy kredytach z Funduszu Pracy nie byłoby możliwem wyszczególnionych powyżej robót wykonać, gdyż Fundusz Pracy daje środki finansowe nieomal wyłącznie na koszty robocizny, podczas kiedy koszty materiałów budowlanych przewyższają zawsze znacznie koszty robocizny robót drogowych.

OGRODNICTWO MIEJSKIE

1. Stan załogi stały:

a) ogrodników i rzemieślników	27
b) robotników	48
c) robotnic	16
d) stróżów	10
razem:	101 osób

2	Wielkość zieleńców publicznych utrzymywanych przez Zarząd Ogrodów Miejskich: . . .	103,0670 ha
3	Zadrzewienie ulic miasta: (8.036 sztuk) . . .	38.125 km
4.	Lasy miejskie:	250.000 ha

5. **Budżet Zarządu ogrodów miejskich w roku sprawozdawczym:**

uchwalono:	a) wydatki osobowe . . .	241.935,93	zł
	b) wydatki rzeczowe . .	59.737,00	zł
	c) dodatkowo na zatrudnienie bezrobotnych	27.000,00	zł
	razem:	328.672,93	zł

6. **Wydano w roku sprawozdawczym:**

a) wydatki osobowe . . .	265.433,42	zł
b) wydatki rzeczowe . . .	59.058,12	zł
razem:	324.491,54	zł

I. Utrzymywanie plantów miejskich.

Utrzymywanie plant w roku sprawozdawczym było również bardzo trudne. Jednakowóż poziom utrzymywania plant nie obniżył się dzięki stawieniu do dyspozycji Zarządowi ogrodów miejskich robotników, przez Urząd Opieki Społecznej i Dyrekcji Policji celem odpracowania zapomogi i mandatów karnych utrzymany.

1) Park Kościuszki:

Wśród zieleńców dominuje park Kościuszki, obejmujący około 250 mórg magdeb. W roku sprawozdawczym przeprowadzono regulówkę i obsadzono uregulowaną część w wielkości około 20.000 m². Zaś południowa część parku, mająca charakter leśny oddany został do dyspozycji publiczności. Wielkie trudności w parku sprawia duży staw w którym w porze letniej nie można utrzymać wody i to z powodu podkopania terenu przez kopalnię Wujek.

2) Stare miasto:

Plac Miarki, Wolności, plac przy Łaźni Miejskiej itp. utrzymywano w ramach możliwości. Większych zmian na wspomnianych placach nie wykonano, zaś place przy ul. Szafranka, ul. Kościuszki róg ul. Ks. Bisk. Lisieckiego oraz przed gmachem Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego z powodu zabudowania zlikwidowano. Ławki itp z zlikwidowanych zieleńców ulokowano na innych placach publicznych.

3) Ogród naukowy:

Oprócz parku Kościuszki cieszy się największą frekwencją ogród naukowy. W okresie sprawozdawczym zwiedziło ogród naukowy 284 klas szkolnych oraz 12 wycieczek z ogólną liczbą uczestników 19.379. W tym było 212 klas szkolnych i 4 wycieczki z obszaru Województwa Śl. oraz 72 klas szkolnych i 8 wycieczek z innych dzielnic państwa.

Stacja meteorologiczna, jak dotąd udzielała regularnie Miejskiemu Urzędowi Statystycznemu dane o stosunkach meteorologicznych.

Notowano następujące wiatry:

19% wschodnich,
18% zachodnich,
35% południowych,
28% północnych.

Opady mierzono w czasie od 1 kwietnia 1936 r. do 30 września 1936 r. . . . . , 491,75 m/m

Zaś w czasie od 1 października 1936 r. do 31 marca 1936 r. . . . . 272,00 m/m

razem: 763,75 m/m

a więc 763,75 ltr. wody na 1 m² w ciągu roku sprawozdawczego.

4) Ogrody szkolne:

Chociaż Zarząd ogrodów miejskich nie posiada żadnych środków do utrzymywania ogrodów szkolnych i doświadczalnych, utrzymuje ich z własnych funduszów przy poszczególnych szkołach naszego miasta. Większe wydatki na materiały itp. ponosił Oddział Szkolny. Jak rokrocznie tak i w tym roku wydano około 1.000 sztuk roślin doniczkowych różnego gatunku dla szkół, co zachęca do szanowania zieleńców przez młodzież szkolną.

5) Przedmieścia i place do zabaw dla dzieci:

Wszelkich starań dokłada Zarząd ogrodów miejskich w kierunku utrzymywania placów do zabaw dla dzieci w przedmieściach. Ponieważ te miejsca nie wystarczą, Zarząd ogrodów miejskich z powodu braku terenu urządza powyższe place do zabaw przy już istniejących zieleńcach na peryferiach miasta.

6) Nowe plantacje:

Na zatrudnienie bezrobotnych uchwalił Magistrat 27.000,— złotych, które zużyto na założenie następujących plant:

a) Zieleniec na terenie dawniejszej prochowni w parku Kościuszki w wielkości . .	10.000.00 m²
b) przeprowadzono regulówkę oraz obsadzono południową część parku Kościuszki w wielkości	20.000.00 m²
c) Rozpoczęto prace przy założeniu boiska szkolnego przy szkole im. Prezydenta Mościckiego w wielkości	8.000.00 m²
d) Rozpoczęto prace przy założeniu ogrodu szkolnego przy szkole nr 25 w Załęskiej Hałdzie w wielkości	6.000.00 m²
e) Założono skwery przy blokach mieszkalnych przy ul. Katowickiej w wielkości .	3.000.00 m²
f) Założono boisko dla Sierocińca im. Ks. Markiefki w Bogucicach	3.000,00 m²
razem:	50.000.00 m²

7) Ogrodnictwo — szkółki drzew:

Ponieważ szklarnie w ogrodnictwie miejskim nie wystarczały do wychodowania potrzebnych roślin, przystąpiono do budowy jednej dużej szklarni w wielkości 110 m². Obecnie ogrodnictwo miejskie posiada 7 szklarń i około 645 okien inspektowych o ogólnej powierzchni 1.493 m² pod szkłem, oraz 2 hale do przechowania roślin dekoracyjnych w wielkości 400 m².

W ogrodnictwie i szkółkach miejskich wyhodowano dla obsadzenia zieleńców i dróg w okresie sprawozdawczym 300.615 szt. roślin w wartości 272.749,— zł.

Wydano roślin:

a) z ogrodnictwa . .	75.654 sztuk	w wartości	38.842,00 zł
b) z szkółek . . .	28.896 sztuk	w wartości	34.858,00 zł
razem:	104.550 sztuk	w wartości	73.700,00 zł

Zapas roślin na końcu roku sprawozdawczego:

a) rośliny dekoracyjne	1.030 sztuk	w wartości	42.715,00 zł
b) w ogrodnictwie .	126.410 sztuk	w wartości	107.458,00 zł
c) w szkółkach . .	68.625 sztuk	w wartości	48.876,00 zł
razem:	196.065 sztuk	w wartości	199.049,00 zł

II. Ochrona roślin, ptactwa i poradnia fachowa.

1) Ochrona roślin:

Dużo trudności przysparzało Zarządowi ogrodów miejskich zwalczanie choroby raka ziemniaczanego. Rak ziemniaczany nie występuje już w dawniejszych ilościach, jednakże do całkowitego zlokalizowania tej plagi nie da się doprowadzić. Powodem tego jest uprawianie przez bezrobotnych ziemniaków rakonieodpornych, które otrzymują jako pomoc zimową. W roku sprawozdawczym Zarząd ogrodów miejskich sprowadził dla poszczególnych dzierżawców pól na terenie powiatu miejskiego około 1.000 ctr. ziemniaków kwalifikowanych rakoodpornych.

Dzięki energicznemu dopilnowaniu zwalczania szkodników drzew owocowych, zlokalizowano wystąpienie i tych szkodników w dużej mierze.

2) Ochrona ptaków:

Ponieważ i ptactwo przyczynia się do energicznej walki z szkodnikami różnego rodzaju, doznała i ochrona ptactwa skutecznego poparcia ze strony Zarządu ogrodów miejskich. Zimową porą umieszczono na wszystkich zieleńcach karmiki i gniazda dla ptaków.

3) Poradnia fachowa:

Jak dotąd tak i w okresie sprawozdawczym publiczność korzystała pilnie z poradni fachowej.

4) Kontrola nawozów sztucznych:

Na zasadzie postanowień art. 11 ustawy z dnia 12. III. 1932 r. o sprzedaży nawozów sztucznych poruczono w roku sprawozdawczym Zarządowi ogrodów miejskich nadzór nad sprzedażą nawozów sztucznych na terenie powiatu miejskiego.

W myśl powyższego zarządzenia Zarząd ogrodów miejskich przeprowadził lustrację wszystkich zakładów, trudniących się sprzedażą wspomnianych nawozów i pobrane próbki nawozów wysłał celem analizowania do Pracowni Chemicznej Śląskiej Izby Rolniczej w Cieszynie.

III. Prace dekoracyjne.

W celach reprezentacyjnych wykonano w roku sprawozdawczym 131 dekoracyj w wartości 4.906,72 zł.

IV. Inwentarz.

1. **Żywy:**

Stan zwierząt w ogrodzie naukowym i w parku Kościuszki w roku sprawozdawczym wynosił 199 sztuk w wartości	15.068,00 zł

2. **Martwy:**

a) maszyny ogrodniczo-rolnicze . . .	11.922,70 zł
b) narzędzia ręczne	7.322,03 zł
c) materiały	110.216,40 zł
razem:	129.461,13 zł

V. Lasy miejskie.

Kierując się względami oszczędnościowymi nie wykonywano w okresie sprawozdawczym żadnych ważniejszych prac. Las miejski pilnowany jest przez stróża zamieszkałego w Panewnikach, którego się od czasu do czasu kontroluje. Las miejski obejmuje około 25 ha.

VI. Drzewa uliczne.

W okresie sprawozdawczym zadrzewiono następujące ulice, które dotychczas nie były obsadzone:

1. ul. Katowicka	108	sztuk	drzew
2. ul. Marcina	18	„	„
3. ul. Macieja	11	„	„
4. ul. Ks. Pośpiecha	20	„	„
5. ul Gen. Józefa Hallera	86	„	„
6. ul. Narutowicza	26	„	„
razem:	269	sztuk	drzew

Również uzupełniono drzewostan na ulicach w wysokości 215 sztuk, które zostały przez pojazdy różnego rodzaju uszkodzone.

Szkolnictwo, kultura i sztuka, wychowanie fizyczne.

Przystępując do omówienia powyższego działu gospodarki miasta Katowic, musimy na wstępie wyjaśnić, że, jakkolwiek sprawozdanie niniejsze dotyczy roku obrachunkowego 1936/37, dane statystyczne wykazane będą za dwa lata szkolne, gdyż rok szkolny rozpoczyna się 1 września, a kończy się 31 sierpnia. Z tych powodów na pierwszym miejscu przytaczane będą cyfry z dnia 20 czerwca 1936 r., tj. z końca roku szkolnego 1935/36, następnie z początku roku szkolnego 1936/37, t. j. z dnia 3 września 1936 r. (podjęcie nauki w szkołach). Kolejno omówione będą poszczególne działy szkolnictwa:

A. Szkolnictwo powszechne.

W dniu 20 czerwca 1936 r. (koniec roku szkolnego 1935/36) istniało na terenie miasta 31 samodzielnych systemów szkolnych, do których uczęszczało 14.542 uczniów i uczennic.

Z początkiem roku szkolnego 1936/37 (3 września 1936 r.) istniało 30 szkół powszechnych, a więc stan zmniejszył się o 1 szkołę, gdyż z powodu słabej frekwencji z 3 oddzielnych szkół powszechnych dla mniejszości językowej niemieckiej, pomieszczonych w gmachu szkolnym przy ul. Stawowej, utworzono 2 szkoły.

Wszystkie szkoły od 1 września 1936 r. zorganizowano według najwyższego, t. j. III stopnia organizacyjnego, bowiem tak państwowe władze szkolne jak i miejskie wychodziły z założenia, że w stolicy Województwa Śląskiego nie ma miejsca dla szkół niżej zorganizowanych, gdyż wszyscy obywatele mają prawo, by dzieci ich otrzymały wykształcenie ogólne jak najwyższe. Dla zrealizowania tych dążeń uchwałą Deputacji Szkolnej z dnia 5 września 1936 r. (akt II O. Szk. b 16/3/On/36) wyłączono ulice Ligocką, Kępową, Wodospady i Kłodnicką z rejonu szkół w Katowickiej Hałdzie i w Katowicach-Ligocie. Dzieci zamieszkałe przy tych ulicach przydzielono do rejonu dotychczasowej 4-klasowej publicznej szkoły powszechnej nr 29 w Katowicach-Brynowie, z równoczesnym podniesieniem tej szkoły ze stopnia organizacyjnego II do III. Tym samym znikła na terenie miasta ostatnia szkoła nisko zorganizowana. Tych dobrych zamiarów władz komunalnych i państwowych nie chciała jednak zrozumieć część mieszkańców ulicy Kłodnickiej. Posypały się protesty pod adresem Deputacji Szkolnej, Magistratu i Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, przez pewien czas nie posy-

łano dzieci do szkoły, wysyłano delegacje do władz i domagano się przywrócenia poprzedniego stanu rzeczy. Jedynym argumentem protestów było, że ulica Kłodnicka nie ma połączenia z dzielnicą Brynów. I tę przeszkodę usunięto, gdyż jesienią ub. r. urządził Magistrat dla przejścia z ulicy Kłodnickiej do ul. Brynowskiej chodnik o szerokości 3 m dla pieszych. Mimo tego znalazła się jeszcze garstka rodziców, która wysłała protest do władz centralnych. Protest ten załatwił Urząd Wojewódzki Śląski w ten sposób, że do czasu ukończenia robót przy autostradzie upoważniony został Inspektorat Szkolny na wniosek zainteresowanych rodziców do zezwalania na przejściowe uczęszczanie dzieci z ulicy Kłodnickiej do szkoły w Ligocie. Przeważna jednak część dzieci uczęszcza do szkoły w Katowicach-Brynowie, w której mają o wiele lepsze warunki, gdyż poszczególne klasy nie są tak liczne, sale są obszerne, szkoła posiada duże boisko, a co najważniejsze powietrze w tej dzielnicy nie jest tak zatrute wyziewami fabryki chemicznej, znajdującej się w niewielkim oddaleniu od szkół w Ligocie.

Do wszystkich szkół powszechnych uczęszczało w dniu 3 września 1936 r. 14.777 uczniów i uczennic, podzielonych na 338 oddziałów. Z tej liczby uczniów zaliczało się:

a) do narodowości polskiej 13.390 dzieci, czyli 90,62%
b) „ „ innej 1.387 „ „ 9,38%

Na poszczególne wyznania przypadało:

a) 13.562 dzieci wyzn. rzym. katolickiego, czyli 91,78%
b) 408 „ wyzn. ewangelickiego, „ 2,76%
c) 790 „ wyzn. mojżeszowego, „ 5,35%
d) 17 „ innych wyznań, „ 0,11%

Według zajęć rodziców liczono:

a) 879 dzieci kupców,
b) 126 „ rolników,
c) 4.215 „ hutników i górników,
d) 2.282 „ robotników,
e) 1.376 „ rzemieślników,
f) 2.605 „ funkcjonariuszów państwowych, komunalnych i wojskowych zawodowych,
g) 795 „ urzędników i funkcjonariuszów prywatnych,
h) 2.499 „ innych zawodów.

Poszczególne systemy szkolne rozmieszczone były w dniu 3 września 1936 r. w poniżej wyszczególnionych gmachach szkolnych:

a) **Dzielnica I. (Katowice-Centrum)**

a) **w gmachu szkolnym przy ul. Jagiellońskiej:**
1. szkoła powszechna nr 1 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego (męska) pod kierownictwem p. Jana Zborowskiego.
2. szkoła powszechna nr 28 (męska) pod kierownictwem p. Bolesława Seweryńskiego.

b) **w gmachu szkolnym przy ul. Bartosza Głowackiego:**
1. szkoła powszechna nr 2 im. Marii Konopnickiej (żeńska) pod kierownictwem p. rektora Konrada Tatarczyka;
2. szkoła powszechna nr 26 (męska) pod kierownictwem p. Emila Kujawskiego.

Szkołę dokształcającą zawodową VI (handlową) przeniesiono z początkiem roku szkolnego 1936/37 do gmachu szkoły wydziałowej męskiej przy ul. Szkolnej.

c) **w gmachu szkolnym przy ul. Szafranka:**

szkoła powszechna nr 3 (żeńska) im. Emilii Plater pod kierownictwem p. Marii Renowiczowej.

d) **w gmachu szkolnym przy ul. Dąbrówki:**

1. szkoła powszechna nr 4 (koedukacyjna) im. Ks. Piotra Skargi pod kierownictwem p. Rudolfa Koppa;
2. szkoła powszechna nr 7 (koedukacyjna) im. Berka Joselowicza (żydowska) pod kierownictwem p. profesora Józefa Bolchowera.

e) **w dwóch budynkach w Katowickiej Hałdzie** pomieszczona jest szkoła powszechna nr 5 im. Ks. Józefa Poniatowskiego (koedukacyjna) pod kierownictwem p. Bieńkowskiego.

W okresie wakacyj letnich przebudowano mieszkanie kierownika szkoły na 2 sale wykładowe. Tym samym usunięto stosunkowo tanim kosztem powstały brak sal wykładowych.

f) **szkoła powszechna nr 6 (koedukacyjna)** mieści się nadal w gmachu szkoły wydziałowej męskiej przy ul. Szkolnej nr 9. Kierownikiem szkoły jest p. Paweł Wapienik.

g) **w 3-ch budynkach przy ul. Raciborskiej** pomieszczona jest szkoła powszechna nr 8 (specjalna) dla dzieci umysłowo-niedorozwiniętych pod kieorwnictwem p. Stanisława Rzeszowskiego.

h) **w gmachu szkolnym przy ul. Stawowej:**

1. szkoła powszechna nr. 9 dla mniejszości językowej niemieckiej im. Henryka Sienkiewicza (koedukacyjna) pod kierownictwem p. dyrektora Józefa Jarzyńskiego;
2. szkoła powszechna nr. 11 dla mniejszości językowej niemieckiej (koedukacyjna) pod kierownictwem p. Franciszka Sikory.

   Dotychczasowa szkoła powszechna dla mniejszości językowej niemieckiej nr. 10 uległa z dniem 1 września 1936 r. likwidacji z powodu słabej frekwencji szkół nr. 9, 10 i 11. Dzieci szkoły nr. 10 przydzielone zostały do pozostałych szkół nr. 9 i 11.
3. Szkoła Przysposobienia Kupieckiego Izby Handlowej.

   W gmachu tym mieści się ambulatorium lekarskie dla dzielnicy I, połączone z kliniką dentystyczną nr. I.

B. **Dzielnica II. (Bogucice):**

a) **w gmachu szkolnym przy ul. Wolności 6:**

szkoła powszechna męska nr. 12 im. Adama Mickiewicza pod kierownictwem p. Zygadlewicza.

Szkoła nr. 12 korzysta również z 4 sal wykładowych starego gmachu szkolnego przy ul. Markiefki.

b) **w gmachu szkolnym przy ul. Wolności 4:**

szkoła powszechna żeńska nr. 13 im. św. Barbary pod kierownictwem p. Desagi.

I ta szkoła korzysta częściowo z ubikacyj starego gmachu szkolnego przy ul. Markiefki.

c) **w gmachu szkolnym przy ul. Bogucickiej 4:**

1. szkoła powszechna żeńska nr. 14 im. Królowej Jadwigi pod kierownictwem p. Holony;
2. szkoła powszechna męska nr. 15 pod kierownictwem p. Zygmunta Zajchowskiego;

d) **w gmachu szkolnym przy ul. Staszyca:**

1. szkoła powszechna (koedukacyjna) nr. 16 im. Jana III. Sobieskiego pod kierownictwem p. Müllera;
2. szkoła powszechna nr. 17 dla mniejszości językowej niemieckiej (koedukacyjna) im. Stalmacha. Obowiązki kierownika tej szkoły pełni p. Michał Stalmach.

C. Dzielnica III. (Dąb):

a) szkoła powszechna nr. 18 im. Karola Miarki (koedukacyjna) pod kierownictwem p. Michalika mieści się w gmachu szkolnym przy ul. Sportowej;

b) szkoła powszechna nr. 19 im. Zygmunta Krasińskiego (również koedukacyjna) pod kierownictwem p. Waleriana Golańskiego umieszczona jest w gmachu szkolnym przy ul. Agnieszki.

D. Dzielnica III. (Załęże):

a) szkoła powszechna żeńska nr. 20 im. Tadeusza Rejtana mieści się w 2-ch budynkach, położonych przy zbiegu ulic Zarębskiego i Wojciechowskiego. Kierownikiem jej jest nadal p. Magryś;

b) szkoła powszechna nr. 21 im. J. Lompy mieści się w gmachu szkolnym przy ul. Wojciechowskiego 107 i kierownikiem jej jest nadal p. Stanisław Kołodziej;

c) szkoła powszechna żeńska nr. 22 im. Juliusza Słowackiego pod kierownictwem p. Juliana Blicharza umieszczona jest w gmachu szkolnym przy ul. Michała Wolskiego;

d) szkoła powszechna męska nr. 23 im. Jana Kochanowskiego mieści się w gmachu szkolnym przy ul. Wojciechowskiego 99 a. Kierownikiem jej jest nadal p. dr. Antoni Szmidt;

e) szkołą powszechną nr. 24 im. Ignacego Mościckiego (koedukacyjną) na kolonii im. Prezydenta Mościckiego kieruje nadal p. Słomka;

f) szkołą powszechną nr. 25 im. Ks. Damrota (koedukacyjną) przy ul. Bocheńskiego w Załęskiej Hałdzie kieruje w charakterze p. o. kierownika nauczyciel tej szkoły p. Lipka;

g) szkoła powszechna nr. 27 dla mniejszości językowej niemieckiej im. Narutowicza (koedukacyjna) w Załężu kierowana jest przez p. Bernarda Otrembę.

E. Dzielnica IV. (Brynów):

Szkoła powszechna nr. 29 im. Tadeusza Kościuszki mieści się w budynku przy ul. Dworskiej, a kierownictwo jej sprawuje nadal p. Władysław Karwan.

F. **Dzielnica IV. (Ligota):**

W dwóch budynkach szkolnych przy ul. Hetmańskiej pomieszczone są:

1. szkoła powszechna nr. 30 (koedukacyjna) im. Stanisława Staszica pod kierownictwem p. Władysława Dolińskiego;
2. szkoła powszechna nr. 31 (koedukacyjna) pod kierownictwem p. Tadeusza Klimka.

Nauka gospodarstwa domowego.

Dla prowadzenia nauki gospodarstwa domowego istnieją w poniżej wymienionych szkołach osobne kuchnie, w których uczą się gospodarstwa uczennice ostatnich 3-ch roczników szkolnych, a m.:

1. w szkole powszechnej nr. 2 im. Marii Konopnickiej,
2. „ „ „ 3 im. Emilii Plater,
3. „ „ „ 5 im. Ks. J. Poniatowskiego,
4. „ „ „ 8 (specjalnej),
5. „ „ „ 9 im. Henryka Sienkiewicza,
6. „ „ „ 13 im. św. Barbary. Z kuchni tej korzystają również dziewczęta szkoły powszechnej 17,
7. w szkole powszechnej nr. 14 im. Królowej Jadwigi, w której pobierają nauki także dziewczęta szkoły powszechnej nr. 16,
8. w szkole powszechnej nr. 18 im. Karola Miarki,
9. w szkole powszechnej nr. 22 im. Juliusza Słowackiego, z której korzystają wszystkie dziewczęta z Załęża,
10. w szkole powszechnej nr. 24 im. Ignacego Mościckiego,
11. „ „ „ 25 im. Ks. Damrota,
12. „ „ „ 30 i 31 im. Staszica.

Wychowanie fizyczne w szkołach powszechnych.

Celom wychowania fizycznego dziatwy szkół powszechnych służą na terenie miasta osobne sale gimnastyczne przy następujących szkołach:

1. przy szkole powszechnej nr. 2 im. Marii Konopnickiej,
2. „ „ „ „ 9 im. H. Sienkiewicza,
3. „ Domu Ludowym w Katowicach-Zawodziu,
4. „ szkole powszechnej nr. 22 im. J. Słowackiego,
5. „ „ „ „ 24 im. Ignacego Mościckiego,
6. „ „ „ „ 25 im. Ks. Damrota.

W czasie wolnym od nauki korzystają z powyższych sal miejscowe towarzystwa gimnastyczne.

Poniżej wyszczególnione szkoły posiadają poza tym obszerne osobne boiska i place do gier i zabaw:

1. szkoły powszechne nr. 12 i 13 przy ul. Wolności w dzielnicy II na gruncie wydzierżawionym od Katowickiej Spółki Akcyjnej;
2. szkoły powszechne nr. 14 i 15 przy ul. Bogucickiej nr. 4 na gruncie wydzierżawionym od tej samej Spółki;
3. szkoły powszechne nr. 16 i 17 w dzielnicy II. przy ul. Staszica na gruncie miejskim;
4. szkoła powszechna nr. 22 w dzielnicy III. na gruncie miejskim;

5. szkoła powszechna nr. 24 w kolonii im. Prezydenta Mościckiego na gruncie wydzierżawionym od firmy „Giesche“ Sp. Akc.;
6. szkoła powszechna nr. 25 w Załęskiej Hałdzie na terenie wydzierżawionym od Giesche Sp. Akc.;
7. szkoła powszechna nr. 29 w Brynowie.

Nauczycielstwo szkół powszechnych.

Wydatki osobowe szkół powszechnych pokrywa Skarb Śląski, a zatem kierowników i nauczycieli tych szkół mianuje Wojewoda Śląski.

Szkolne urządzenia dobroczynnościowe.

Przeważna część szkół powszechnych posiada świetlice, w których zbiera się młodzież, nie mająca w domu odpowiednich warunków i pod nadzorem nauczycielstwa lub uczniów roczników starszych odrabia lekcje i spędza czas wolny od nauki. Świetlice zaopatrzone są w przyrządy do gier i zabaw, czasopisma dla młodzieży, książki, odbiorniki radiowe itp. Tym samym odrywa się młodzież od zgubnych skutków ulicy.

Wydatki na szkolnictwo powszechne.

W roku sprawozdawczym wynosiły wydatki rzeczowe na szkolnictwo powszechne łącznie z wydatkami Rozdz. B.
— przedszkole — . . . . 445.478,52 zł
(W kwocie tej mieści się 8.985,39 zł na ubezpieczenie
pedli z Dz. VI, Rozdz. F, § 39).

Dochody w tym okresie wynosiły:
a) za używanie sal szkolnych przez
Towarzystwa . . . . . . 2.131,39 zł
b) z opłat od dzieci nieswojskich . 527,— „ = 2.658,39 „

a zatem niedobór . . . . 442.820,13 zł

Wydatki miasta na 1 ucznia szkoły powszechnej, przyjmując stan uczniów według frekwencji z dnia 12 stycznia 1937 r, wynosiły wobec tego

30,36 zł.

Frekwencja uczniów szkół powszechnych według stanu z dnia 12 stycznia 1937 r. (początek II-go półrocza) przedstawia się jak następuje:

Szk.	powsz.	1	9	oddz.,	389	ucz. i uczennic,	w tym	389	chł. i	—	dziew.
„	„	28	7	„	292	„	„	292	„	—	„
„	„	2	13	„	664	„	„	—	„	664	„
„	„	26	11	„	541	„	„	541	„	—	„
„	„	3	18	„	810	„	„	—	„	810	„
„	„	4	21	„	967	„	„	557	„	410	„
„	„	5	7	„	271	„	„	130	„	141	„
„	„	6	11	„	475	„	„	296	„	179	„
„	„	7	13	„	645	„	„	341	„	304	„
„	„	8	14	„	265	„	„	144	„	121	„
„	„	9	8	„	398	„	„	114	„	284	„
„	„	11	8	„	416	„	„	245	„	171	„
„	„	12	15	„	677	„	„	677	„	—	„

Szk.	powsz.	13	14	oddz.	644	ucz.	i uczennic,	w tym	—	chł. i	644	dziew.
„	„	14	14	„	627	„	„	„	—	„	627	„
„	„	15	13	„	600	„	„	„	600	„	—	„
„	„	16	13	„	618	„	„	„	319	„	141	„
„	„	17	8	„	288	„	„	„	147	„	141	„
„	„	18	14	„	520	„	„	„	275	„	245	„
„	„	19	14	„	425	„	„	„	228	„	197	„
„	„	20	14	„	433	„	„	„	—	„	433	„
„	„	21	12	„	487	„	„	„	487	„	—	„
„	„	22	11	„	454	„	„	„	—	„	454	„
„	„	23	10	„	401	„	„	„	401	„	—	„
„	„	24	12	„	507	„	„	„	228	„	279	„
„	„	25	8	„	347	„	„	„	174	„	173	„
„	„	27	6	„	225	„	„	„	103	„	122	„
„	„	29	7	„	229	„	„	„	124	„	105	„
„	„	30	13	„	643	„	„	„	309	„	334	„
„	„	31	7	„	330	„	„	„	183	„	147	„
Razem:		30	334	„	14.588	„	„	„	7.304	„	7.284	„

B. Szkolnictwo wydziałowe.

Realizując w dalszym ciągu stopniową likwidację szkół wydziałowych prowadzono od początku roku szkolnego 1936/37 w tych szkołach tylko klasy od VI — IX włącznie. Wskutek znacznego odpływu uczniów i uczennic zmuszony był Magistrat od dnia 16 września 1936 roku połączyć dotychczasowe osobne szkoły wydziałowe dla mniejszości językowej niemieckiej męską i żeńską w jeden zakład koedukacyjny. Uchwałą Magistratu z dnia 8 września 1936 r. w tej sprawie zatwierdził Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego reskryptem z dnia 14 września 1936 r. Nr. O. P. III-201/a/4 (II O. Szk. 39/73/Szk-36).

Skarb Śląski na utrzymanie szkół wydziałowych w okresie sprawozdawczym subwencji nie przyznał. Wszelkie wydatki ponosiło więc wyłącznie miasto.

Zamknięcie rachunkowe za rok obrachunkowy 1936/37 wykazuje wydatki tego działu w kwocie 260.195,07 zł.

Opłaty szkolne w szkołach wydziałowych wynosiły na początku roku obrachunkowego 112,— zł rocznie od ucznia, przy czym dzieci funkcjonariuszów państwowych, komunalnych i wojskowych zawodowych oraz dzieci rodziców niezamożnych korzystały z 50% zniżki. W wypadkach zupełnego ubóstwa udzielano uwolnień od taksy szkolnej w całości uczniom, wykazującym dobre postępy w nauce. Dnia 17 marca 1937 r. zgodnie z rozporządzeniem Wojewody Śląskiego z dnia 14 stycznia 1937 r. wydano nowy statut o pobieraniu taks i opłat szkolnych w miejskich szkołach wydziałowych, uchwalony przez Korporacje miejskie uchwałami z dnia 10 stycznia 1937 r. i 15 marca 1937 r., którym taksę administracyjną począwszy od dnia 10 stycznia 1937 r. obniżono do 100,— zł rocznie. Statut ten przedłożono Urzędowi Wojewódzkiemu Śląskiemu — Wydziałowi Oświecenia Publicznego sprawozdaniem z dnia 17 marca 1937 r. L. dz. II O. Szk. b 54/St-37 do zatwierdzenia.

Szkoły wydziałowe mieszczą się nadal w 3-ch budynkach przy ul. Szkolnej.

W gmachu szkoły wydziałowej męskiej mieszczą się również publiczna szkoła powszechna nr 6 i publiczna szkoła dokształcająca zawodowa nr VI (handlowa).

Tak z ubikacyj wykładowych jak i z auli w czasie wolnym od zajęć szkolnych korzystały miejscowe towarzystwa kulturalno-oświatowe i towarzystwa śpiewacze, zaś z sali gimnastycznej towarzystwa sportowe i gimnastyczne.

W szkołach wydziałowych znajduje się w gmachu szkół żeńskich wzorowo urządzona pracownia fizyczno-chemiczna, gabinety: przyrodniczy i geograficzny, kuchnia gospodarcza, szwalnia dla szkół żeńskich oraz maszyny do pisania, z których korzystają uczniowie i uczennice klas IX wszystkich szkół wydziałowych.

Sprawę nadzoru higieniczno-lekarskiego, zreorganizowanego od początku roku szkolnego 1936/37 omówiono szczegółowo w dziale szkół powszechnych.

Frekwencja szkół wydziałowych w poszczególnych okresach roku sprawozdawczego przedstawia się następująco:

a) **Polska szkoła wydziałowa żeńska:**

Dnia 20 czerwca 1936			Dnia 3 września 1936			Dnia 12 stycznia 1937		
Klasa V	2	oddziały						
„ VI	3	„	Klasa VI	2	oddziały	Klasa VI	2	oddziały
„ VII	2	„	„ VII	2	„	„ VII	2	„
„ VIII	2	„	„ VIII	2	„	„ VIII	2	„
„ IX	1	oddział	„ IX	2	„	„ IX	2	„
Razem:	10	oddział.	Razem:	8	oddział.	Razem:	8	oddział.
z 402 uczennicami, w tym 284 miejscowych i 118 pozamiejscowych.			z 291 uczennicami, w tym 213 miejscowych i 78 pozamiejscowych.			z 285 uczennicami, w tym 209 miejscowych i 76 pozamiejscowych.		

W dniu 12 stycznia 1937 r. zatrudniano w szkole 16 sił nauczycielskich. Funkcje kierownika szkoły pełni nadal profesor gimnazjum męskiego p. Karol Parchatka.

b) **Polska szkoła wydziałowa męska:**

Dnia 20 czerwca 1936			Dnia 3 września 1936			Dnia 12 stycznia 1937		
Klasa V	2	oddziały						
„ VI	3	„	Klasa VI	2	oddziały	Klasa VI	2	oddziały
„ VII	2	„	„ VII	1	oddział	„ VII	1	oddział
„ VIII	2	„	„ VIII	2	oddziały	„ VIII	2	oddziały
„ IX	1	oddział	„ IX	1	oddział	„ IX	1	oddział
Razem:	10	oddział.	Razem:	6	oddział.	Razem:	6	oddział.
z 396 uczniami, w tym 287 miejscowych i 109 pozamiejscowych.			z 229 uczniami, w tym 168 miejscowych i 61 pozamiejscowych.			z 219 uczniami, w tym 164 miejscowych i 55 pozamiejscowych.		

Funkcje kierownika szkoły pełni stały nauczyciel tej szkoły p. Aleksander Rzeszótko. W dniu 12 stycznia 1937 r. zatrudniano w szkole 11 sił nauczycielskich.

c) **Szkoła wydziałowa dla mniejszości językowej niemieckiej:**

Do końca roku szkolnego 1935/36 prowadzono oddzielne szkoły wydziałowe dla mniejszości językowej niemieckiej męską i żeńską.

Z końcem roku szkolnego 1935/36 frekwencja tych szkół przedstawiała się następująco:

a) **Szkoła wydziałowa żeńska dla mniejszości jęz. niem.:**

Klasa	V	1 oddział	36 uczennic
„	VI	1 „	29 „
„	VII	1 „	33 „
„	VIII	1 „	22 „
„	IX	1 „	13 „
Razem:		5 oddział.	133 uczennic

w tym 106 miejscowych i 27 pozamiejscowych.

b) **Szkoła wydziałowa męska dla mniejszości jęz. niem.:**

Klasa	V	1 oddział	28 uczniów
„	VI	1 „	31 „
„	VII	1 „	30 „
„	VIII	1 „	23 „
„	IX	1 „	25 „
Razem:		5 oddział.	137 uczniów

w tym 115 miejscowych i 22 pozamiejscowych.

Jak już na wstępie do działu B zaznaczono, szkoły wydziałowe mniejszościowe od roku szkolnego 1936/37 połączone zostały w jeden zakład koedukacyjny.

Frekwencja po połączeniu, t. j. według stanu z dnia 16 września 1936 r. przedstawia się następująco:

Klasa	VI	1 oddział	24 uczniów i	28 uczennic
„	VII	1 „	15 „	10 „
„	VIII	1 „	27 „	26 „
„	IX	1 „	14 „	13 „
Razem:		4 oddział.	80 uczniów i	77 uczennic,

w tym 137 miejscowych i 20 pozamiejscowych.

Na początku II-go półrocza roku szkolnego 1936/37, t. j. w dniu 12 stycznia 1937 r. frekwencja tej szkoły przedstawia się następująco:

Klasa	VI	1 oddział	19 uczniów i	25 uczennic
„	VII	1 „	15 „	9 „
„	VIII	1 „	23 „	25 „
„	IX	1 „	13 „	11 „
Razem:		4 oddział.	70 uczniów i	70 uczennic,

w tym 118 miejscowych i 22 pozamiejscowych.

Funkcje kierownika szkoły spełnia nadal stały nauczyciel szkoły wydziałowej p. Renowicz.

Dnia 12 stycznia 1937 r. zatrudniano w szkole 8 sił nauczycielskich.

Budżet.

W okresie sprawozdawczym wynosiły wydatki na szkolnictwo wydziałowe (por. budżet Dz. VI, Rozdz. D) 260.195,07 zł

Z Rozdz. F, § 39 „Na ubezpieczenie“ przypada dla personelu szkół wydziałowych . . . . 3.157,03 „

Razem: 263.352,10 zł

Z kwoty tej przypada:

a) na wydatki osobowe . . . . 205.376,89 zł

b) „ „ rzeczowe . . . . 57.975,21 „

Tytułem taks szkolnych wpłynęło . . . . 64.618,10 „

Niedobór pokryty przez miasto wynosi więc . . . 198.734,— zł

Na 1 ucznia szkoły wydziałowej dopłacało miasto w roku obrachunkowym 1936/37

308,58 zł,

biorąc za podstawę frekwencję z dnia 12 stycznia 1937 r.

C. Szkolnictwo średnie ogólnokształcące:

Miasto utrzymuje nadal dwa gimnazja ogólnokształcące, mianowicie gimnazjum męskie im. Mikołaja Kopernika, którego klasy VII i VIII są typu matematyczno-przyrodniczego, zaś klasy I — IV (dawniejsze klasy III — VI) prowadzone są według programów obowiązujących w państwowych gimnazjach 4-letnich (nowego typu, ustalonego na podstawie ustawy z dnia 11 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389) o ustroju szkolnictwa). Przy tym gimnazjum istnieje klasa dla mniejszości językowej niemieckiej. W gimnazjum żeńskim klasy VII i VIII typu humanistycznego prowadzone są według dawnych programów, zaś klasy I — IV (dawniejsze klasy III — VI) według nowych programów, omówionych szczegółowo przy gimnazjum męskim. Istniejące klasy dla mniejszości językowej niemieckiej z powodu nadzwyczaj słabej frekwencji uległy likwidacji z końcem roku szkolnego 1935/36.

Statystyka.

a) Miejskie gimnazjum żeńskie:

Frekwencja przedstawia się jak następuje:

Dnia 20 czerwca 1936				Dnia 3 września 1936				Dnia 12 stycznia 1937			
Klasa	I	4	oddziały	Klasa	I	3	oddziały	Klasa	I	3	oddziały
„	II	3	„	„	II	4	„	„	II	4	„
„	III	3	„	„	III	3	„	„	III	3	„
„	VI	2	„	„	IV	3	„	„	IV	3	„
„	VII	2	„	„	VII	2	„	„	VII	2	„
„	VIII	1	oddział	„	VIII	2	„	„	VIII	2	„
Razem:		15	oddział.	Razem:		17	oddział.	Razem:		17	oddział.

z 586 uczennicami, w tym 498 miejscowych i 88 pozamiejscowych.	z 632 uczennicami, w tym 551 miejscowych i 81 pozamiejscowych.	z 632 uczennicami, w tym 558 miejscowych i 74 pozamiejscowych.

Do 2 klas mniejszościowych uczęszczało w drugim półroczu roku szkolnego 1935/36 27 uczennic, w tym 19 miejscowych i 8 uczennic pozamiejscowych (kl. III mn. 10 uczennic, kl. VI mn. 17 uczennic).

Dyrektorką gimnazjum jest p. Irena Wojciechowska.

Przy gimnazjum istnieją następujące ogniska metodyczne:

a) języka polskiego, kierowane przez nauczycielkę gimnazjum państwowego p. dr Mieczysławę Miterzankę, która z dniem 1 marca 1937 r. zrezygnowała ze stałej miejskiej posady, przechodząc na etat państwowy,
b) neofilologiczne pod kierownictwem p. dr Stefanii Mazurkówny, nauczycielki gimnazjum państwowego,
c) zajęć praktycznych pod kierownictwem nauczycielki stałej gimnazjum państwowego p. Budzówny.

b) **Miejskie gimnazjum męskie im. M. Kopernika:**

Dnia 20 czerwca 1936				Dnia 3 września 1936				Dnia 12 stycznia 1937			
Klasa	I	3	oddziały	Klasa	I	3	oddziały	Klasa	I	3	oddziały
„	II	2	„	„	II	3	„	„	II	3	„
„	III	2	„	„	III	2	„	„	III	2	„
„	VI	2	„	„	IV	2	„	„	IV	2	„
„	VII	2	„	„	VII	2	„	„	VII	2	„
„	VIII	1	oddział	„	VIII	2	„	„	VIII	2	„
Razem:		12	oddział.	Razem:		14	oddział.	Razem:		14	oddział.
z 420 uczniami, w tym 340 miejscowych i 80 pozamiejscowych.				z 466 uczniam, w tym 387 miejscowych i 79 pozamiejscowych.				z 468 uczniami, w tym 399 miejscowych i 69 pozamiejscowych.			

c) **Klasy dla mniejszości językowej niemieckiej:**

Dnia 20 czerwca 1936				Dnia 3 września 1936				Dnia 12 stycznia 1937			
Klasa	III m.	1	oddział								
„	VI m.	1	„	Klasa	IV m.	1	oddział	Klasa	IV m.	1	oddział
Razem:		2	oddziały								
z 26 uczniami, w tym 14 miejscowych i 11 pozamiejscowych				z 12 uczniami, w tym 7 miejscowych i 5 pozamiejscowych				z 13 uczniami, w tym 7 miejscowych i 6 pozamiejscowych			

Dyrektorem zakładu jest p. dr Feliks Steuer.

Przy zakładzie istnieją następujące ogniska metodyczne:

a) matematyczne, kierowane przez nauczyciela p. Wakulicza, przydzielonego przez Urząd Wojewódzki Śląski,
b) historyczne, kierowane przez nauczyciela p. dr Popiołka, przydzielonego również przez Urząd Wojewódzki Śląski.

Utrzymanie.

Koszta utrzymania obu gimnazjów pokrywało miasto z własnych funduszów.

Taksy administracyjne pobierane na początku roku obrachunkowego w dotychczasowej wysokości, t. j. w kwocie 220,— zł rocznie od ucznia, przy czym dzieci rodziców niezamożnych oraz dzieci funkcjonariuszów państwowych, komunalnych i wojskowych zawodowych korzystały z 50% zniżki taksy, jeżeli z zachowania wykazały postępy

co najmniej dostateczne. Dzieci zupełnie ubogie zwalniane były całkowicie od płacenia taksy w wypadkach, gdy się dobrze uczyły.

Z mocą obowiązującą od dnia 10 stycznia 1937 r. na podstawie rozporządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 14 stycznia 1937 r. o taksach i opłatach szkolnych w szkołach średnich ogólnokształcących i zakładach kształcenia nauczycieli, utrzymywanych przez Skarb Śląski oraz Związki Komunalne wydano nowy statut miejscowy z dnia 15 marca 1937 r. o pobieraniu taks i opłat szkolnych w miejskich gimnazjach: męskim i żeńskim w Katowicach, którym taksę administracyjną obniżono do 200,— zł rocznie od ucznia. Zasady w sprawie przyznawania ulg dzieciom rodziców niezamożnych i dzieciom urzędników nie zostały zmienione.

Pomieszczenie.

Gimnazjum męskie pomieszczone było nadal w gmachu przy ul. Jagiellońskiej, zaś gimnazjum żeńskie przy ul. 3 Maja.

W porze wieczornej z ubikacyj obu zakładów korzystały miejscowe towarzystwa kulturalno-oświatowe, zaś z sal gimnastycznych towarzystwa sportowe i gimnastyczne.

Aule obu zakładów używane były w godzinach wieczornych przez miejscowe towarzystwa śpiewacze.

Budżet.

Zamknięcie rachunkowe wykazuje wydatki na szkolnictwo średnie ogólnokształcące w okresie sprawozdawczym (por. Dz. VI, Rozdz. E)		371.901,18 zł
Z Rozdz. F, § 39 „Na ubezpieczenie nauczycieli“ przypada dla personelu szkół średnich ogólno-kształcących		7.042,60 „
Razem:		378.943,78 zł
Z kwoty tej przypada:		
a) na wydatki osobowe	290.959,78 zł	
b) „ „ rzeczowe	87.984,— „	
Dochody wynosiły:		
a) z opłat szkolnych	194.372,22 zł	
b) z subwencji wojewódzkiej . . .	26.533,— „	220.905,22 „
Niedobór pokyty przez miasto wynosił zatem:		158.038,56 zł

Do jednego ucznia wzgl. uczennicy szkół średnich ogólnokształcących dopłacało miasto w okresie sprawozdawczym, biorąc za podstawę frekwencję uczniów i uczennic według stanu z dnia 12 stycznia 1937 r.

143,67 zł.

Dopłata w roku obrachunkowym 1935/36 wynosiła na ucznia 256,22 zł. Na tak poważną obniżkę dopłaty wpłynęła likwidacja klas mniejszościowych gimnazjum żeńskiego słabo frekwentowanych i dalsza odbudowa z braku uczniów klas mniejszościowych gimnazjum męskiego, a ponadto wpływy z opłat szkolnych były wyższe od sum preliminowanych.

D. Szżolnictwo zawodowe.

a) Publiczne szkoły dokształcające zawodowe.

Na terenie miasta istnieją dwie publiczne szkoły dokształcające zawodowe (przemysłowe), mianowicie 1 męska i 1 żeńska oraz 1 szkoła dokształcająca zawodowa (handlowa) koedukacyjna).

Szkoły dokształcające przemysłowe mieszczą się nadal w gmachu b. szkoły budowlanej przy ul. Wojewódzkiej 45. Szkoła dokształcająca zawodowa nr VI (handlowa) korzystała na początku okresu sprawozdawczego z ubikacyj szkoły powszechnej nr 2 im. Marii Konopnickiej przy ul. Bartosza Głowackiego, zaś od września 1936 r. przeniesiona została do gmachu szkoły wydziałowej męskiej przy ul. Szkolnej.

Kierownikami szkół dokształcających zawodowych byli:

a) p. Mieczysław Bakoś kierownikiem publicznej szkoły dokształcającej zawodowej I (przemysłowej) męskiej,

b) p. Hanna Manterysówna kierowniczką publicznej szkoły dokształcającej zawodowej V (przemysłowej) żeńskiej,

c) p. Stanisław Bartoszewicz kieruje nadal publiczną szkołą dokształcającą zawodową VI (kupiecko-handlową) w charakterze stałego kierownika.

Frekwencja uczniów publicznych szkół dokształcających zawodowych przedstawiała się jak następuje:

a) **w dniu 20 czerwca 1936 r.:**

Publiczna szkoła dokształc. zawodowa	I	klas 29,	uczniów	1.267
„ „ „ „	V	„ 3,	uczennic	83
„ „ „ „	VI	„ 8,	uczniów i uczennic	315
Razem:		klas 40,	uczniów i uczennic	1.665

b) **w dniu 3 września 1936 r.:**

Publiczna szkoła dokształc. zawodowa	I	klas 29,	uczniów	1.305
„ „ „ „	V	„ 3,	uczennic	79
„ „ „ „	VI	„ 7,	uczniów i uczennic	334
Razem:		klas 39,	uczniów i uczennic	1.718

c) **w dniu 12 stycznia 1937 r.:**

Publiczna szkoła dokształc. zawodowa	I	klas 29,	uczniów	1.308
„ „ „ „	V	„ 3,	uczennic	94
„ „ „ „	VI	„ 8,	uczniów i uczennic	367
Razem:		klas 40,	uczniów i uczennic	1.769

W roku szkolnym 1936/37 zatrudniano w powyższych szkołach prócz kierowników ogółem 33 nauczycieli, a mianowicie:

	stałych	tymcz.	kontr.	dochodz.	Razem
a) publ. szkoła dokszt. zawod. I	5	1	8	9	23
b) „ „ „ „ V	—	—	—	5	5
c) „ „ „ „ VI	3	—	1	1	5
Razem:	8	1	9	15	33

Wydatki na szkolnictwo dokształcające zawodowe w roku sprawozdawczym wynosiły:

1. a) wydatki osobowe szkoły dokszt. zawod. I i V	83.620,43 zł
b) wydatki rzeczowe szkoły dokszt. zawod. I i V	9.884,33 „
2. a) wydatki osobowe szkoły dokszt. zawod. VI	29.539,05 „
b) wydatki rzeczowe szkoły dokszt. zawod. VI	610,18 „
3. ognisko młodzieży powyższych szkół	536,05 „
4. z Dz. VI, Rozdz. F (ubezpieczenie nauczycieli) przypada na szkoły dokształcające zawodowe	5.099,81 „
Razem:	129.289,85 zł

Dochody składały się:

a) z opłat od rzemieślników i przemysłowców na rzecz publicznych szkół dokształcających zawodowych I i V	17.708,75 zł	
b) z opłat szkolnych od pracodawców kupieckich na rzecz publicznej szkoły dokształcającej zawodowej VI . .	6.156,50 „	
c) z subwencji wojew. dla szkół I i V	39.136,62 „	
d) z subwencji wojew. dla szkoły VI	17.818,38 „	80.820,25 „
Niedobór pokryty przez miasto wynosił:		48.469,60 zł

Do 1 ucznia wzgl. uczennicy publicznych szkół dokształcających zawodowych dopłacało miasto w okresie sprawozdwczym, biorąc za podstawę frekwencję uczniów i uczennic według stanu z dnia 12 stycznia 1937 r.

27.40 zł.

b) **Miejskie gimnazjum kupieckie i szkoła handlowa.**

Dotychczasowa 3-klasowa koedukacyjna miejska szkoła handlowa ze specjalną klasą IV o kierunku ekonomiczno-handlowym, mieszcząca się w gmachu szkolnym przy ul. Krakowskiej 78 w dzielnicy II na mocy uchwał: Magistratu z dnia 7 lipca 1936 r. i Rady Miejskiej z dnia 27 sierpnia 1936 r. (II O. Szk. b 16/2/On/36), zatwierdzonych reskryptem Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego — Wydziału Oświecenia Publicznego z dnia 26. VIII. 1936 r. Nr. O. P. IV-231/5 ulegnie stopniowej likwidacji i w jej miejsce powstanie 4-letnie gimnazjum kupieckie, którego klasę I (rozwojową) otwarto z początkiem roku szkolnego 1936/37 (3 września 1936 r.).

Gimnazjum i likwidująca się szkoła handlowa zajmują jeden z najstarszych gmachów szkolnych, oddalony od centrum, niehigieniczny i szczupły, wskutek czego Korporacje miejskie postanowiły wybudować przy ulicy Raciborskiej w przyszłym roku budżetowym gmach

dla Miejskiego Instytutu Kształcenia Handlowego, w którym mają być w przyszłości pomieszczone szkoły zawodowe handlowe, a więc: gimnazjum kupieckie, publiczna szkoła dokształcająca zawodowa handlowa i jednoroczna szkoła przysposobienia kupieckiego, mieszcząca się obecnie w różnych punktach miasta. Koszta budowy według dotychczasowych zapewnień pokryć ma w 50% Skarb Śląski. W ten sposób szkoły zawodowe typu handlowego otrzymają w przyszłości godne pomieszczenie, odpowiadające stolicy Województwa Śląskiego.

W dniu 20 czerwca 1935 r. liczyła dawna szkoła handlowa 4 klasy i 158 uczniów i uczennic, w tym 78 miejscowych i 80 pozamiejscowych.

Od dnia 3 września 1936 r. (początek roku szkolnego) klasę I prowadzono według programu 4-letniego gimnazjum kupieckiego, zaś klasy od II — IV włącznie według dawnych programów dla szkół handlowych.

Frekwencja przedstawia się jak następuje:

klasa I	gimn.	2	oddziały	i	109	uczniów	i uczennic
„ II	handl.	1	oddział	i	50	„	„
„ III	„	1	„	i	38	„	„
„ IV	„	1	„	i	20	„	„
Razem:		5	oddziałów	i	217	uczniów	i uczennic,

w tym miejscowych 129 i pozamiejscowych 88.

Frekwencja uczniów według stanu z dnia 12 stycznia 1937 r. wynosiła:

klas 5, uczniów i uczennic 209, w tym miejscowych 122 i pozamiejscowych 87.

Obowiązki dyrektora pełni nadal stały nauczyciel powyższego zakładu p. Witold Gawdzik.

Szkołę utrzymuje miasto.

Taksy szkolne pobierano w dotychczasowej wysokości, tj. 180,— złotych od ucznia. Na ulgi przeznaczono 10% taksy.

Skarb Śląski w okresie sprawozdawczym przyznał miastu na utrzymanie szkoły handlowej 6.500,—zł tytułem subwencji.

Zamknięcie rachunkowe na rok obrachunkowy 1936/37 wykazuje:

I. Wydatki:

a) wydatki osobowe	46.393,29 zł	
b) wydatki rzeczowe	17.235,08 „	63.628,37 zł

II. Dochody:

a) z taks szkolnych	32.793,05 zł	
b) z subwencji wojewódzkiej . .	6.500,— „	39.293,05 „
Niedobór pokryty przez miasto wynosił zatem:		24.335,32 zł

Do 1 ucznia wzgl. uczennicy dopłacało miasto w roku obrachunkowym 1936/37

116.44 zł.

Ogólne zestawienie wydatków na szkolnictwo, pomoc dla akademików i wychowanie fizyczne w roku obrachunkowym 1936/37.

Oznaczenie szkół	Wydatki zwyczajne zł	Wydatki nadzwyczajne zł	Wpływy z taks subw. itp. zł	Niedobór zł
1. Szkoły powszechne	443.411,21	—	2.658,39	440.752,82
2. Wydatki przedszkolne	2.067,31	—	—	2.067,31
3. Szkoły wydziałowe	263.352,10	—	64.618,10	198.734,—
4. Szkoły średnie ogólnokształcące .	378.943,78	—	220.905,22	158.038,56
5. Szkoły dokształcające zawodowe . .	129.289,85	—	80.820,25	48.469,60
6. Stypendia dla akademików	4.991,90	—	—	4.991,90
7. Gimnazjum kupieckie i szkoła handlowa	63.628,37	—	39.293,05	24.335,32
8. Wydatki związane z wychowaniem fizycznym ludności boiska, popieranie towarzystw sportowych, przysposobienia wojsk. itp. . .	33.621,90	—	—	33.621,90
Razem:	1.319.306,42	—	408.295,01	911.011,41
Do tego dochodzą wydatki nadzwyczajne, mianowicie na remont wnętrza gm. Teatru	10.000,—			
Wydatki wynoszą og.:	1.329.306,42			

Miejski Ośrodek Wychowania Fizycznego im. Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Gmachem Ośrodka W. F. im. Marszałka Józefa Piłsudskiego przy ul. Raciborskiej, przydzielonym do administracji Oddziałowi Szkolnemu, zarządzał Miejski Komitet Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego. Wydatki na utrzymanie porządku, koszty opału i oświetlenia oraz na opłacenie dozorcy pokrywano z Działu VIII, Rozdziału E, § 64 budżetu administracyjnego (popieranie sportu).

KULTURA I SZTUKA.

Teatr Miejski.

Teatr Miejski prowadzi nadal Towarzystwo Przyjaciół Teatru Polskiego na mocy kontraktu, zawartego pomiędzy gminą miasta Katowic a Zarządem Towarzystwa Przyjaciół Teatru Polskiego na początku sezonu gry 1931/32. Miasto oddaje Towarzystwu gmach bez-

płatnie, ponosi wydatki za opał i światło, opłaca mistrza teatralnego, 1 stolarza, 2 elektryków, 2 portierów, obsługę szatni, bileterki, uprzątaczki i posługaczki. Tytułem subwencji wypłaciło miasto Towarzystwu Przyjaciół Teatru Polskiego na cele przedstawień teatralnych polskich w Katowicach w okresie sprawozdawczym 43.200,— zł.

Uchwałą Walnego Zgromadzenia członków T. P. T. P. z dnia 22 listopada 1936 r. zmieniono nazwę „Teatru Polskiego“ na „Teatr im. Stanisława Wyspiańskiego“.

Dyrektorem Teatru im. Wyspiańskiego jest nadal p. Marian Sobański.

W okresie sprawozdawczym Teatr im. Wyspiańskiego prowadził, podobnie jak w latach ubiegłych, dział komediowo-dramatyczny.

Poza tym dał Teatr pewną ilość imprez obcych.

Zestawienie frekwencyjne Teatru im. Wyspiańskiego za czas od 1 kwietnia 1936 r. do 31 marca 1937 r. przedstawia się jak następuje:

Ogólna ilość przedstawień w Katowicach — 287.

W tym:

premier	16
przedstawień popularnych	96
przedstawień wykupionych przez stowarzyszenia kulturalno-oświatowe, związki zawodowe, zarządy kopalń i hut dla swych pracowników	59
przedstawień szkolnych	31
przedstawień dla bezrobotnych	18
różnych imprez	67

Z ostatnio wymienionych imprez w liczbie 67 przypada:

a) na przedstawienia operowe	9
b) na przedstawienia baletów	13
c) występy chórów	3
d) koncerty	13
e) różne imprezy	29

Ogólna ilość osób na przedstawieniach w Katowicach 156.574, z czego:

na premierach	5.827
na przedstawieniach popularnych	41.125
na przedstawieniach wykupionych przez stowarzyszenia, związki zawodowe itp.	44.211
na przedstawieniach szkolnych	25.148
na przedstawieniach dla bezrobotnych	14.544
na przedstawieniach różnych i imprezach . . .	25.719

Przedstawienia dla mniejszości językowej niemieckiej urządzała Niemiecka Gmina Teatralna, której Towarzystwo Przyjaciół Teatru Polskiego odstępowało gmach Teatru na 2 dni w tygodniu i w ostatnią niedzielę w miesiącu. Gmina ta podobnie jak w latach ubiegłych sprowadzała do Katowic teatr niemiecki z Bytomia.

Tytułem subwencji otrzymała Gmina Teatralna Niemiecka w tym okresie 2.000,— zł.

Wydatki na Teatr, poniesione przez miasto, wynosiły w okresie sprawozdawczym:

a) na utrzymanie gmachu i urządzenia wewnętrznego	137.021,97	zł
b) wynagrodzenie personelu technicznego, opłacanego przez miasto	38.981,88	„
c) subwencja dla Towarzystwa Przyjaciół Teatru Polskiego i Niemieckiej Gminy Teatralnej	45.200,—	„
Razem:	221.203,85	zł

Dochód z opłat z szatni i z opłaty uznaniowej za bufet teatralny wynosił	43.790,25	zł
Niedobór czyli wydatki na Teatr włącznie subwencji wynosiły w okresie sprawozdawczym . . .	177.413,60	zł

Poza tym wydano na remont wnętrza gmachu 10.000,— zł z wydatków nadzwyczajnych (por. strona 69).

Ogólne wydatki na cele kulturalno-oświatowe.

Tytułem dalszych wydatków na cele kulturalno-oświatowe wydano w okresie sprawozdawczym:

a) na subwencjonowanie bibliotek, towarzystw kulturalno-oświatowych, na stypendia itp. . .	20.016,55	„
b) inne wydatki działu VII budżetu	8.389,—	„
Razem:	28.405,55	zł

Ogólne wydatki zwyczajne na oświatę, kulturę i sztukę wynosiły w roku obrachunkowym 1936/37:

a) wydatki na szkolnictwo i wychow. fizyczne	1.319.306,42	zł
b) wydatki na Teatr	176.003,85	„
c) inne wydatki na cele kulturalno-oświatowe	73.605,55	„
Razem:	1.568.915,82	zł

Ponieważ ogólne wydatki zwyczajne miasta Katowic w roku obrachunkowym 1936/37 wynosiły 9.068.925,11 zł, zatem wydatki na oświatę, wychowanie fizyczne oraz na kulturę i sztukę w okresie sprawozdawczym wynosiły 17,30 % wydatków ogólnych.

Opieka społeczna.

I. Opieka nad dziećmi, młodzieżą i macierzyństwem.

A. Dożywianie ubogiej dziatwy szkolnej.

Sposób dożywiania biednej dziatwy szkolnej nie doznał w okresie sprawozdawczym zmiany.

Do szkół i przedszkoli dostarczono dziennie 1.171 ltr. mleka słodkiego i 5.930 sztuk bułek. W ciągu roku sprawozdawczego przydzielono szkołom i przedszkolom ogółem 182.305½ ltr. mleka i 752.946 sztuk bułek.

Koszta dożywiania w szkołach i przedszkolach wynosiły 72.677,30 zł.

Z tego pokryto:

z funduszów wojewódzkich	22.240,— zł
z funduszów miejskich	50.437,30 „
razem:	72.677,30 zł

B. Przedszkola (ochronki).

Na terenie miasta Katowic istnieją następujące przedszkola:

Dzielnica I.

	Frekwencja	
W sierocińcu im. Dr. Mielęckiego	50	dzieci
przy szkole im. Marii Konopnickiej (2 oddz.) . .	101	„
w Zakładzie SS. Elżbietanek (2 oddziały) . . .	92	„
przy szkole im. Ks. Piotra Skargi	44	„
przy szkole im. Ks. J. Poniatowskiego	55	„
w Żłóbku miejskim przy ul. Strzeleckiej . . .	15	„
przy ulicy Raciborskiej	39	„
prywatna p. Szromowej przy ul. J. Ligonia . .	36	„
przedszkole Rodziny Kolejowej	48	„
ochronka polsko-ewangelicka	40	„
ochronka ewangelicka dla mniejszości	40	„
ochronka prywatna przy ul. Kościuszki 68 . . .	11	„
przy szkole im. Emilii Plater	45	„

przedszkole prywatne dla mniejszości przy ulicy Stawowej	52	dzieci
przedszkole Tow. Opieka (P. K. O.) 2 oddziały .	87	„
przedszkole Tow. Polek w Karbowej	40	„
Dzielnica II. Bogucice - Zawodzie		
w Zakładzie SS. Św. Jadwigi (3 oddziały) . . .	165	„
w szkole im. J. Sobieskiego (2 oddziały) . . .	105	„
w szkole im. Król. Jadwigi	105	„
przedszkole prywatne dla mniejszości	38	„
Dzielnica III. Załęże - Dąb		
w Zakładzie SS. Św. Jadwigi	50	„
przy szkole im. T. Rejtana	52	„
„ „ „ Słowackiego (2 oddziały) . . .	103	„
„ „ „ Prez. Mościckiego	52	„
„ „ „ Ks. Damrota	46	„
przedszkole Tow. Polek w sypialni kop. Kleofas (3 oddziały)	180	„
przedszkole dla mniejszości (zlikwidowane 15 6. 36)	46	„
w Zakładzie SS. Służebniczki Marii	110	„
przedszkole Tow. Polek przy szkole im. Krasińskiego	85	„
Dzielnica IV. Ligota - Brynów		
przy szkole im. Tadeusza Kościuszki	36	„
„ „ „ Staszica	118	„
razem:	2.086	dzieci

Na utrzymanie przedszkoli — nie uwzględniając wydatków na cele dożywiania w przedszkolach — wyasygnowano z kredytów miejsckich 8.991,26 zł.

C. Ogniska dla młodzieży.

Jak w ubiegłych latach, tak i w okresie sprawozdawczym odstąpiono lokale Ogniska Młodzieży męskiej w Załężu i Dębie bezpłatnie do użytku Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej w Załężu i Komisji Świetlicowej Miejskiego Komitetu Lokalnego Funduszu Pracy.

D. Wychowanie zapobiegawcze.

W roku sprawozdawczym zgłoszono 14 wypadków do Urzędu, w których zażądano pomocy i zajęcia się dziećmi zagrożonymi upadkiem moralnym. Nie każdy wypadek nadawał się do złożenia wniosku o wdrożenie postępowania zapobiegawczego. W niektórych wypadkach wystarczyło zarządzenie stałej inwigilacji, odpowiednie pouczanie rodziców i obawa dziecka przed urzędowym wkroczeniem, aby spowodować poprawę.

Na skutek zarządzenia Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego umieszczono w roku sprawozdawczym w zakładach wychowawczych:

a) chłopców 4
b) dziewcząt 4

Umorzono postępowanie na podstawie uchwał sądowych z powodu:

a) poprawy u 14 chłopców i 9 dziewcząt,
b) z powodu ukończenia 18 lat u 6 chłopców i 1 dziewczyny.

Na końcu roku sprawozdawczego przebywało w zakładach wychowawczych 27 wychowanków, a to:

1. w Zakładzie Wychowawczym Ks. Markiefki	4 chłopców	1 dziewczynka
2. w Zakładzie im. św. Józefa w Szopienicach	2 „	2 dziewczynki
3. w Zakładzie Poprawczym w Przedzelnicy	2 „	— —
4. w Zakładzie Wychowawczym w Jedłowniku	— —	7 dziewczynek
5. w Zakładzie Opiek. Wych. „Ebenezer“ w Dzięgielowie	4 „	— —
6. w Zakładzie Poprawczym w Cerekwicy Nowej	1 chłopiec	— —
7. w opiece prywatnej	2 chłopców	2 dziewczynki
razem:	15 chłopców	12 dziewcząt

E. Opiekuństwo generalne i zawodowe.

a) Opieka generalna.

Z roku 1935 na 1936 przeszło dzieci stojących pod opieką generalną		127
Z tego: chłopców	66	
dziewcząt	61	
przybyło w roku sprawozdawczym		37
razem:		164
W ciągu roku sprawozdawczego ubyło dzieci z powodu śmierci, adopcji, legitymacji itd.		16
Pozostało z końce roku sprawozdawczego pod opieką generalną		148
Skarg alimentacyjnych wytoczono	23	
Ukończono korzystnie	11	
Oddalono	5	
W toku jest jeszcze	7	

W 11 wypadkach było wytoczenie skargi alimentacyjnej niemożliwe, z powodu nieznajomości, śmierci itp. ojców nieślubnych. Tytułem alimentów ściągnięto od ojców nieślubnych w 9-ciu wypadkach kwotę 534,39 zł. W pozostałych wypadkach ściągnięcie alimentów było niemożliwe z powodu bezrobocia, śmierci, nieznanego pobytu itp. ojców.

b) **Opieka zawodowa.**

Z roku 1935 na 1936 przeszło	318 pupilów
W ciągu roku sprawozdawczego przybyło .	127 „
razem:	445 pupilów

W ciągu roku ubyło z powodu:

a) śmierci dziecka . . .	12 opiekuństw
b) legitymacji dziecka . .	2 opiekuństwa
c) adoptacji dziecka . .	8 opiekuństw
d) wyprowadzenie się dziecka	6 „
e) pełnoletności dziecka .	13 „
f) przemianowanie opiekuna	34 „
g) innych przyczyn . .	14 „
razem:	89 opiekuństw

Pozostało z końcem roku sprawozdawczego:

pod opieką generalną . .	148 pupilów
pod opieką zawodową . .	356 „
razem:	504 pupilów

Skarg alimentacyjnych wytoczono w 96 wypadkach, a mianowicie:

U władz sądowych w Katowicach . . .	58
U władz sądowych pozamiejscowych . .	38
Ukończono skarg korzystnie dla dziecka w	49 wypadkach
Oddalono w	8 „
W toku jest jeszcze	39 wypadków
Rozpraw sądowych odbyło się . . .	236, w tym
u władz sądowych w miejscu	178
pozamiejscowych, na których osobiście zastępował opiekun zowodowy pupilów . .	6
u władz sądowych pozamiejscowych zastępionych przez zastępców procesowych i na wniosek rozpoznania spraw w nieobecności strony powodowej	52

1. Sprawy alimentacyjne.

Ojcowie dzieci płacili alimenta dobrowolnie i przymusowo w 30 wypadkach.

Na utrzymanie nie płacono alimentów z powodu bezrobocia, śmierci, nieznajomości, nieznanego pobytu ojców nieślubnych, ukończenia 16 roku życia pupilów, przegrania względnie nieukończenia sporu alimentacyjnego w 143 wypadkach.

2. Świadczenia pupilów.

Rentę sierocą z ubezpieczenia socjalnego pobierało 22 dzieci.

Alimentów wypłacono matkom nieślubnym oraz rodzicom pielęgnującym przez ręce opiekuna, prócz świadczeń socjalnych, 20.125,24 zł.

W roku sprawozdawczym odbyło się w Sądzie Grodzkim w Katowicach z ramienia Sądu Opiekuńczego 1 posiedzenie wszystkich radców sierót oraz opiekunów zawodowych.

W 11 wypadkach zastępował i prowadził opiekun zawodowy i generalny dochodzenia alimentacyjne obcych władz opiekuńczych.

F. Urząd Sierocy.

Zakres prac Urzędu Sierocego nie uległ zmianie. Na początku roku sprawozdawczego akt opiekuńczych było . 4.933,

w tym:	opiekuństw	3.649
	kuratorstw	721
	doradców	522
	spraw familijno-spadkowych . .	41

Z końcem roku sprawozdawczego znajdowało się na terenie miasta 5.226 pupilów.

W tym:	nieślubnych	3.353
	ślubnych	1.873

II. Opieka nad inwalidami wojenno-powstańczymi i pozostałymi po nich rodzinach.

A. Samodzielny zakres działania.

Z funduszów wojewódzkich udzielono zapomóg w gotówce:

a)	osobom, którym zawieszono zaopatrzenie pieniężne z dniem 1. 4. 1934 r.	2.325,— zł
b)	osobom pobierającym zaopatrzenie pieniężne .	676,— „
	razem:	3.001,— zł

Z funduszów miejskich wyasygnowano:

a)	tytułem jednorazowych zapomóg	1.963,— zł
b)	tytułem zapomóg gwiazdkowych	2.349,— „
c)	na zakup naturalii (ziemniaki, węgiel) . . .	5.335,69 „
		9.647,69 zł
	+	3.001,— „
	razem:	12.648,69 zł

B. Zakres poruczonej działalności.

Za pośrednictwem Urzędu uzyskały spośród ofiar wojenno-powstańczych:

a) 4 osoby krótkoterminową pożyczkę na kwotę	6.000,— zł
b) 3 osoby długoterminową poż. na kwotę .	8.300,— „
c) 4 osoby częściową kapitalizację swej renty na kwotę	7.173,— „
d) 2 osoby zupełną kapitalizację swej renty na kwotę	6.087,85 „
razem:	27.560.85 zł

Z zarejestrowanych 39 ciężkouszkodzonych inwalidów wojenno-powstańczych otrzymało w roku sprawozdawczym 18 pracę, w tym 17 za pośrednictwem tut. Urzędu.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono ponownie rejestrację bezrobotnych ciężkouszkodzonych, oraz rejestrację i lustrację zakładów przemysłowych.

Przekazów do lekarza powiatowego, celem zbadania niezdolności do pracy, wystawiono dla 92 osób.

III. Opieka ogólna.

A. Kuchnie ludowe.

Z końcem roku sprawozdawczego znajdowało się w obrębie miasta następujące kuchnie ludowe:

1. Kuchnia przy kościele św. Piotra i Pawła
2. „ „ ul. Wojciechowskiego 63
3. „ „ kopalnia Kleofas
4. „ „ Zakładzie im. Ks. Markiefki
5. „ „ „ św. Jadwigi
6. „ „ „ OO. Bonifratrów
7. „ „ „ SS. Elżbietanek
8. „ „ Hucie Baildon
9. „ „ Hucie Ferrum
10. „ w Domu św. Zyty
11. „ przy Gminie Ewangelickiej
12. „ „ Gminie Izraelickiej
13. „ „ „Caritas" I.

Kuchnie wymienione pod 1—3 stoją pod bezpośrednim Zarządem Urzędu Opieki Społecznej. Kuchnie te wydały w roku sprawozdawczym ciepłych potraw 1.117.018 porcyj, tj. 80.605 porcyj więcej niż w roku ubiegłym.

Wydatki na utrzymanie tych kuchni ludowych wynosiły 211.741,84 zł, czyli 30.825,42 zł więcej niż w ubiegłym roku sprawozdawczym.

Pozostałe kuchnie prowadzą instytucje charytatywne. Przez Miejski Komitet Lokalny Funduszu Pracy wspierane są naturaliami. Kuchnie te wydały 500.374 porcyj. Ogółem wydano więc w kuchniach ludowych w roku sprawozdawczym 1.617.392 obiadów.

B. Pomoc dla biednych dzieci przystępujących do I. Komunii św.

Dla biednej dziatwy przystępującej do I. Komunii św. względnie konfirmacji, udziela Magistrat co roku zapomogi. Z tej akcji korzystało w roku sprawozdawczym ogółem 958 dzieci.

Z tego było:

482 dzieci rodzin bezrobotnych
222 dzieci rodzin robotników z liczną rodziną
11 dzieci rodzin żyjących w rozwodzie
202 dzieci rodzin inwalidów i wdów
3 sierót wojennych
10 sierót cywilnych
28 dzieci nieślubnych.

Zapomogi udzielono zasadniczo w naturaliach. Ogółem wydano:

360 ubrań dla chłopców
258 sukienek dla dziewcząt
863 par obuwia dla chłopców i dziewcząt.

Ogólne koszta wynosiły 14.281,40 zł, czyli przeciętnie 14,90 zł dla każdego dziecka.

C. Pomoc dla rencistów socjalnych.

Na akcję ziemniaczaną, gwiazdkową i węglową dla bezrobotnych i najbiedniejszej ludności uchwaliły Korporacje Miejskie razem 134.250,— zł.

W ziemniaki zaopatrzono 2.483 rodzin rencistów socjalnych, a zapomogą gwiazdkową obdarzono 2.030 rodzin. Węgla rencistom socjalnym zasadniczo się nie przydziela.

Centralna kartoteka opieki.

Na początku roku sprawozdawczego znajdowało się w Centralnej Kartotece kart indywidualnych około . .	16.500
W ciągu roku wystawiono nowych kart około . . .	1.500
razem było kart:	18,000
W ciągu roku sprawozdawczego ubyło kart z powodu śmierci pobierającego zapomogę, przeprowadzenie się do innej miejscowości lub skreślenie z ewidencji około	300
Pozostało z końcem roku sprawozdawczego kart indywidualnych około	17.700

OPIEKA NAD UBOGIMI.

A. Opieka otwarta — wsparcie bieżące.

1. Miejscowo ubodzy.

Urząd Opieki nad Ubogimi jako organ miejscowego związku wspierania ubogich wypłaca na mocy obowiązujących ustaw osobom ubogim, znajdującym się wyjątkowo w krytycznym położeniu materialnym miesięcznie wsparcie bieżące, o ile szczegółowe dochodzenia wykazały, że ciężkie warunki danej osoby względnie rodziny, trwać będą czas dłuższy. Wsparcia te wynoszą zależnie od ilości osób dotkniętych niedostatkiem rodzin lub okoliczności, będących bezpośrednią przyczyną nędzy petenta względnie jego rodziny 10,— zł do 40,— zł miesięcznie.

Wypłata wsparć bieżących w roku sprawozdawczym przedstawiała się następująco:

	I. osób	II. osób	III. osób	IV. osób
Liczba osób pobierających wsparcia bieżące wynosiła dnia 1 kwietnia 1936 r. w dzielnicy	149	114	140	28
W ciągu roku przybyło . .	34	16	29	7
W ciągu roku wstrzymano wsparcie wskutek śmierci względnie poprawy stosunków materialnych dla	14	23	18	3
W dniu 31. III. 1937 r. pobierało wsparcie	169	107	151	32

Na całym terenie razem: 459 osób

2. Krajowo ubodzy.

Osoby, które nigdzie nie nabyły siedziby pod względem wsparcia, należą do kategorii krajowo ubogich. O ile osoby te znalazły się na terenie miasta Katowic bez dostatecznych środków utrzymania, Urząd Opieki nad Ubogimi musiał się nimi zaopiekować, udzielając im bieżące wsparcie, które później zwraca Krajowy Związek Wspierania Ubogich czyli Urząd Wojewódzki.

Liczba osób, korzystających ze wsparć bieżących w charakterze ubogich wynosiła dnia 1. IV. 1936 r. .	26 osób
W ciągu roku przybyło	6 „
	32
W ciągu roku wstrzymano wsparcie wskutek śmierci wzgl. poprawy stosunków materialnych dla .	6 osób
W dniu 31. III. 1937 r. pobierało wsparcie . .	26 osób

3. Opieka nad dziećmi w pielęgnacji rodzinnej.

Urząd opiekuje się dziećmi zaniedbanymi wzgl. opuszczonymi, które powierzył starannej opiece rodzinom wzorowym. Ro-

dzinom tym płaci Urząd miesięcznie t. zw. wsparcie pielęgnacyjne, przeznaczone na utrzymanie oddanych im w opiekę dzieci. Dzieci będące w opiece rodzinnej, stoją pod stałą kontrolą Urzędu Opieki nad Ubogimi, który w pewnych odstępach czasu wysyła siostry miejskie celem stwierdzenia na miejscu, czy opieka jest należyta. W razie stwierdzenia uchybień oddaje Urząd dziecko innej rodzinie. Wzorowe wychowanie rodzinne daje dziecku jak doświadczenie uczy, daleko większe korzyści, aniżeli wychowanie zakładowe zbiorowe.

Dnia I. IV. 1936 r. znajdowało się w pielęgnacji rodzinnej	59	dzieci
w ciągu roku przybyło	22	„
w ciągu roku ubyło	16	„
Zatem w dniu 31. III. 1937 r. pozostawało w opiece rodzinnej	65	„

Zestawienie wypłaconych wsparć bieżących w roku sprawozdawczym.

Dla miejscowo ubogich dzielnicy I.	27.738,—	zł
„ „ „ „ II.	19.155,—	„
„ „ „ „ III.	25.856,—	„
„ „ „ „ IV.	5.135,—	„
„ krajowo ubogich całego miasta	7.085,—	„
„ dzieci będących w pielęgnacji rodzinnej	13.540,—	„
„ osób zamieszkujących w innych gminach, posiadających domicyl wsparcia w Katowicach	5.079,—	„
Różne	750,—	„
Razem:	104.338,—	zł

4. Zapomogi jednorazowe.

Osobom znajdującym się przejściowo w krytycznym położeniu materialnym, wypłaca się po zbadaniu stosunków materialnych i rodzinnych zapomogi jednorazowe.

Osobom zdatnym do zarobkowania wypłaca się zapomogi te za odpracowaniem w ogrodnictwie miejskim, o ile chodzi o pracowników fizycznych; zaś pracowników umysłowych zatrudnia się pracami biurowymi.

O ile dany petent udzielonej mu zapomogi nie odpracował, nie może liczyć na dalszą pomoc ze strony Urzędu.

Jednorazowych wsparć wypłacono w roku sprawozdawczym w 6.046 wypadkach = 43.600,— zł.

Zapomogi odpracowano w 1.163 wypadkach.

Ogólna liczba dniówek wynosiła 2.756.

W 1.259 wypadkach zapomóg nie odpracowano.

5. Wsparcie dla przejezdnych.

W czasie od 1. IV. 1936 r. do 31. III. 1937 r. zwróciło się do tut. Urzędu 651 osób przejezdnych z wnioskami o wsparcie na dalszą podróż, którym wypłacono ogółem 1.066,80 zł.

B. Opieka Zakładowa.

1. Żłóbek Miejski.

Żłóbek miejski mieści się w nowoczesnym budynku przy ulicy Strzeleckiej 11. Do żłóbka miejskiego przyjmuje się niemowlęta — podrzutki i dzieci sieroty lub dzieci zaniedbane do 4 roku życia.

Na początku roku sprawozdawczego przebywało w żłóbku miejskim 34 dzieci, w tym 16 chłopców i 18 dziewcząt. W ciągu roku przybyło 28 dzieci (16 chłopców, 12 dziewcząt), zwolniono 15 dzieci (10 chłopców, 5 dziewcząt). Z zwolnionych dzieci oddano 2 za własne, 11 na wychowanie do rodzin prywatnych i sierocińca, 2 zmarło.

Przy żłóbku prowadzi się ochronkę, do której uczęszcza 22 dzieci. Tytułem kosztów utrzymania w żłóbku wyasygnowano w roku 1936/37 . . . . 31.275,78 zł

Zwroty tytułem subwencji Wojewódzkiej oraz tytułem kosztów utrzymania za dzieci krajowo ubogie wynoszą . . . . 4.160,— „

Zatem rzeczywiste wydatki miasta wynoszą . 27.115,78 zł

W ciągu roku wykazał żłóbek 14.728 dni pielęgnacyjnych, a więc na utrzymanie jednego dziecka wyłożył Urząd około 1,84 zł dziennie.

2. Zakładowa opieka nad sierotami i dziećmi opuszczonymi

W zakładach opiekuńczych umieszcza się sieroty i dzieci opuszczone, które obciążone są wadami dziedzicznymi i dzieci takie, których wychowanie w rodzinach napotyka na wielkie trudności.

Ponieważ Magistrat nie posiada własnego sierocińca, umieszcza sieroty i dzieci zaniedbane w sierocińcach innych instytucyj, mianowicie:

a) Sierociniec im. Dr Mielęckiego.

Liczebny stan sierot przekazanych przez Miejską Opiekę z dniem I. IV. 1936 r.	20
Przyjęto	11
Zwolniono	10
Stan z dniem 31. III. 1937 r.	21
Wyasygnowano na utrzymanie	10.491,50 zł

b) Sierociniec im. św. Jadwigi w Załężu.

Liczebny stan sierot przekazanych przez Miejską Opiekę z dniem 1. IV. 1936 r. . . .	5
Przyjęto	6
Zwolniono	1
Stan z dniem 31. III. 1937 r.	10
Wyasygnowano na utrzymanie	3.022,10 zł

c) Sierociniec im. Ks. L. Markiefki.

Liczebny stan sierot przekazanych przez Miejską Opiekę z dniem 1. IV. 1936 r. . . .	20
Przyjęto	1
Zwolniono	6
Stan z dniem 31. III. 1937 r.	15
Wyasygnowano na utrzymanie	7.091,20 zł
Razem:	20.604,80 zł

3. Przytułki dla starców.

Magistrat posiada dwa własne przytułki dla starców mianowicie:

a) w dzielnicy I. przy ul. Raciborskiej 29 (dla mężczyzn i kobiet),

b) w dzielnicy II. przy ul. Ludwika (tylko dla mężczyzn).

Do przytułków tych przyjmuje się osoby w podeszłym wieku lub chorowite, wzgl. ułomne, nie mające własnego mieszkania, ani zobowiązanych i zdolnych do utrzymania krewnych.

Stan osobowy w przytułkach dla starców przedstawiał się w roku sprawozdawczym, jak następuje:

	dziel. I.		dziel. II.
	mężczyzn	kobiet	mężczyzn
Dnia I. IV. 1936 było obecnych .	20	58	22
W ciągu roku przyjęto . . .	13	27	11
W ciągu r. zwolniono wzgl. zmarło	10	28	10
Stan w dniu 31. III. 1937 r. . .	23	57	23

Razem: 103 osoby.

Zestawienie kosztów.

Dla przytułku w dzielnicy I. wyasygnowano tytułem kosztów utrzymania	45.552,00 zł
Dla przytułku w dzielnicy II. wyasygnowano tytułem kosztów utrzymania	12.848,00 „
Na zakup środków leczniczych dla obu zakładów wyasygnowano	695,00 „
Razem:	59.095,00 zł

Ponieważ Miejskie Przytułki dla starców są przepełnione, Urząd zmuszony był przekazać do zakładu św. Józefa w Siemianowicach Śl. dalsze 20 osób, na utrzymanie których wyasygnowano 9.444,— zł.

Koszty utrzymania jednego starca wynoszą przeciętnie 1,60 zł dziennie.

4. Schronisko dla bezdomnych.

Do schroniska dla bezdomnych przyjmuje się w myśl regulaminu tego zakładu na czas ograniczony osoby powyżej lat 16 zdolne do zarobkowania, które wskutek braku pracy chwilowo pozbawione zostały mieszkania. Bezdomni korzystają z bezpłatnego noclegu, w zamian za co zobowiązani są do spełniania zajęć domowych, trwających do 2 godzin dziennie. Bezdomni otrzymują na śniadanie kawę a na podwieczorek herbatę. Wyjątkowo bardzo biednym osobom wydaje się w porze zimowej mniejsze porcje chleba.

W roku sprawozdawczym przebywało w schronisku ogółem	2 819	osób
Z tego pochodzących z Katowic	452	„
Osób z poza Katowic	2 367	„
Z tego mężczyzn	2 462	„
Kobiet	357	„

W ciągu roku udzielono 57.108 noclegów.
Porcyj (kawa lub herbata) wydano w ciągu roku 114.216.

Wyasygnowano na wyżywienie bezdomnych i utrzymanie azylu — opał, światło i uzupełnienie inwentarza	13.785,78 zł
Personel zatrudniony w azylu składa się z trzech osób a to: a) z kierownika b) z siły pomocniczej żeńskiej i c) z siły pomocniczej męskiej — zajętej dezynfekcją.	
Tytułem odszkodowania dla personelu wyasygnowano . . . , ...	7.126,47 „
Wydatki razem:	20.912,25 zł

Zważywszy, że azyl udzielił w ciągu roku 57.108 noclegów, okazuje się, iż koszty jednego noclegu wynoszą około 36,6 groszy.

5. Dom Pracy Dobrowolnej.

W roku sprawozdawczym zatrudniono mężczyzn 38

W roku sprawozdawczym zatrudniono kobiet 7

Na godzinę zarabiali mężczyźni 0,40 zł, kobiety 0,20 zł.

Osoby zajęte w Domu Pracy Dobrowolnej zatrudnia się przy rąbaniu drzewa oraz wyrabianiu ubrań, przedmiotów stolarskich, pantofli, pończoch i mioteł.

Między in. wyprodukowano:

375	ubrań	w wart.	7 447,50 zł
247	p. trzewików	„ „	2 425,50 „
51	szt. kurtek i płaszczy	„ „	7 68,— „
406	szt. bielizny	„ „	1 006,50 „
148	par pończoch	„ „	444,— „
1.412	par pantofli drewn.	„ „	1 270,80 „
111	szt. różnego rodzaju mebli biurowych		950,— „
695	m³ drzewa opał. porąbano		5 726,15 „
1.377	p. trzewików naprawiono		2 065,50 „
		Razem:	22.103,95 zł

Ponieważ z opieki Domu Pracy Dobrowolnej korzystało 65 osób, przypada na utrzymanie jednej osoby około 1,20 zł dziennie.

6. Akcja zwalczania żebraniny.

Urząd Opieki nad Ubogimi otacza dostateczną opieką żebraków pochodzących z Katowic, jednak liczba żebraków przybywających do Katowic z innych miejscowości i dzielnic wzrasta ustawicznie. Żebraków z poza Katowic odstawia policja do gmin przynależności. Żebraków z Katowic zdolnych do pracy, zatrudnia się w Domu Pracy Dobrowolnej, zaś żebraków niezdolnych do pracy wspiera się przez Biuro Opieki nad Żebrakami, gdzie otrzymują bony na obiady, chleb, mięso. Oprócz tego otrzymują mydło i ubranie.

W ciągu roku wydano:

8.954	bonów na chleb, wartość bonu	0,17 zł	=	1.522,18 zł
8.954	bonów na obiady, wartość 1 bonu	0,10 „	=	895,40 „
386	bonów na mięso, wartość 1 bonu	0,30 „	=	115,80 „
549	kawałków mydła, wart. 1 kawałka	0,33 „	=	181,17 „
			Razem:	2.714,55 zł

7. Pogrzeby.

Pogrzebów na koszt opieki nad ubogimi przyznano w 148 wypadkach.

a) Zakładom pogrzebowym wypłacono . .	4.131,— zł
b) Dla Urzędów parafialnych wypłacono . .	3.135,— „
c) Za czyszczenie zwłok w 88 wyp. wyasygn. .	178,50 „
Razem:	7.444,50 zł

C. WSPARCIA W NATURALIACH.

1. Z odzieży wydano.

a) trzewików — 394 par	3.932,—	zł
b) pończoch — 88 par	264,—	„
c) ubrań męskich — 312 sztuk	6.571,50	„
d) ubrań dla kobiet — 58 sztuk	460,—	„
e) spodni — 5 par	35,—	„
f) kurtek — 33 sztuk	396,—	„
g) płaszczy — 11 sztuk	275,—	„
h) kalesonów — 211 par	457,75	„
i) koszul — 222 sztuk	647,25	„
j) pantofli drewnianych — 2.012 par	1.810,80	„
Razem:	14.849,30	zł

2. Medykamenta.

Przez lekarzy komunalnych wydano 4.290 receptur. — Za podjęte przez ubogich lekarstwa wyasygnowano . . . . 10.552,26 zł

3. Mleko.

Na zlecenie tut. Urzędu wydano w kuchni mleka 234.670 butelek — wyasygnowano . . . 11.708,63 zł
W mleczarniach prywatnych zakupiono 9.718 ltr. mleka — wyasygnowano . . . . 2.104,63 zł

Razem: 13.813,26 zł

4. Mąka.

Wydano 29.450 kg. w 3.638 wypadkach wyasygnowano . . . . 8.226,25 zł

5. Ziemniaki.

Ogółem wydano 358.450 kg. dla 1.907 rodzin.

6. Węgiel.

Wydano 17.350 centnarów po 10 ctr. na osobę wzgl. rodzinę dla 1.735 rodzin.

7. Wsparcia gwiazdkowe.

Tytułem wsparcia gwiazdkowego wypłacono:

dla biednych w dzielnicy I.	1.044 osób	—	8.352,—	zł
„ „ „ „ II.	456 „	—	3.648,—	„
„ „ „ „ III.	373 „	—	2.984,—	„
„ „ „ „ IV.	74 „	—	592,—	„
Razem:	1.947 osób	—	15.576,—	zł

D. OGÓLNE.

1. Kurs dla piastunek.

Przy żłóbku miejskim prowadzi się kurs dla piastunek, na który przyjmuje się dziewczęta z uboższych rodzin, posiadające siedzibę wsparcia w Katowicach. Kandydatki w wieku od 18 do 22 lat muszą odznaczać się zamiłowaniem do opiekowania się dziećmi. Przed przyjęciem muszą poddać się badaniu lekarskiemu. Kurs trwa 6 miesięcy. W roku sprawozdawczym ukończyło kurs 10 uczenic. Obecnie praktykuje 7 uczenic. Kurs jest bezpłatny.

Za swą pracę kursistki otrzymują wolny wikt. Kurs ułatwia absolwentkom uzyskanie odpowiednich posad.

2. Posiedzenia Wydziału Ubogich.

W ciągu roku sprawozdawczym odbyły się 3 posiedzenia Wydziału Ubogich, na których omówiono ważniejsze sprawy z dziedziny opieki społecznej miasta i ustalono preliminarz budżetowy opieki społecznej.

3. Zmiany osobowe w składzie personalnym naczelników obwodowych.

W myśl statutu miejskiego z dnia 27. III. 1928 r. miasto podzielone jest na 60 obwodów. Na czele każdego obwodu stoi naczelnik obwodu, który przede wszystkim zobowiązany jest do wykonywania opieki nad ubogimi, zamieszkałymi w jego obwodzie.

W miejsce naczelników obwodowych, którzy w ciągu roku ustąpili wskutek choroby, wyprowadzenia się etc., zamianowani zostali w 17 wypadkach następcy.

4. Skargi.

W czasie od 1. IV. 1936 r. do 31. III. 1937 r. wniesiono:

a) do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego spraw	23
b) do Wydziału Miejskiego spraw	1
c) do Sądu Cywilnego spraw	3
Razem spraw:	27

5. Zwroty kosztów opieki.

Miejscowy Związek Wspierania Ubogich, opiekujący się w myśl § 28 ustawy o siedzibie pod względem wsparcia z dnia 30. V. 1908 r. osobami krajowo- wzgl. obco- ubogimi, ma prawo do zwrotu związanych z tą opieką kosztów od właściwych związków wspierania ubogich (§ 34).

Ponadto ściąga Miejscowy Związek Wspierania Ubogich w myśl § 62 wspomnianej ustawy wyłożone koszty od osób i instytucji zobowiązanych, do udzielenia świadczeń na rzecz wspieranej osoby.

Z tego tytułu ściągnięto w roku sprawozdawczym ogółem 61.156,03 złotych.

Zakłady i przedsiębiorstwa.

I. **Wodociągi.**

Inwestycje, poczynione przez Miejskie Zakłady Wodociągowe, pokryte zostały przeważnie z uzyskanych wpływów i po części z pożyczki amerykańskiej. Ze względu na to, że wszystkie te środki nie wystarczały do zaspokojenia potrzeb, Korporacje Miejskie uchwaliły dodatkowo kwotę 30.000,— zł na rozbudowę sieci wodociągowej z funduszów rezerwowych.

Mimo nadzwyczajnego wysiłku finansowego, pozostała cena sprzedażna wody w okresie sprawozdawczym bez zmiany. W zasadzie utrzymywały Zakłady Wodociągowe w okresie sprawozdawczym 3 różne ceny sprzedażne, mianowicie:

dla wody do gospodarstw domowych,
dla wody przemysłowej i
dla wody do ogródków działkowych.

Cena sprzedażna **dla wody do gospodarstw domowych** wynosi zasadniczo . . . . , , , 33 gr / m^3

Do tego dochodzi opłata na rzecz bezrobotnych, która wynosi . . . . , , , 4 gr / m^3

Cena sprzedażna **dla wody przemysłowej** wynosi od 1. IV. 1937 r. tak samo . . . . , . 33 + 4 gr / m^3

Cena sprzedażna **dla wody do ogródków działkowych** wynosi . . . . , , , 30 gr / m^3

W okresie sprawozdawczym zakupiono przez Miejskie Zakłady Wodociągowe ogółem 4477.350 m^3 wody. W stosunku do poprzedniego roku sprawozdawczego, powiększyło się zapotrzebowanie wody o okrągło 2 %. Dla porównania podaje się zapotrzebowanie wody w ostatnich 3-ch latach, które przedstawia się jak następuje:

1934/35	4.254.023 m^3
1935/36	4.393.427 „
1936/37	4.477.350 „

Zużycie wody na dobę i jednego mieszkańca miasta wynosi okrągło 92 ltr.

Strata wody na terenie miasta, t. j. różnica w ilościach zakupionej i sprzedanej, wynosiła w okresie sprawozdawczym okrągło 17 %.

Miejskie Zakłady Wodociągowe założyły w okresie sprawozdawczym 4088 m nowego rurociągu rozdzielczego, mianowicie założono nowe przewody konsumcyjne na niżej wykazanych ulicach miasta:

w dzieln. I:

na ul. Dąbrowskiego,
na ul. Wandy,
na ul. Zamkowej, bocznej,
na ul. Mikołowskiej;

w dzieln. II:

na ul. Katowickiej A, B, C,
na ul. Żółtowskiego,
na ul. Cynkowej,
na ul. Mieroszewskiego,
na ul. Francla;

w dzieln. III:

na ul. Wojciechowskiego;

w dzieln. IV:

na ul. Szybowej.

Rozszerzenie sieci wodociągowej w ostatnich 4-ch latach.

Rok	Długość m	Przybyło m	Przyrost w %
1933/34	98.500	2.320	2,4
1934/35	101.501	3.001	3,0
1935/36	104.026	2.525	2,4
1936/37	108.114	4.088	3,7

W miarę powiększenia głównej sieci wodociągowej powiększyła się też ilość nowych przyłączeń domowych. Otóż w roku sprawozdawczym wykonały Miejskie Zakłady Wodociągowe 130 nowych przyłączeń domowych.

Ogólna długość nowo założonych przewodów wodociągowych dla połączeń domowych wynosiła 1.722 m.

Średnica rur dla przyłączeń domowych wynosiła od 40 do 80 mm.

W związku z rozszerzeniem głównej sieci wodociągowej wbudowano w okresie sprawozdawczym 63 nowych hydrantów pożarowych.

Ilość hydrantów pożarowych.

Rok	Sztuk	Przybyło szt.	Przyrost w %
1934/35	631	35	5,9
1935/36	657	26	4,0
1936/37	720	63	9,7

Oddawanie wody na terenie miasta następuje wyłącznie za pomocą wodomierzy. Wodomierze, używane przez Miejskie Zakłady Wodociągowe dla oddania wody, stoją pod kontrolą Głównego Urzędu Miar.

Ilość wodomierzy zainstalowanych w sieci wodociągowej.

Rok	Szt.	Przybyło szt.	Przybyło %
1934/35 stan z 31. III. 1935 r.	2.644	53	2,0
1935/36 stan z 31. III. 1936 r.	2.741	97	3,7
1936/37 stan z 31. III. 1937 r.	2.824	83	3,0

Doprowadzenie wody do południowej części miasta oraz do dzielnicy Ligota i Brynów następuje przez Stację Pomp na pl. Miarki, której zadaniem jest, podwyższyć ciśnienie wody do takiej wysokości, by woda dochodziła do najwyższych piętr poszczególnych budynków.

Ogółem przepompowano na Stacji Pomp w okresie sprawozdawczym 424. 320 m^3 wody. Maksymum przepompowania wody przypada na miesiąc czerwiec 1936 r. a mianowicie przepompowano 38.903 m^3.

W stosunku do poprzedniego roku sprawozdawczego obniżyła się ilość przepompowanej wody o okrągło 23%. Obniżenie się ilości przepompowanej wody przypisać należy zwiększeniu ciśnienia wody w porze nocnej, co odciąża pompy.

Napęd pomp odśrodkowych następuje za pomocą silników elektrycznych.

Do przepompowania wyżej podanej ilości wody, zużyto ogółem 116.080 kWh. Na 1 m^3 przepompowanej wody przypada zatem okrągło 0,27 kWh (= około 5 gr.)

Ruch Stacji Pomp w ostatnich 4-ch latach przedstawia się następująco:

w roku 1933/34 przepompowano . . . . 332.530 m^3
do czego zużyto . . . . 94.010 kWh,

w roku 1934/35 przepompowano . . . . 510.975 m^3
do czego zużyto . . . . 137.400 kWh,

w roku 1935/36 przepompowano . . . . 547.064 m^3
do czego zużyto . . . . 144.000 kWh,

w roku 1936/37 przepompowano . . . . 423.320 m^3
do czego zużyto . . . . 116.080 kWh,

Na zakończenie podaje się jeszcze kilka danych dla zilustrowania wysiłku finansowego Miejskich Zakładów Wodociągowych odnośnie do utrzymania i rozszerzenia sieci na terenie miasta w okresie sprawozdawczym:

Wydatki na utrzymanie sieci wodociągowej w okresie sprawozdawczym wynosiły . . . . 177.020,86 zł
Wydatek ten wynosił w roku poprzednim . . . 179.367,91 „
Na rozszerzenie sieci wodociągowej wydano w okresie sprawozdawczym ogółem . . . . 221.204,96 „
w roku poprzednim . . . . 69.863,85 „

II. Sieć elektryczna w dzielnicy Brynów.

Dostawa prądu elektrycznego dla mieszkańców dzielnicy Brynów łącznie z Katowicką Hałdą następuje na podstawie umowy, zawartej z Zakładami Hohenlohego, z kopalni Wujek. Magistrat kupuje potrzebną energię elektryczną i sprzedaje ją odbiorcom na wyżej odpisanym terenie dla celów oświetleniowych i do popędu maszyn.

Za pomocą kabli podziemnych doprowadza się energię elektryczną do stacyj transformatorowych, które przetwarzają wysokie napięcie (3000 woltów) na napięcie użyteczne, t. j. na 120 i 220 woltów.

Sieć elektryczna w dzielnicy Brynów jest na całym terenie miasta jedyną siecią, która jest własnością miasta i gdzie Magistrat kupuje, rozprowadza i sprzedaje energię elektryczną.

W stosunku do pozostałych dzielnic należy sieć dzielnicy Brynów zaliczać do najmniejszego obszaru zaopatrywania. Warunki, na podstawie których odbywa się zakup i sprzedaż energii elektrycznej, są szczególnie trudne a stosunkowo małe zapotrzebowanie nie wymaga większej rozbudowy sieci. Z tego powodu nie doznała gospodarka prądu elektrycznego w okresie sprawozdawczym poważniejszych zmian.

W zrozumieniu potrzeby zwiększenia spożycia energii elektrycznej Korporacje Miejskie postanowiły obniżyć opłaty ryczałtowe począwszy od dnia 1 lutego 1937 r. Obniżka wynosi przeciętnie 40 proc.

Zakup i sprzedaż energii elektrycznej dla sieci konsumcyjnej w Brynowie.

Rok	Zakup	Oddanie	Strata w kWh	Strata w %
1933/34	115 010	85 476	29 534	26%
1934/35	119 240	81 295	37 945	32%
1935/36	126 233	89 288	36 945	29%
1936/37	146 690	100 303	46 387	31%

Oprócz oddania energii elektrycznej dla osób prywatnych, dostarcza Magistrat z sieci brynowskiej prąd elektryczny dla własnych budynków i dla oświetlenia ulic.

Tabela niżej umieszczona wykazuje stosunek pomiędzy oddaniem energii dla osób prywatnych i dla własnego zapotrzebowania.

Z efektywnie oddanych kWh przypada:

Rok	Na cele prywatne kWh	Na miejskie cele kWh	Razem kWh
1933/34	59.187	26.290	85.476
1934/35	55.694	25,601	81.295
1935/36	62.452	26.836	89.288
1936/37	72.150	28.153	100.303

Ogólna ilość konsumentów prywatnych wynosiła z dniem 31. III. 1937 r.: 492. Z tej ilości przypada na konsumentów licznikowych 401, na konsumentów ryczałtowych 91. Przyrost konsumentów w ostatnich 4-ch latach wynika z następującej tabeli.

Rok	Ilość konsumentów	Przyrost	
		Ilość	%
1933/34	370	32	9,5
1934/35	371	1	0,3
1935/36	417	46	12,5
1936/37	492	75	18,0

Jak z tabeli wynika, podwyższyła się ilość konsumentów w okresie sprawozdawczym znacznie, co przypisywać należy wzmożonemu ruchowi budowlanemu w dzielnicy Brynów.

W okresie sprawozdawczym założono nową sieć elektryczną w nowo powstałej kolonii mieszkalnej. Założono mianowicie 700 m nowej sieci elektrycznej konsumcyjnej. Ogólna długość sieci konsumcyjnej na terenie zaopatrywania dzielnicy Brynów, wynosiła z końcem okresu sprawozdawczego 9.910 m.

Również przyłączono 8 nowych budynków do sieci.

Koszty zakupu energii elektrycznej wynosiły w roku sprawozdawczym . . . . 19.069,70 zł

Z tytułu sprzedaży prądu elektrycznego zaprzychodowano . . . . 36.482,21 „

W kwocie tej objęta jest opłata pomiarowo-licznikowa.

Na rozszerzenie sieci elektrycznej wydano w tym samym okresie . . . . 5.096,66 „

Na utrzymanie sieci elektrycznej wydano . . . . 4.983,80 „

Rozbudowa sieci elektrycznej wymaga większego nakładu kosztów a wydatki na ten cel pokrywa Magistrat z uzyskanych wpływów z sprzedaży energii elektrycznej, zrzekając się tym samym zysków na korzyść konsumentów.

III. Gospodarka prądu elektrycznego w budynkach i instytucjach miejskich.

Wszystkie budynki i instytucje miejskie oświetlane są prądem elektrycznym. To samo odnosi się do większej części oświetlenia ulic na terenie miasta. Energię elektryczną używa się również do popędu maszyn i aparatów wszelkiego rodzaju.

Potrzebną energię elektryczną pobiera miasto od dostawców, którymi są Śląskie Zakłady Elektryczne, Zakłady Hohenlohego, Zakłady „Elektro“, Giesche Sp. Akc., Kopalnia Katowice, Kopalnia Ema (Gorzyce), Gmina Jastrzębie Zdrój (Uzdrowisko dla Dzieci).

Ogółem zakupiono w roku sprawozdawczym energii elektrycznej w ilości 1.697.348 kWh. W stosunku do okresu poprzedniego powiększyło się zapotrzebowanie o okrągło 4 proc. Wzrost zapotrzebowania energii elektrycznej przypisać należy zwiększeniu się zapotrzebowania przez powiększenie punktów odbiorczych. Zaznaczyć wypada, że z tej ogólnej ilości energii elektrycznej przypada na oświetlenie ulic 601.345 kWh.

W zasadzie ustalono dla oświetlenia całonocnego rocznie 4.000 godzin używania a dla lamp t. zw. północnych rocznie 2.000 godzin używania.

Cena prądu elektrycznego ustalona jest dla poszczególnych dostawców według obowiązującej umowy w przedmiocie dostawy energii elektrycznej.

Zużycie energii elektrycznej przez urządzenia miejskie.

Dostawa	Rok 1934/35 kWh	Rok 1935/36 kWh	Rok 1936/37 kWh
Śląskie Zakłady Elektryczne . . .	1 541 659	1 560 439	1 630 566
Kopalnia Wujek	25 601	26 836	28 153
Zakłady Elektro	23 305	22 159	24 013
Giesche Sp. Akc.	7 499	7 246	6 532
Kopalnia Katowice	960	960	960
Kopalnia Ema Gorzyce	5 554	5 325	4 997
Jastrzębie Zdrój	—	1 334	1 952
Inni	200	200	175
Razem:	1 604 778	1 624 499	1 697 348

a) Instalacje elektryczne w budynkach miejskich.

Wszystkie w zakres wchodzące prace wykonuje warsztat elektryczny.

W okresie sprawozdawczym wykonano następujące ważniejsze instalacje:

W Szpitalu Miejskim zachodziła potrzeba gruntownego przerobienia istniejącej instalacji oświetleniowej jak i sygnałowej. W związku z tym założono 71 punktów oświetleniowych oraz 67 kontaktów do światła. Dalej założono 19 lamp sygnałowych oraz 93 kontakty sygnałowe. W poszczególnych salach dla chorych założono 18 kontaktów radiowych, za pomocą których chorzy przebywający w Szpitalu korzystać mogą z audycyj radiowych.

W Straży Pożarnej założono 2 punkty oświetleniowe w kotłowni. Dla pompy automatycznej w kotłowni wykonano doprowadzenie energii elektrycznej.

W Miejskim Ośrodku Wychowania Fizycznego zainstalowano w hali lekko-atletycznej 27 armatur szeroko-promieniujących. Stosunkowo wysoką ilość lamp założono w celu otrzymania równomiernego światła na całej hali.

W nowo wybudowanej Hali Targowej przy ul. P. Skargi ukończono w roku sprawozdawczym instalację oświetleniową. Doprowadzenie energii elektrycznej do Hali Targowej następuje za pomocą kabla wysokiego napięcia 3×6000 woltów. W Hali Targowej założono stację transformatorową z tablicą rozdzielczą dla prądu trójfazowego 3×220 woltów dla siły i światła. Długość hali wynosi 130 m, zaś szerokość 50 m. Oświetlenie tej wielkiej płaszczyzny następuje przez 32 lampy. Wysokość punktu świetlnego od podłogi wynosi 7 i 9 m. Założone armatury oświetleniowe są armaturami szeroko-promieniującymi. Doprowadzenie prądu elektycznego od głównej tablicy rozdzielczej do poszczególnych punktów oświetleniowych wykonane jest w kablach podziemnych, o ile przewody przechodzą w podłodze. Przewody, prowadzące na poszczególnych ścianach umieszczone są w rurkach izolacyjnych, założonych pod tynkiem. W poszczególnych sklepikach przy Hali Targowej założono osobną instalację oświetleniową z tablicą licznikową tak, że każdy dzierżawca pobierać może prąd elektryczny bezpośrednio z Elektrowni.

W blokach mieszkalnych przy ul. Cynkowej w dzieln. II założono nową instalację oświetleniową. Ogółem zainstalowano 199 punktów oświetleniowych oraz 122 kontaktów ściennych. Instalacja w poszczególnych mieszkaniach jest założona w rurkach bergmanowskich pod tynkiem. Instalację w piwnicach założono w rurkach stalpancernych. Każde mieszkanie, mieszczące się w bloku mieszkalnym, ma osobne doprowadzenie energii elektrycznej, tak że pobór energii elektrycznej nastąpić może bezpośrednio z Elektrowni.

Poza tym wykonał warsztat elektryczny w okresie sprawozdawczym jeszcze następujące instalacje:

W Gimnazjum Męskim przy ul. Jagiellońskiej założono 3 punkty oświetleniowe.

W szkole specjalnej w dzielnicy I założono 6 punktów oświetleniowych.

W Ratuszu dzieln. II przerobiono instalację oświetleniową dla biur Sądu Pracy oraz mieszkania tercjana.

W składnicy Urzędu Drogowego przy ul. Bogucickiej założono nową instalację oświetleniową na strychu.

W szkole powsz. im. Kr. Jadwigi w dzieln. II założono przewody energii elektrycznej w klinice dentystycznej do lampy kwarcowej i do lampy Solux.

W szkole im. Słowackiego w dzieln. III wykonano 12 nowych punktów oświetleniowych.

W szkole im. Kochanowskiego w dzieln. III wykonano 3 nowe punkty oświetleniowe.

W szkole im. Staszyca w dzieln. IV założono 3 nowe punkty oświetleniowe.

Oprócz tych prac przeprowadził warsztat elektryczny w okresie sprawozdawczym cały szereg drobnych napraw w instalacjach oświetleniowych i sygnałowych w budynkach miejskich.

b) Elektryczne oświetlenie ulic.

Elektryczne oświetlenie ulic zostało w roku sprawozdawczym znacznie rozszerzone. Wszelkie instalacje oświetlenia ulic wykonał Oddział Techniczny w własnym zakresie.

Ogółem założono 50 nowych punktów oświetleniowych z obciążeniem 9,250 kW, mianowicie:

na ul. J. Ligonia	7	pkt.	oświetleniow.
na ul. Zabrskiej	3	„	„
na ul. Starowiejskiej	1	„	„
na ul. Powstańców	2	„	„
na ul. Kozielskiej	1	„	„
na ul. Różanej	1	„	„
na ul. Gen. Zajączka	1	„	„
na ul. Krakowskiej	1	„	„
na ul. Katowickiej	15	„	„
na ul. Posia	2	„	„
na ul. Grządziela	10	„	„
na ul. Lubiny	2	„	„
na ul. Kępowej	2	„	„
na ul. Projektowanej — Brynów	1	„	„
na ul. Koszarowej	1	„	„

Instalacje oświetleniowe wykonano częściowo na przewieszeniach nad jezdnią lub na słupach jako ramienniki.

Oświetlenie ul. J. Ligonia przed gmachem Urzędu Wojew. Śl. wykonane zostało lampami stojakowymi z doprowadzeniem kablowym.

Stan ilości lamp elektrycznego oświetlenia ulic z końcem okresu sprawozdawczego wynika z następującego zestawienia:

Katowice I	347	lamp
Katowice II	169	„
Katowice III — Załęże	92	„
Katowice III — Dąb	97	„
Katowicka Hałda	66	„
Katowice IV — Brynów	28	„
Katowice IV — Ligota	59	„
razem:	858	lamp

Zużycie energii elektrycznej dla oświetlenia ulic wynosiło w okresie sprawozdawczym 601.345 kWh przy obciążeniu maksymalnym 168.350 kW.

Dla porównania podaje się poniżej zużycie energii elektrycznej dla oświetlenia ulic w ostatnich 3-ch latach:

1934/35 —	750	lamp	546.453 kWh,
1935/36 —	785	„	567.368 kWh,
1936/37 —	858	„	601.345 kWh,

IV. Gospodarka gazu w budynkach i instytucjach miejskich.

Oprócz spożywania energii elektrycznej, cały szereg budynków i zakładów miejskich korzysta z gazu dla celów ogrzewczych i do gotowania. Również ulice na terenie miasta oświetlane są po części gazem.

Potrzebny gaz dostarczają Gazownie Górnośląskie, Sp. Akc. w Katowicach.

W okresie sprawozdawczym zakupiono dla potrzeb miasta ogółem 777.413 m³ gazu. W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego powiększyła się konsumcja gazu o okrągło 3,6 proc. Wzrost konsumcji gazu spowodowany został przez powiększenie gazowego oświetlenia ulic.

Z wyżej podanej ogólnej ilości spożycia gazu przypada w roku sprawozdawczym na oświetlenie ulic 679.448 m³.

Odbiór gazu w poszczególnych punktach odbiorczych następuje za pomocą gazomierza. Jedynie zużycie gazu dla oświetlenia ulic oblicza się według ustalonego ryczałtu.

Cenę gazu reguluje umowa, zawarta pomiędzy Magistratem i Gazownią w przedmiocie dostawy gazu.

Zestawienie lamp oświetlenia ulic na terenie miasta.

Dzielnica	Rok 1934-35			Rok 1935-36			Rok 1936-37		
	elektr. szt.	gaz szt.	razem szt.	elekt. szt.	gaz szt.	razem szt.	elekt. szt.	gaz szt.	razem szt.
Katowice I. . .	307	251	558	316	253	569	347	259	606
Katowice II. . .	139	23	162	145	23	168	169	23	192
Katowice-Załęże .	82	—	82	82	—	82	92	—	92
Katowice-Dąb . .	86	36	122	97	36	133	97	36	133
Katowicka Hałda .	60	—	60	66	—	66	66	—	66
Brynów . . .	23	—	23	23	—	23	28	—	28
Ligota . . .	53	—	53	56	—	56	59	—	59
Razem	750	310	1 060	785	312	1 097	858	318	1 176

V. Ogrzewanie w budynkach miejskich.

Ogółem ogrzewano 59 budynków miejskich. W liczbie tej mieści się 12 budynków z ogrzewaniem piecowym, zaś 47 budynków z ogrzewaniem centralnym.

Dla ogrzewania wszystkich budynków zużyto w okresie sprawozdawczym

3.200 to koksu
1.900 to węgla
750 m³ drzewa

Potrzebny węgiel i koks dostarczają miejscowe kopalnie i firmy. Drzewo opałowe sprowadzono z Miejskiego Domu Dobrowolnej Pracy.

VI. Utrzymanie urządzeń ogrzewczych i sanitarnych w budynkach miejskich.

Poważniejsze roboty inwestycyjnę w urządzeniach ogrzewcz. wykonano w następującychh budynkach:

W Miejskiej Straży Pożarnej rozszerzono ogrzewanie centralne na główny gmach Straży Pożarnej. Równocześnie założono natryskalnię dla robotników Taboru Miejskiego.

W ustępie na pl. Andrzeja ustawiono nowy kocioł do opalania koksem.

W szkole powsz. im. Kr. Sobieskiego przebudowano przewody parowe w kotłowni.

W szkole powsz. im. św. Barbary przebudowano przewody parowe.

W szkole powsz. im. Król. Jadwigi wbudowano 2 nowe grzejniki a przy kotłach ogrzewczych wymieniono 9 członów.

W Domu Ludowym przy ul. Krakowskiej założono nowy zbiornik na ciepłą wodę.

Przy ogrzewaniu centralnym w **Zakładzie w Jastrzębiu Zdrój** założono nowy zbiornik dla wody kondensowej.

W urządzeniach sanitarnych w budynkach miejskich warsztat instalacyjny wykonał cały szereg drobnych napraw, jak również przeprowadził kilka dodatkowych instalacyj.

VII. Telefony.

W gmachu ratuszowym w dzieln. II założono przez Dyrekcję Poczt i Telegrafów urządzenie telefoniczno-szeregowe, składające się z 3-ch aparatów głównych i 10 aparatów bocznych.

Ogółem przeprowadzono w różnych budynkach miejskich w okresie sprawozdawczym 21 napraw przy urządzeniach telefonicznych.

W 5-ciu wypadkach zachodziła potrzeba przeniesienia aparatów telefonicznych.

W 1 wypadku zniesiono 1 aparat telefoniczny.

VIII. Zegary publiczne.

Do założonej w marcu 1936 r. centrali zegarowej, która mieści się w gmachu ratuszowym przy ul. Pocztowej nr. 2, przyłączono w okresie sprawozdawczym zegar publiczny, znajdujący się na kiosku przed gmachem Teatru Miejskiego. Zegar ten składa się z 4 tarcz.

Zegar publiczny na placu dworcowym został zniesiony, gdyż był on na tym miejscu zbyteczny z uwagi na znajdujące się w pobliżu zegary dworca kolejowego.

Poza tym przyłączono do sieci zegarowej 2 nowe zegary w gmachu Teatru Miejskiego, zegar 2-tarczowy na domu biurowym przy ul. Młyńskiej oraz 4 zegary w nowo wybudowanej Hali Targowej przy ul. Piotra Skargi.

Ogólny stan zegarów (tarcz) przyłączonych do miejskiej sieci zegarowej wynika z następującej tabeli:

Ratusz, ul. Pocztowa 2	2	zegary	á	1	tarcza	— 2	tarcze
Dom biurowy, ul. Młyńska	2	„	„	1	„	— 2	„
	8	„	„	2	„	— 16	„
Teatr Miejski	4	„	„	1	„	— 4	„
	1	„	„	2	„	— 2	„
Kiosk na pl. M. Piłsudskiego	1	„	„	4	„	— 4	„
Dom biurowy ul. Młyńska (zegar na zewnątrz)	1	„	„	2	„	— 2	„
Hala Targowa ul. P. Skargi	2	„	„	1	„	— 2	„
zegary zewnętrzne	2	„	„	2	„	— 4	„
razem:	23	zegary				38	tarcz

Z końcem roku sprawdzdawczego było przyłączonych zegarów do miejskiej sieci zegarowej 23 z 38 tarczami.

Przewiduje się rozszerzyć sieć zegarową na całym terenie miasta w miarę stojących do dyspozycji środków.

Rzeźnia Miejska.

I. Spęd zwierząt w czasie od 1. kwietnia 1936 do 31. marca 1937:

bydła	8.369	sztuk
świń	100.744	„
cieląt	6.310	„
owiec	672	„
kóz	297	„
koni	67	„
Razem:	116.459	sztuk

II. Ubój i badanie w Rzeźni Miejskiej:

bydła	8.445	sztuk
świń	101.115	„
cieląt	6.080	„
owiec	650	„
kóz	298	„
koni	69	„
Razem:	116.657	sztuk

198 sztuk zwierząt ubito z roku poprzedniego.

III. Sprawdzanie mięsa poza miejscowego w Rzeźni Miejskiej:

bydła	2.075¼	sztuk
cieląt	14.158½	„
świń	981½	„
kóz	38	„
owiec	121	„
Razem:	17.374¼	sztuk
szynki	7.707	sztuk

IV. Ubój domowy:

Dzielnica II Bogucice-Zawodzie	437	sztuk
Dzielnica III, Załęże-Dąb .	403	„
Dzielnica IV Ligota . . .	177	„
Razem:	1.017	sztuk

Ogółem suma uboju i badania na obszarze całego miasta Katowic wraz z sprawdzaniem mięsa pozamiejscowego wynosi 135.048½ sztuk zwierząt rzeźnych i 7707 sztuk szynek.

Sprawozdanie rachunkowo — kasowe.

Dochód za rok 1936/37 wynosił . . .	902.636,92 zł
Rozchód za rok 1936/37 wynosił . .	697.291,39 „

Nadwyżka 205.345,53 zł.

Czysty dochód z podatku od uboju jako 3% zwrotu kosztów administracyjnych, przypadających Miastu, wynosił 4.565,95 zł.

Majątek Rzeźni Miejskiej wynosi 3.977.691,54 zł.

Taryfa opłat.

W taryfie opłat obniżono opłatę za ubój cieląt z zł 2,— na zł 1,50.

Eksport.

W czasie od 1 kwietnia 1936 r. do 31 marca 1937 r. firmy „Silesiebacon“ i „Musioł i Ska“ ubiły 38.267 świń przeznaczonych na eksport. Z tej ilości uznano jako zdatnych do eksportu 30.501 świń, pozostałą ilość 7766 świń wycofano na podstawie badania lek. weter. jako nienadający się do eksportu.

Firmy oprócz bekonów eksportowały również szynki na rynek angielski.

Skóry i jelita wysyłano do Niemiec i Czechosłowacji.

Smalec wieprzowy eksportowano do Anglii i Austrii, skrawki prasowane do Budapesztu.

Rozbudowa i reperacja.

W roku sprawozdawczym dokończono rozpoczętą w poprzednim roku budowę gmachu na urządzenie fabryki konserw mięsnych. Ogólne koszta budowy bez maszyn i kotłów, wynoszą 172.549 zł. W roku sprawozdawczym wydano na ten cel 112.502 zł. Wewnętrzne urządzenie jak maszyny, kotły itp. zakupiła firma Silesiebacon, której Magistrat wydzierżawił budynek na 10 lat za czynszem rocznym 13.000 złotych. Całkowitą budowę fabryki wraz z wewnętrznym urządzeniem ukończono 1 października 1936 r. Oficjalne otwarcie fabryki odbyło się 10 października 1936 r.

Na terenach miejskich, położonych przy ul. Kamiennej, Magistrat wydzierżawił firmie „Broda i Prieur“ magazyn na urządzenie warsztatu przetworów mięsnych. Wewnętrzne urządzenie warsztatu przeprowadziła firma na własny koszt. Warsztat uruchomiono z dniem 1 marca 1937 r. Za wynajęcie budynku bez wewnętrznego urządzenia jak maszyn itp., Magistrat uchwalił pobierać czynsz miesięczny w wysokości zł 150,—, począwszy od 1 marca 1937 r. aż do definitywnego uruchomienia warsztatu, tj. do 31 grudnia 1937 r., po czym zawrze

się umowę na przeciąg 5 lat za ustalonym czynszem miesięcznym zł 250,—.

Na powiększenie płóczkarni do czyszczenia jelit bydlęcych przebudowano jeden chlew kosztem 4.129,80 zł.

Rozpoczętą w poprzednich latach budowę parkanu od strony kolei ukończono kosztem zł 3.700,— i zbudowano nowe ustępy przez przybudowanie do gmachu administracyjnego kosztem zł 5.000,—.

W utrzymaniu budynków i urządzeń rzeźni przeprowadzono oczyszczenie i pomalowanie kondensatora, hali maszynowej oraz nowej hali uboju dla świń kosztem zł 5198,—.

Naprawę dachu blaszanego nad kolejką wiszącą między chłodnią a starą halą uboju dla świń, przeprowadzono za pomocą własnych robotników. Roboty dekarsko-blacharskie wykonano kosztem złotych 458,—.

Jelita.

W roku sprawozdawczym sprowadzono z zagranicy i zbadano przez tutejszych lekarzy weterynaryjnych 8 beczek i 17 skrzyń jelit o ogólnej wadze 2.044,40 kg. Jelita sprowadzono przeważnie z Austrii i Czechosłowacji w stanie solonym. Jelita sprowadzone z zagranicy przeznaczone były nie tylko dla potrzeb miasta Katowic, lecz także dla innych miast Polski. Jelita przewożone przez stację graniczną Chorzów badali tutejsi lekarzy weterynaryjni w Urzędzie Celnym w Katowicach przed dalszą wysyłką do miejsca pzeznaczenia.

Wytwórnia tłuszczu.

W starej wytwórni tłuszczu wytopiono w roku sprawozdawczym: surowca 431.960 kg (sadła, kresek i łoju), roztopiono powtórnie 9877 kg.

Z obu ilości przetopionego tłuszczu tj. surowca i roztopu otrzymano 345.720 kg czystego i znakomitego smalcu.

W nowej wytwórni tłuszczu wytopiono 95.375 kg smalcu. Zużyto przytem 6327 klw. prądu elektrycznego i 5712 m³ wody. Przychody wynoszą zł 20.804,50.

Kredyt przewozowy.

Kredyt przewozowy prowadzono jak w latach ubiegłych w myśl uchwały Magistratu z dnia 30. XII. 1930 r. Z kredytu korzystało 39 firm.

Dochód ogólny z kredytu przewozowego wynosił	zł	796.031,24
Rozchód „ „ „ „	„	785.846,11
Zaległość bierna „ „ „	„	10.155,13
Zysk wynosił	zł	8.424,69

Sprawozdanie z działalności bakteriologicznej.

W roku sprawozdawczym wykonano w pracowni bakteriologicznej 162 prób badania mięsa z wynikiem pozytywnym.

Z tej liczby stwierdzono:

Wągry w 36 przypadkach, zakażenie mięsa bakteriami gnilnymi w 34 przypadkach. Oprócz prób mikroskopowych wykonano próby

nagrzewania w cieplarce. W 20 przypadkach stwierdzono bakterie gronkowca złocistego, okrężnicowe i inne. Dodatkowo wysłano 5 prób do Państwowego Zakładu Higieny w Katowicach przy ul. Raciborskiej.

Z zakwestionowanych zwierząt oddano na tanią jatkę 592¾ sztuk,
spalono 222½ „

Zestawienie

z przeprowadzonych rewizyj w składach rzeźnickich, warsztatach, hotelach i jedłodajniach, w hali mięsnej na targu oraz przy eksporcie towarowo-pospiesznej za 1936/37 r.

1. Rewizję przeprowadzono w składach i warsztatach	34	razy
2. Rewizję przeprowadzono w składach i jadłodajniach	7	„
3. Rewizję przeprowadzono w hali mięsnej na targu przez dyżurującego lekarza wet. w tygodniu . .	3	„
4. Rewizję nadzwyczajną przeprowadzono na targu	7	„
5. Znaleziono mięso mniej wartościowe i oddano na tanią jatkę w	1	przypadku
6. Wnętrzności zepsute znaleziono w	1	„
7. Doniesienie do Policji celem ukarania winnych nastąpiło w	2	przypadkach
8. Doprowadzeń handlarzy z mięsem przywozowym przez Policję w	43	„

BEZPIECZEŃSTWO.

A. Zawodowa Straż Pożarna:

1. Wyjazdy do pożarów:

w miesiącu kwietniu 1936 r.	9
„ maju 1936 r.	4
„ czerwcu 1936 r.	5
„ lipcu 1936 r.	4
„ sierpniu 1936 r.	4
„ wrześniu 1936 r.	3
„ październiku 1936 r.	7
„ listopadzie 1936 r.	3
„ grudniu 1936 r.	9
„ styczniu 1937 r.	11
„ lutym 1937 r.	4
„ marcu 1937 r.	5
razem:	68
alarmów fałszywych:	48
razem wyjazdów:	116

2. Pogotowie Ratunkowe:

Miesiąc	Rok	Transporty bez udzielenia pomocy	Transporty z udzieleniem pomocy	Razem	Uwagi
Kwiecień	1936	100	29	129	
Maj	„	108	58	166	
Czerwiec	„	99	44	143	
Lipiec	„	131	46	177	
Sierpień	„	126	58	184	
Wrzesień	„	112	35	147	
Październik	„	127	30	157	
Listopad	„	135	48	183	
Grudzień	„	125	31	156	
Styczeń	1937 r.	178	45	223	
Luty	„	163	40	203	
Marzec	„	127	50	177	
	Razem:	1531	514	2045	

3. Ruch osobowy w zespole straży:

Stan załogi Straży Pożarnej w roku sprawozdawczym wynosi: 1 ogniomistrz jako komendant Straży Pożarnej, 1 plutonowy, 36 strażaków.

W ciągu roku odbywał się w Straży dość silny ruch osobowy. Mianowicie przyjęto 6 nowych strażaków, a przeniesiono na inne miejsca służbowe 2-ch.

Mając na uwadze wyszkolenie odpowiednich sił dla korpusu oficerskiego Straży, Magistrat przyjął do służby strażackiej 3-ch praktykantów o średnim wykształceniu i z ukończoną służbą wojskową. Wogóle przyjęto w ostatnim czasie na strażaków tylko osoby młode, które ukończyły czynną służbę wojskową w stopniu najmniej kaprala, a ponadto wykazać się mogły odpowiednimi kwalifikacjami zawodowymi.

4. Zakupy:

Zakupiono jedną motopompę przenośną dla celów O. P. L. G. oraz jedną prądownicę pianową.

5. Ważniejsze prace:

Oprócz czynności związanych ściśle z pożarnictwem Komendant Miejskiej Zawodowej Straży Pożarnej we wszystkich szkołach miasta urządzał dla dziatwy szkolnej wykłady, mające na celu teoretyczne zaznajomienie jej z przyczynami powstania pożarów. Jednocześnie zapoznano tę dziatwę z środkami zwalczania niebezpieczeństwa pożarów.

6. **Rewizje strychów:**

Rewizyj w domach mieszkalnych przeprowadzono na terenie miasta w 1250 wypadkach.

7. **Kursy:**

Przeszkolono na 3-ch kursach naczelników, szefów, plutonowych i podoficerów wszystkich Straży Pożarnych powiatu katowickiego w O. P. L. G.

B. Bezpieczeństwo i Komunikacja.

Komisja Bezpieczeństwa i Komunikacji odbyła w roku sprawozdawczym 6 posiedzeń. Przedmiotem obrad było 97 spraw. Z ważniejszych spraw wymienić wypada:

a) udzielenie zezwoleń na ustawienie kiosków, straganów i skrzynek z wyrobami tytoniowymi w różnych miejscach miasta,

b) regulacja ruchu kołowego w dzielnicy I-szej,

c) zakup i umieszczenie w różnych punktach miasta koszyków na odpadki,

d) udzielenie koncesyj na uruchomienie taksówek,

e) przełożenie przystanków tramwajowych w śródmieściu,

f) zmiana godzin, w których czyścić należy chodniki w obrębie miasta,

g) zmiana postoju dla 4-ch właścicieli dorożek konnych,

h) kwestia zwalczania hałasu w godzinach rannych na ulicach miasta,

i) wniosek Automobil Klubu o wyznaczenie miejsc na parkowanie samochodów,

j) uruchomienie linii autobusowej firmy „Molin“ Cieszyn, na odcinku Katowice — Skoczów,

k) ustawienie kiosków na terenie miasta Katowic na sprzedaż lodów owocowych.

W roku 1936/37 odbyły się dwa odpusty w dzielnicy II. (Bogucice - Zawodzie) oraz 2 w dzielnicy III. (Załęże - Dąb).

W sprzedaży brało udział przeszło 130 handlarzy.

Dochód ze straganów ulicznych wynosił 4.362,— zł, czyli o 1.221,20 zł więcej w porównaniu do poprzedniego roku.

C. SPRAWOZDANIE
z działalności Taboru Miejskiego i Czyszczenia ulic za rok obrachunkowy 1936/37.

L. b.	Wyszczególnienie	Ilość
1.	Pracowników razem jest:	182
	w tym:	
	szoferów i woźniców	38
	robotników	120
	robotnic	5
	rzemieślników	9
	rzemieślników pomocników	4
	dozorców	6
2.	Wskutek choroby nie pracowało robotników	63
	Wskutek choroby robotników nie przepracowano dni roboczych	711
3.	Wypadków podczas pracy było	5
	Z powodu wypadków utraconych dni roboczych było	46

4. **Obszar czyszczenia ulic według danych Oddziału Drogowego** w metrach kwadratowych wynosi . . . 797.106.26

Do czyszczenia jest:

bruku kamiennego	450.090,18 m²
„ gruntowego	194.871.80 m²
„ drzewnego	5.216.70 m²
„ bitumicznego	52.446.60 m²
„ szosowego	92.481.58 m²
„ klinkerowego (do Karbowy)	2.000.00 m²

5. Zarobki roczne dla robotników i robotnic przy czyszczeniu ulic wynosiły . . . 274.537,32 zł

6. **Wody dla skrapiania ulic zużyto w m³:**

w dzielnicy I.	21.450
w dzielnicy II.	870
w dzielnicy III.	3.800
w dzielnicy IV.	550
razem:	26.670 m³

7. Liczba koni w dniu 31 marca 1937 r. wynosiła . . . 47

Tabor zatrudnia konie we wszystkich dzielnicach i zakładach miejskich, mianowicie:

w dzielnicy I.	24
w dzielnicy II.	6
w dzielnicy III.	8
w dzielnicy IV.	2
w Zarządzie Ogrodów Miejskich	4
w Uzdrowisku dla dzieci w Gorzycach	2
w Rzeźni Miejskiej	1

Z początkiem roku budżetowego 1936/37 Tabor posiadał 50 koni. — Z powodu niezdolności do pracy wycofano w ciągu roku 11 koni, zaś nowych zakupiono 8. — Liczba koni na dzień 31 marca 1937 r. wynosiła 47. — W ciągu roku zachorowało 21 koni. — Utraconych dni z powodu chorób koni było 436.

8. **Paszy i pościółki dla koni spotrzebowano:**

a) owsa	2.074.05	ctr.
b) siana	2.660.70	„
c) słomy długiej	955.23	„
d) słomy prasowanej	980.94	„
e) marchwi	30.20	„
Razem:	6.701.12	ctr.

9. **Przy czyszczeniu ulic przepracowano:**

a) zaprzęgami jednokonnymi	1.910	dni
b) zaprzęgami parokonnymi	1.016	dni
razem:	2.926	dni

10. **Przy odwozie śniegu z ulic przepracowano:**

a) zaprzęgami parokonnymi	875	dni
b) samochodami ciężarowymi „Krupp“ I. i II. .	139	„
Razem:	1.014	dni

Śniegu odwieziono ogółem w m³:	13.501	a to
w miesiącu styczniu 1936 r.	1.624	
„ „ lutym 1936 r.	6.926	
„ „ marcu 1936 r.	1.054	
„ „ listopadzie 1936 r.	210	
„ „ grudniu 1936 r.	2.436	
„ „ styczniu 1937 r. samochodami . .	234	
„ „ lutym 1937 r.	1.017	

Podczas dużych opadów śnieżnych zatrudniano:

32 robotników z Ogrodów Miejskich przez .	30	dni
11 robotników z Oddziału Drogowego przez .	6	„

11. Przepracowano:

Przy skrapianiu ulic z zaprzęgami parokonnymi	200	„
Przy dowożeniu paszy dla koni z zaprzęgami dwukonnymi	59	„
Przy innych robotach charytatywnych i dobroczynnych z zaprzęgami dwukonnymi . . .	124	„

12. **Innym Oddziałom Miejskim dostarczono zaprzęgów parokonnych, licząc na dni:**

Oddziałowi Drogowemu i Mierniczemu . .	2.752 dni
„ Szkolnemu	22 „
„ Techniczn. dla Miejsk. Zakł. Wod.	27 „
„ Wojskowemu i Biuru Obywtelstwa	12 „
„ Opieki Społecznej	407 „
Zarządowi Ogrodów Miejskich	157 „
Zarządowi Nieruchomości Miejskich . . .	7 „
Zawodowej Straży Pożarnej	15 „
Uzdrowisku dla dzieci w Gorzycach na bronowanie łąk	47 „
Na odwóz węgla skonfiskowanego . . .	5 „

12. Na wycieczki (szkolne) . . . . 5 „

Oddziałowi Opieki Społecznej dla prac związanych z akcją Pom. Zimowej dla ubogiej ludności	38 „
Hali Targowej do odwożenia odpadków . .	300 „
Oddziałowi Prezydialnemu do transportu mebli biurowych	7 „
Dla innych celów służbowych	240 „

13. **Tabor Miejski posiada:**

Samochodów osobowych	4
Samochodów do skrapiania ulic	2
Samochodów do wywozu śmieci	2
Samochodów do zamiatania ulic	3
Powozów konnych (jeden w uzdrowisku dla dzieci w Gorzycach)	5
Sanek konnych (jedne w uzdrowisku dla dzieci w Gorzycach)	2
Wozów roboczych jednokonnych	10
Wozów roboczych dwukonnych	18
Wozów platformowych	5
Wozów drabinowych	1
Beczkowozów do skrapiania ulic	5
Wózków ręcznych dwukołowych do zbierania śmieci	26
Zarobki dla szoferów i woźn. wynoszą rocznie	103.671.51 zł

14. Do systemu przymusowego wywozu śmieci przyłączonych jest 735 realności prywatnych, w których znajduje się . . . . 2.827 wiader

Ponadto tabor wywozi śmieci z 20 realności miejskich

W domach miejskich jest . . . . . . 171 wiader

Zarobki roczne robotników zatrudnionych przy wywozie śmieci wynosiły . . . . 55.000,— zł
Do wywozu śmieci furami jest przyłączonych 106 realności prywatnych, w których znajduje się 235 wiader. — Na skutek żądań indywidualnych właścicieli prywatnych realności wywieziono 126 wiader. Z realności miejskich 54 wywieziono 270.

15. Poza pracą normalną w taborze zatrudniano robotników również przy innych doraźnych pracach; jak przy transportach dla innych Oddziałów i t. p.
Z tych prac wymienić wypada, licząc godziny przepracowane:

a) zastępstwo portiera w ratuszu	360	godz.
b) transporty wykonane dla Oddz. Szkolnego	396	„
c) transporty wykonane dla Oddz. Prezydialn.	168	„
d) zbieranie odpadków po odbytym targu .	1200	„
e) transporty dla Biura Wojskowego . . .	100	„
f) transporty i stróżowanie dla Zarz. Nieruch.	196	„

17. **Uwagi końcowe:**

a) zakupiono stojaków na odpadki 25 sztuk,
b) skonstruowano we własnym zakresie maszynę do lakowania, przebudowano jedną zamiatarkę samochodową do automatycznego posypywania ulic piaskiem w czasie gołoledzi i zbudowano jeden piec do wypalania walców,
c) uporządkowano łąki w Uzdrowisku w Gorzycach; zbiór siana z tego uzdrowiska wynosił 2.174,80 centnarów.

D. Miejskie Publiczne Urządzenia Sanitarne.

Miasto posiada 6 ustępów publicznych i to przy ul. Dworcowej, pl. Miarki, pl. Wolności, pl. Andrzeja i Ludwika Labusa w dzielnicy III., oraz na targowisku.

Dochód z opłat za używanie ustępów wynosił w roku sprawozdawczym 6.455,60 zł. W porównaniu do ubiegłego roku opłaty podwyższyły się o 157.60 zł.

Opłaty przeznacza się wyłącznie na utrzymanie tych urządzeń.

Do lutego 1937 roku Oddział III. opracowywał również wszystkie sprawy targowe. Z chwilą uruchomienia nowej hali targowej przydzielono wszelkie sprawy w tej dziedzinie nowo zorganizowanemu Oddziałowi pod nazwą „Hala Targowa“ (O. XIV).

Hala Targowa.

Z dniem 1. października 1936 r. oddano nowo wybudowaną halę targową do użytku. Stragany żywnościowe, stojące do tego czasu pod gołym niebem, umieszczono w nowej hali, która dziś wszystkim han-

dlarzom jakoteż kupującej publiczności daje wszystkie korzyści, których się spodziewano.

Odczuwa się wprawdzie jeszcze brak jednolitych odpowiednich straganów, które z chwilą ich zaprowadzenia dodatnie przyczynią się do urządzenia dziennych targów i wynajęcia straganów za miesięczną opłatą.

Z dniem 1. IV. zaprowadzono własną administrację i kasowość dochodową. Rozchody przechodzą jak dotychczas przez Główną Kasę Miejską. Opłaty straganowe ściąga się na podstawie nowej taryfy obowiązującej od 1 kwietnia br. za pomocą bloczków kwitowych.

Zestawienie

obrotu z hali targowej za czas od 1. X. 1936 do 31. III. 1937.

Dochód	Październik zł gr	Listopad zł gr	Grudzień zł gr	Styczeń zł gr	Luty zł gr	Marzec zł gr	Razem zł gr
Hala mięsna	7 828,15	8 806,40	8 378,80	9 027,55	8 400,30	9 746,80	52 188,—
Hala główna	8 127,30	8 416,60	7 454,05	9 126,70	7 683,05	8 264,40	49 072,10
Stragany na placu . . .	7 001,65	5 142,15	6 774,95	1 145,45	1 168,80	1 874,50	23 107,45
Magazyny	—	—	—	—	—	4 590,60	4 590,60
Piwnice, ...	—	—	—	—	30,—	73,—	103,—
Sklepy	—	—	—	100,—	150.—	1 245,—	1 495,—
Ustępy i waga	534,—	530,—	990,55	448,—	412,—	1 076,25	3 990,80
Kantyna	650,—	650,—	650,—	650,—	650.—	650,—	3 900,—
Razem:	24 141,10	23 545,10	24 248,35	20 497,70	18 494,15	27 520,55	138 446,95

Sprawy finansowe, podatkowe i majątkowe.

Główna Kasa Miejska.

Rachunkowość i kasowość w roku sprawozdawczym prowadzono podług obowiązujących przepisów z roku 1934. Całokształt gospodarki finansowej obrazuje się w księdze inwentarzowej „Dział A". Majątek miasta wynosi na dzień 31 marca 1937 r. — 66.251.181,17 zł. W porównaniu do roku ubiegłego majątek podwyższył się o 1.151.038,90 zł (majątek miasta wynosił w dniu 31 marca 1936 r. 65.100.142,27 zł).

Nadwyżka budżetowa za rok 1936/37 wynosi 1.118.854,98 zł.

Przyrost stanu czynnego wykazują:

Grupa	I —	Nieruchomości	5.880.541,93 zł
„	IV —	Aktywa przedsięb. komunalnych	11.496,30 „
„	V —	Aktywa fundacyj	1.123,74 „
„	IX —	Pozostałości czynne na rachunkach bieżących w instytucjach finansow.	236.992,65 „
„	X —	Kasa	106.553,19 „
„	XII —	Depozyty walorowe	128.008,34 „
			6.364.716,15 zł

Zmniejszenie stanu czynnego wykazują:

Grupa	II —	Inwest. w budowie	2.253.553,82 zł	
„	III —	Ruchomości . .	120.371,16 „	
„	VI —	Materiały i zapasy	404.801,48 „	
„	VII —	Lokaty . . .	8.500,— „	
„	XI —	Inne aktywa .	1.347.457,14 „	4.134,683,60 zł
Zatem *więcej* od stanu czynnego roku poprzedniego o				2.230.032,55 zł

Przyrost stanu biernego wykazują:

Grupa	I —	Długi długotermin.	2.704.825,86 zł	
„	VIII —	Deponenci . .	127.108,84 „	2.831.934,70 zł
			—	601.902,15 zł

Zmniejszenie stanu biernego wykazują:

Grupa	II —	Pasywa przedsiębiorstw komunaln.	4.887,89 zł	
„	V —	Sumy przechodnie	408.432,31 „	
„	VI —	Fundusze specjalne	1.339.620,85 „	1.752.941,05 zł

Gwarancyj udzielonych była na dzień 31 marca 1937 r. — 1.760.000,— zł, zaś gwarancyj przyjętych 900.000,— zł.

Sprawozdanie rachunkowe z wykonania budżetu przedkłada się w formie głównego zestawienia, z którego przytacza się następujące cyfry dot. gospodarki miejskiej.

WYDATKI:

Rodzaj wydatków	Preliminowano zł	Wypłacono zł
Wydatki budżetowe zwyczajne	9 709 961,91	9 068 925,11
Wydatki budżetowe nadzwyczajne	5 725 479,55	4 869 746,47
Wydatki zakładów komunalnych	735 774,—	700 005,43
Wydatki przedsiębiorstw komunalnych		
wydatki zwyczajne	1 500 600,—	1 394 541,09
wydatki nadzwyczajne . . . , , . . .	140 000,—	81 550,04
Razem	17 811 815,46	16 114 768,14

DOCHODY:

Rodzaj dochodów	Preliminowano zł	Wypłacono zł
Dochody budżetowe zwyczajne	9 899 961,91	10 649 631,61
Dochody budżetowe nadzwyczajne	5 535 526,02	4 407 894,95
Dochody zakładów komunalnych	735 774,—	700 005,43
Dochody przedsiębiorstw komunalnych		
dochody zwyczajne	1 500 600,—	1 394 541,09
dochody nadzwyczajne	140 000,	81 550,04
Razem	17 811 861,93	17 233 623,12

Przeciwstawiając wykazanym wyżej dochodom

w wysokości	17.233.623,12 zł
sumę wydatków w wysokości	16.114.768,14 „
pozostaje nadwyżka budżetowa za rok 1936/37 wyrażająca się kwotą	1.118.854,98 zł
Zestawienie do wykonania budżetu wykazuje przy wydatkach zwyczajnych budżetu administracyjnego *oszczędność* w wysokości	641.036,80 zł

Z oszczędności tych przypada:

na wydatki osobowe jak pobory urzędników, sił pomocniczych i nauczycieli, emerytury i zarobki robotników	222.989,02 zł
Pozostałość w wysokości	418.047,78 zł

dzieli się na oszczędności przy wydatkach rzeczowych i to

przy dziale	I	— Zarząd ogólny .	24.338,10	zł	
„ „	II	— Majątek komunalny	10.923,86	„	
„ „	IV	— Spłata długów .	65.897,50	„	
„ „	V	— Drogi i place publ.	788,35	„	
„ „	Va	— Pomiary i rozbudowa miasta . .	4.878,16	„	
„ „	VI	— Oświata . . .	84.618,45	„	
„ „	VII	— Kultura i sztuka	35.180,85	„	
„ „	VIII	— Zdrowie publiczne	137.778,24	„	
„ „	IX	— Opieka społeczna	24.889,59	„	
„ „	X	— Popieranie rolnic.	200,—	„	
„ „	XI	— Popieranie przemysłu i handlu	9.054,61	„	
„ „	XII	— Bezpieczeństwo publiczne	15.067,91	„	
„ „	XIII	— Różne	4.432,16	„	418.047,78 zł

Dział VII — Kultura i sztuka — wykazuje oszczędn.	35.180,85 zł
W dziale VIII nie wydatkowano	137.778,24 zł

Wpływy podatkowe za rok 1936/37 przedstawiają się jak następuje:

a) *Udział w podatkach państwowych.*

1) Udział w państwowym podatku dochodowym	1.224.977,08 zł
2) Udział w państw. podatku przem. od obrotu	1.186.851,80 „
3) Podatek specjalny od pracowników miejskich	364.088,44 „
	2.775.917,32 zł
W budżecie przewidziano	2.591.961,91 zł
Zatem wpłynęło więcej	183.955,41 zł

b) *Dodatki do podatków państwowych.*

1) Dodatek do państw. podatku dochodowego	2.217.189,63 zł
2) Dodatek do podatku gruntowego . . .	11.377,40 „
3) Dodatek do podatku od świadectw przemysł.	177.651,17 „
4) Dodatek do podatku od spożycia, zużycia i produkcji	147.699,74 „
5) Dodatek do podatku od patentów akcyzowych	61.689,30 „
	2.615.607,24 zł
W budżecie przewidziano	2.472.000,— „
Zatem wpłynęło więcej	143.607,24 zł

c) *Podatki samoistne.*

1) Podatek od rozrywek i zabaw	145.051,21	zł
2) Podatek od psów	35.058,80	„
3) Podatek hotelowy	25.282,30	„
4) Podatek od ogłoszeń	13.933,35	„
5) Podatek od przyrostu wartości	70.435,11	„
6) Podatek od nabycia nieruchomości . . .	142.857,14	„
7) Podatek budynkowy	744.736,88	„
8) Podatek szynkarsko-koncesyjny	26.723,70	„
9) Podatek od spadków i darowizn	4.746,50	„
10) Podatek od kopalin	139.362,83	„
11) Podatek od placów niezabudowanych . .	47.349,33	„
12) Podatek wojskowy	38.739,62	„
13) Opłaty na budowę i przebudowę dróg . .	402.807,90	„
	1.837.084,67	zł
W budżecie przewidziano	1.604.000,—	„
Zatem wpłynęło więcej	233.084,67	zł

ZESTAWIENIE.

Wpłynęło więcej ad a)	183.955,41	zł
ad b)	143.607,24	„
ad c)	233.084,67	„
Ogółem wpłynęło więcej	560.647,32	zł

Więcej jak preliminowano wpłynęło:

15 % udział w państwowym podatku dochodowym	24.977,08	zł
17 % udział w państw. podatku przemysł. od obrotu	136.851,80	„
Podatek specjalny od pracowników miejskich . .	22.126,53	„
Dodatek do państwowego podatku dochodowego . .	17.189,63	„
Dodatek do podatku gruntowego	9.377,40	„
Dodatek do podatku od świadectw przemysłowych .	47.651,17	„
Dodatek do podatku od spożycia, zużycia i produkcji	47.699,74	„
Dodatek do podatku od patentów akcyzowych . .	21.689,30	„
Podatek od psów	58,80	„
Podatek hotelowy	282,30	„
Podatek od ogłoszeń	3.933,35	„
Podatek od przyrostu wartości	30.435,11	„
Podatek od nabycia nieruchomości	72.857,14	„
Podatek budynkowy	44.736,88	„
Podatek od spadków i darowizn	2.746,50	„
Podatek od kopalin	59.362,83	„
Podatek od placów niezabudowanych	17.349,33	„
Opłaty na budowę i przebudowę dróg publicznych .	15.807,90	„
Razem:	575.132,79	zł

Mniej jak preliminowano wpłynęło:

Podatek od rozrywek i zabaw . . .	4.948,79	zł		
Podatek szynkarsko-koncesyjny . .	3.276,30	„		
Podatek wojskowy	6.260,38	„	14.485,47	zł

Zatem większy wpływ z ogólnych podatków jak poprzednio podano	560.647,32	zł

Zauważa się, że z podatku specjalnego, potrąconego pracownikom miejskim w kwocie 364.088,44 zł wypłacono z tytułu udzielonych pożyczek bezterminowych kwotę 141.961,91 zł tak, że rzeczywisty dochód Magistratu z tego tytułu wynosi 222.126,53 złotych.

ZAKŁADY KOMUNALNE.

1. Szpital Miejski.

Dochód i rozchód wynosi po 435.166,53 zł. W dochodach mieści się dopłata w sumie 10.212,67 zł, zapłacona przez kasę związku komunalnego z działu VIII, I, 76, a — budżetu administracyjnego. Wpływ zaległych kosztów od osób prywatnych wynosił 180.335,69 zł.

2. Szpital dla dzieci.

Dochód wynosił 88.835,05 zł, rozchód zaś 81.949,29 zł. W budżecie preliminowano dopłatę w kwocie 32.100,— zł. Wpływ zaległych kosztów od osób prywatnych wynosił 50.034,83 zł.

3. Teatr Miejski.

Dochód i rozchód wynosił po 176.003,85 zł. W dochodach mieści się dopłata w sumie 132.213,60 zł, zapłacona przez kasę związku komunalnego z działu VII, A, 49 — budżetu administracyjnego. Dopłatę preliminowano na kwotę 158.000,— zł.

PRZEDSIĘBIORSTWA KOMUNALNE.

1. Miejskie Zakłady Wodociągowe.

Dochód i rozchód zwyczajny wynosi po 1.394.541,09 zł, dochód i rozchód nadzwyczajny po 81.550,04 zł. Nadwyżka w kwocie 41.894,41 zł, mieszcząca się w rozchodach zwyczajnych, została odstawiona do kasy związku komunalnego i zaprzychodowana przy dziale II, A, 8, a — budżetu administracyjnego. Nadwyżkę preliminowano na kwotę 133.540,—zł, osiągnięto tylko 41.894,41 zł pomimo, że nie poczyniono żadnych odpisów na fundusz amortyzacyjny w myśl obowiązujących przepisów.

2. Rzeźnia Miejska.

prowadzi osobną kasowość i rachunkowość. Nadwyżkę w kwocie 145.392,47 zł odstawiono do kasy związku komunalnego i zaprzychodowano przy dziale II, A, 8, b — budżetu administracyjnego. Nadwyżkę preliminowano na kwotę 55.000 zł.

Patrz załączniki na końcu niniejszego sprawozdania pod liczbą:

3) Odpis księgi inwentarzowej „Dział A“,

4) Główne zestawienie do sprawozdania rachunkowego z wykonania budżetu,

5) Zestawienie dot. samoistnych danin komunalnych,

6) Wykaz zaległości budżetowych czynnych,

7) Odpis z roku zamknięcia sum pozabudżetowych.

Sprawy podatkowe.

Podatek od przyrostu wartości.

W roku budżetowym 1936/37 zanotowano 445 przewłaszczeń nieruchomości wobec 308 przewłaszczeń w roku poprzednim. W budżecie na rok 1936/37 preliminowano 40.000,— zł. Wymierzono 72.503,87

zł, zaległości z lat ubiegłych wynosiły 118.423,87 zł. Wpłynęło z należności bieżących 38.064,96 zł, a z zaległości 40.808,49 zł, razem 78.873,45 zł. Umorzono 26.587,26 zł, pozostaje więc zaległości 85.467,03 zł. W poprzednim roku budżetowym preliminowano 30.000,— zł, wymierzono 89.734,21 zł. Mimo wzrostu ilości przewłaszczeń suma wymiaru podatku od przyrostu wartości wykazuje tendencję zniżkową. Przyczynę tego szukać należy w obniżeniu się wartości nieruchomości oraz w częstych transakcjach budynkami wybudowanymi po roku 1924, które w myśl ustawy wolne są od podatków. Przy uskutecznianiu wymiarów przestrzegano ściśle zasad ujętych w przepisach w tej materii obowiązujących. Na 445 przewłaszczeń podatek wymierzono 217 płatnikom, a 228 transakcji było wolnych od podatków. Reklamacyj wpłynęło 23, z których 16 uwzględniono, a 7 odrzucono.

Podatek od umów o przeniesieniu prawa własności na nieruchomości.

Preliminowano w budżecie na rok 1936/37 70.000,— zł. Wymierzono 331 płatnikom 172.151,71 zł. Wpłynęło z należności bieżących 125.362,50 zł, a z zaległości 25.379,80 zł. W ubytek stawiono z należności bieżących 944,20 zł, a z zaległości 9.010,95 zł. Transakcyj zwolnionych przez Ministerstwo Skarbu od państwowej opłaty stemplowej, a tym samym od komunalnego podatku było 139. Reklamacyj wpłynęło 33, z tego uwzględniono 21, nieuwzględniono 12. Zaległości wynoszą 292.490,91 zł.

W tych zaległościach mieści się kwota 223.708,— zł, która jest sporna. Spór o tę kwotę zawisł w Najwyższym Trybunale Administracyjnym w Warszawie.

Podatek budynkowy.

W roku budżetowym 1936/37 wymierzono 761,120,— zł. Preliminowano 700.000,— zł. Wpłynęło razem z zaległościami 746.257,68 zł, wobec czego nadwyżka wynosi 46.267,68 zł. W poprzednim roku budżetowym preliminowano 700.000,— zł, wymierzono 792.835,— zł, wpłynęło 699.557,79 zł. Jak wynika z powyższego zestawienia zdolność płatnicza płatników w porównaniu z rokiem poprzednim uległa obecnie pewnej poprawie. Na terenie miasta Katowic jest 3.906 zabudowanych nieruchomości, z których 740 budynków w myśl § 2 statutu miasta Katowic nie podlega podatkowi budynkowemu. Za podstawę wymiaru podatku budynkowego przyjęto przeważnie wartość użytkową danego przedmiotu opodatkowania. Wniosków o obniżenie podatku wpłvnęło 328, z czego 188 uwzględniono, a 140 odrzucono. W 13 wypadkach płatnicy odwołali się od decyzji Magistratu do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Katowicach. Wszystkie 13 spraw rozstrzygnięte zostały na korzyść gminy miasta Katowic. W 10 wypadkach podatek został umorzony.

Podatek od placów budowlanych.

W roku sprawozdawczym opodatkowano 512 placów budowlanych oraz gruntów, które uzyskały charakter placów budowlanych na pod-

stawie statutu miasta z dnia 23 kwietnia 1934 r. Za podstawę do ustalenia wartości tych objektów przyjęto wartość ustaloną z urzędu przez organa miejskie oraz przez sądowo zaprzysiężonych znawców. Stawka wynosiła 3 ‰. Preliminowano w budżecie na rok 1936/37 30.000,— zł. Wymierzono 50.087,25 zł. Wpłynęło z należności bieżących 35.385,34 zł, a za lata ubiegłe 11.963,99 zł, razem 47.349,33 zł. W ubytek stawiono z należności bieżących 5.118,63 zł, a z zaległości 3.324,50 zł. Pozostały zaległości z roku bieżącego 9.583,28 zł, a z lat ubiegłych 8.520,26 zł, razem 18.103,54 zł. W poprzednim roku budżetowym preliminowano 50.000,— zł, wymierzono 362 płatnikom 48.567,05 zł. Dodatkowo wymierzono 61 płatnikom 4.702,26 zł, razem więc wymierzono 53.269,31 zł. Wpłynęło razem z zaległościami 45.949.36 zł.

Podatek gruntowy.

W roku budżetowym 1936/37 wymierzono 584 właścicielom gruntu podatek w sumie 14.958,56 zł. Ogółem wpłynęło do kasy wraz z zaległościami 22.104,88 zł. Umorzono 101,64 zł. Pozostała zaległość wynosi ogółem 365,72 zł. Udział miasta w tym podatku wynosi 11.077,53 zł. Ilość płatników podatku gruntowego stale się zmniejsza z powodu zmiany klasyfikacji gruntów na place budowlane. W poprzednim roku budżetowym wymierzono 652 płatnikom 17.666,22 zł.

Podatek szynkarsko-koncesyjny.

Preliminowano na rok budżetowy 1936/37 30.000,— zł. Wymierzono 63.585,— zł, wpłynęło z należności bieżących i lat ubiegłych 26.723,70 zł. Umorzono z należności bieżących 18.575,— zł, z należności z lat ubiegłych 32.592,— zł, razem 51.167,— zł. Obecnie zaległości wynoszą 63.585,— zł. Przyczyną powstania tak dużych zaległości to zmniejszenie się dochodów w przemyśle szynkarsko koncesyjnym, wskutek czego prawie że od każdego wymiaru wpływają odwołania. Magistrat w 147 wypadkach obniżył względnie umorzył wymierzony podatek.

Podatek od reklam i ogłoszeń.

Preliminowano na rok 1936/37 10.000,— zł. Wpłynęło 13.938,30 zł. Dochody z podatku od ogłoszeń zmniejszają się z powodu likwidowania reklam stałych. Zaległości wynoszą ogółem 6.090,93 zł. W poprzednim roku budżetowym preliminowano 10.000,— zł, wymierzono 17.666,95 zł, wpłynęło 13.475,35 zł.

Zmiana statutu miejskiego w kierunku dostosowania stawek podatkowych do warunków gospodarczych jest w toku i zostanie korporacjom miejskim przedłożona pod uchwałę.

Podatek od spadków i darowizn.

Preliminowano w budżecie na rok 1936/37 2.000,— zł. Wpłynęło 4.746,50 zł, wobec czego nadwyżka wynosi 2.746,50 zł. Zaległości wynoszą ogółem 8.153,94 zł. W poprzednim roku budżetowym prelimi-

nowano 1.500,— zł. Wymierzono 3.294,— zł. Wpłynęło 6.824,23 zł. Z tej sumy na zaległości 4.601,50 zł.

Podatek od psów.

Preliminowano na rok budżetowy 1936/37 35.000,— zł, wymierzono 47.300,50 zł. Wpłynęło 35.058,80 zł. Umorzono z należności bieżących 7.504,50 zł, z zaległości 8.425,80 zł. Zaległości z należności bieżących i lat ubiegłych wynoszą 23.552,61 zł. Zwolniono od podatku 330 posiadaczy psów na podstawie § 2 statutu miejskiego z dnia 20 marca 1934 r. W poprzednim roku budżetowym preliminowano 65.704,— zł, wpłynęło 47.256,54 zł.

Podatek hotelowy.

Preliminowano w budżecie na rok 1936/37 25.000,— zł. Wymierzono 35.402,68 zł. Wpłynęło z należności bieżących 19.638,48 zł. Z zaległości wpłynęło 5.643,82 zł, razem wpłynęło więc 25.282,30 zł. Zaległości z należności bieżących wynoszą 15.764,20 zł, a z lat ubiegłych 47.937,68 zł, razem więc zaległości 63.701,88 zł. Stosunkowo wysoka zaległość z lat ubiegłych tłumaczy się tym, że na zasadzie przepisów statutu miejskiego z dnia 11 listopada 1924 r. w przedmiocie poboru podatku hotelowego wymierzono miejscowym przedsiębiorstwom hotelarskim podatek hotelowy w wysokości 20 % od podstawy wymiaru. Podstawę wymiaru stanowiła zgodnie z § 2 przedmiotowego statutu cena uzyskiwana za podnajem pokoju wraz z wynagrodzeniem za świadczenia uboczne, jak opał, oświetlenie i obsługę.

Na skutek tych stosunkowo wysokich wymiarów podatkowych powstały w przedsiębiorstwach hotelarskich poważne zaległości podatkowe, zwłaszcza w okresie 1929 — 1933, t. j. w okresie wzmożonego kryzysu gospodarczego. Korporacje miejskie zmieniły ten stan rzeczy, uchwalając 20 marca 1934 r. statut o samoistnym podatku komunalnym, którym nie tylko obniżyły stawkę podatkową do połowy, ale nadto postanowiły zgodnie z dyrektywami władz nadzorczych nie wliczać wynagrodzenia za obsługę do podstawy wymiaru omawianego podatku.

Podatek wojskowy.

Stawki podatku wynoszą 10, 15 lub 20 złotych, zależnie od kategorii nadanej przez Komisję poborową odnośnemu płatnikowi. Nakazów płatniczych wysłano 7.834. Odwołań od wymiarów wpłynęło 1.673, odwołań na spłacenie w ratach 218. W budżecie na rok 1936/37 preliminowano 45.000,— zł. Wymierzono 121.045,— zł. Wpłynęło ogółem 38.754,62 zł. Umorzono ogółem 55.654,40 zł. Zaległości wynoszą 202.571,52 zł. Wysoki stan zaległości w podatku wojskowym tłumaczy się tym, że duża ilość płatników wskutek bezrobocia jest bez dochodów. Dekretem Prezydenta R. P. z dnia 9 listopada 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 601) zniesiono podatek wojskowy z dniem 1 stycznia 1937 r.

Podatek komunalny od rozrywek, zabaw i widowisk publicznych.

Preliminowano w roku budżetowym 1936/37 150.000,— zł. Wymierzono 156.829,03 zł. Wpłynęło ogółem 153.897,38 zł. Umorzono z należności bieżących 14.873,64 zł, z należności z lat ubiegłych 83.177,46 zł. Pozostaje zaległości z roku bieżącego 7.397,88 zł, a z lat ubiegłych 93.266,04 zł, które organa miejskie systematycznie ściągają.

W poprzednim roku budżetowym preliminowano 150.000,— zł, wymierzono 189.985,— zł, a wpłynęło 168.449,76 zł. Rozporządzeniem Wojewody Śląskiego z dnia 6 października 1936 r. o podatku komunalnym od publicznego wyświetlania filmów stawki podatkowe normujące pobór tego podatku zostały znacznie obniżone odnośnie do filmów o tematach polskich produkowanych w kraju.

Źródło dochodowe zatem w tym dziale zostało ograniczone.

Opłaty na Fundusz Pracy.

1. od biletów wstępu pobrano w roku sprawozdawczym 107.828,98 zł
2. od zużycia gazu pobrano . . . . 19.014,66 „
3. od zakładów gastronomicznych za przebywanie po godzinie 24-tej pobrano . . . . 26.569,04 „
4. od kwitów komornianych . . . . 1.255,94 „

Tytułem odszkodowania za inkaso powyższych opłat wpłynęło na rzecz miasta 6.529,05 zł.

Opłata na rzecz Polskiego Czerw. Krzyża.

W roku budżetowym 1936/37 wpłynęło na rzecz P. C. K. 66.429,60 zł. Tytułem odszkodowania za inkaso otrzymało miasto 1.992,89 zł. W poprzednim roku budżetowym wpłynęło 75.214,36 zł.

Składki na rzecz Śląskiej Izby Rolniczej.

Wymiar w roku budżetowym 1936/37 wynosił 1.025,92 zł. Kwota ta wpłynęła w całości do Kasy Podatkowej. Za prace około ściągania składek Magistrat nie otrzymuje żadnego wynagrodzenia.

Opłaty katastralne.

Wymiar opłat katastralnych za przeprowadzenie zmian w operatach katastralnych w roku sprawozdawczym wynosił 371,10 zł. Wpłynęło 112,— zł. Zaległości wynoszą 259,10 zł. Magistrat otrzyma za inkaso 3 %, czyli 3,36 zł.

Składki ubezpieczeniowe dla Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Chorzowie.

Obliczenie premii ubezpieczeniowych od wypadków w roku sprawozdawczym nie zanotowano.

Ubezpieczenie od wypadków drobnych producentów rolnych.

Ogólny wymiar składek wyżej wymienionego ubezpieczenia wynosił w okresie sprawozdawczym 2.204,66 zł. Wpłynęło razem z odsetkami 1.413,71 zł. Tytułem odszkodowania za inkaso Magistrat po-

brał 28,69 zł. Zaległości ściąga Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Chorzowie przez urzędy skarbowe.

Wojewódzki Fundusz Drogowy.

Tytułem zaległości w opłatach na Wojewódzki Fundusz Drogowy wpłynęło w roku budżetowym 1936/37 863,52 zł, które Kasa Podatkowa przekazała do Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego w Katowicach. Wynagrodzenie za ściągnięcie tej kwoty wynosi 5 % wpływów, czyli 43,18 zł.

Udział w podatku dochodowym i dodatki komunalne do podatku dochodowego.

Do 1. I. 1936 r. przysługiwał miastu 15 % udział w państwowym podatku dochodowym. Poza tym miasto pobierało samoistny podatek do państwowego podatku dochodowego według następującej skali: przy dochodach fundowanych

od	1.500,— zł	do	24.000,— zł	4 %	dochodu
od	24.000,— zł	„	88.000,— zł	4 ½ %	„
ponad	88.000,— zł	„		5 %	„

Od dochodu z wynagrodzeń za najemną pracę z uposażeń służbowych, emerytur itp. miasto pobierało 3 % dochodu przekraczającego 4.800,— zł rocznie. Z dniem 1. I. 1936 r. uległ zmianie 15 %-wy udział w państwowym podatku dochodowym, mianowicie przyznano miastu 15 % udział w państwowym podatku dochodowym od połowy wpływów z podatku od uposażeń, emerytur i najemnej pracy oraz 15 %-owy udział od 5/7 wpływów podatku i dochodów fundowanych. Za to obniżono minimum opodatkowania przy dochodach z pracy najemnej z 2.500,— zł do 1.500,— zł, a przy dochodach fundowanych podwyższono stawkę procentową. Zmiany te nie wpłynęły na zmniejszenie się dochodów miasta z podatku dochodowego. Wpływy z udziałów w podatku dochodowym w stosunku do poprzedniego roku budżetowego są większe o 1,½ %, zaś wpływy z dodatków komunalnych obniżyły się o 2,2 %. Zmniejszyły się wpływy z podatku dochodowego od ciężkiego przemysłu. Z 17 firm ciężkiego przemysłu, które swoją siedzibę mają w Katowicach, tylko 5 płaciło podatek dochodowy. Stosunkowy udział poszczególnych kategorii płatników podatku dochodowego przedstawia się następująco:

z dochodów	z uposażeń zarobków i emerytur	45 %
„	ciężkiego przemysłu	8 %
„	średniego przemysłu i spółek z o. o.	26 %
„	kupiectwa, rzemiosła itp. . . .	21 %

W roku budżetowym 1936/37 preliminowano z 15 %-owego udziału w państwowym podatku dochodowym . . . . . 1.200.000,— zł
wpłynęło . . . . 1.367.527,38 „

Z tej kwoty przypada gminom	142.550,30 „
pozostało w budżecie	1.224.977,08 „
W poprzednim roku budżetowym preliminowano . .	1.150.000,00 „
wpłynęło . . . . , , . . .	1.596.546,06 „
z tej kwoty przypada innym gminom	390.448,60 „
pozostało w budżecie	1.206.097,46 „
W roku budżetowym 1036/37 preliminowano z samoistnego dodatku do podatku dochodowego	2.200.000,00 „
wpłynęło	2.602.331,76 „
z tej kwoty przypada innym gminom	385.142,13 „
pozostaje w budżecie	2.217.189,63 „
W ubiegłym roku budżetowym preliminowano . . .	2.200.000,00 „
wpłynęło . . . . , , .	3.047.712,15 „
z tej kwoty przypadło innym gminom	780.897,22 „
pozostało w budżecie	2.266.814,93 „

Z przypisów 15 %-owego udziału w podatku dochodowym i dodatków komunalnych potrąciły kasy skarbowe 3 % na rzecz Śląskiego Funduszu Pożyczkowo-Zapomogowego.

W roku sprawozdawczym	125.278,92 zł
miasto potrąciło gminom przy rozdziale udziałów . .	22.172,07 „
miasto poniosło	103.106,85 „
W roku ubiegłym potrąciły kasy skarbowe z tego tytułu	134.028,90 „
miasto potrąciło gminom przy rozdziale udziałów . .	25.029,82 „
miasto poniosło	108.999,08 „

Udział w państwowym podatku przemysłowym.

Związki komunalne pobierały dotychczas dodatek komunalny do państwowego podatku przemysłowego w wysokości 25 % podatku na podstawie art. 2 dekretu Prezydenta R. P. z dnia 14 stycznia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 3) zostały zniesione dodatki komunalne do podatku przemysłowego, a związkom komunalnym został przyznany udział w państwowym podatku przemysłowym oraz w 15 %-owym dodatku do tegoż podatku w wysokości 17 %, począwszy od 1 stycznia 1936 r. Ponieważ niektóre stawki podatku przemysłowego zostały podwyższone, wpływy z udziału w podatku przemysłowym pozostaną mniejwięcej na tej samej wysokości jak dotychczasowe wpływy z dodatków komunalnych do podatku przemysłowego. Według preliminarza powinno wpłynąć w roku sprawozdawczym 1.050.000,— zł,

wpłynęło . . . . , ...	1.186.851,80 zł
wpłynęło więcej	136.851,80 „
W roku poprzednim wpłynęło	1.115.056,40 „
preliminowano	1.000.000,00 „

Dodatek do opłat od świadectw przemysłowych.

Preliminowano w roku sprawozdawczym	130.000,00 zł
wpłynęło	177.651,17 „
wpłynęło więcej	47.651,17 „
W roku ubiegłym preliminowano	100.000,00 „
wpłynęło	180.182,82 „

Dodatek do opłat od patentów akcyzowych.

Preliminowano w roku sprawozdawczym	40.000,— zł
wpłynęło	61.689,30 „
nadwyżka wynosi	21.689,30 „
w roku ubiegłym preliminowano	40.000,00 „
wpłynęło	57.250,31 „

Podatek od kopalin.

Preliminowano w roku sprawozdawczym	80.000,00 zł
wpłynęło	139.362,83 „
nadwyżka wynosi	59.362,83 „
W roku ubiegłym preliminowano	60.000,00 „
wpłynęło	133.928,84 „

Podatek od spożycia, zużycia i produkcji

Preliminowano w roku sprawozdawczym	100.000,00 „
wpłynęło	147.000,74 „
wpłynęło więcej	47.698,74 „
w roku ubiegłym preliminowano	104.000,00 „
wpłynęło	179.220,06 „

Dział egzekucyjno-inkasowy.

W okresie sprawozdawczym wpłynęło ogółem 24.198 wniosków o przymusowe ściągnięcie, a mianowicie:

a) z Głównej Kasy Miejskiej i Kasy Podatkowej dot. różnych podatków i opłat miejskich	22.378
b) z urzędów i władz zamiejscowych	1.300
c) w różnych innych sprawach	520
Razem:	24.198

Do czynności egzekutorów miejskich należy ponadto doręczenie i inkasowanie oraz przymusowe ściąganie rachunków.

a) za wodę, których załatwiono	34.158
b) za wywóz śmieci	10.596
c) za prąd elektryczny	6.432
Razem:	51.186

Realizowanie powyższych wniosków egzekucyjnych jak i rachunków należy do czynności egzekutorów.

Należności, których egzekutorzy inkasować bez zastosowania przymusu nie mogą, przesyła się odnośnym urzędom skarbowym do przymusowego ściągnięcia. Takich wniosków egzekucyjnych wysłano do urzędów skarbowych w okresie sprawozdawczym 1.242 na ogólną kwotę 234.482,69 zł. Urzędy skarbowe załatwiły 433 wniosków z wynikiem pozytywnym na ogólną kwotę 34.745,09 zł. Urzędy skarbowe dokonały bezskutecznego zajęcia w 101 przypadkach na ogólną

kwotę	7.599,84 zł
niezałatwiły urzędy skarbowe 708 wniosków na ogólną kwotę	191,136,76 „
ogółem ściągnięto i odstawiono	
a) do Miejskiej Kasy Podatkowej i Głównej	1.089.268,44 „
b) na rachunek szpitala Miejskiego	3.358,90 „
c) na rachunek innych urzędów i instytucyj (w tym 874,42 zł Fund. Drogowy)	3.379,50 „
Razem:	1.096.006,84 zł
w tym koszty egzekucyjne i manipulacyjne	5.411,68 „
Z wyżej wym. kwot ściągnięto przez egzekutorów miejskich	1.061.261,75 „
przez urzędy skarbowe	34.745,09 „
Razem:	1.096.006,84 zł

Zdarzają się liczne wypadki, iż pomimo dokonanej bezskutecznej egzekucji przez organa egzekucyjne urzędów skarbowych zaległości zdołano ściągnąć jeszcze przez egzekutorów miejskich.

Za przeprowadzenie bezskutecznej egzekucji wyasygnował Magistrat koszty upominawcze dla poszczególnych urzędów skarbowych w kwocie 373,75 zł.

Dla Miejskiego Komitetu Lokalnego Funduszu Pracy zainkasowano przez egzekutorów miejskich w 2412 przypadkach kwotę 11.803,25 zł.

Zajęcie przedmiotów ruchomych dokonano w 38 przypadkach, w 27 wypadkach zapłacono zaległość, zaś w 6 przypadkach rozłożone zostały zaległości na raty, a w 5 przypadkach wniesiono przez osoby trzecie interwencję przeciwko dokonanemu zajęciu.

W 5 przypadkach skierowano wnioski do Sądu Grodzkiego w Katowicach celem wpisania hipoteki zabezpieczającej na sumę 12.808,29 zł. są to zaległości, których nie można było wyegzekwować w drodze licytacji ruchomości.

Urząd Kontroli.

W roku sprawozdawczym Urząd Kontroli zbadał oprócz bieżących spraw następujące kasy:

a) Kasę Rzeźni Miejskiej,

b) „ Łaźni Miejskiej

c) „ Urzędu Pośrednictwa Pracy, Oddz. VII.

d) „ Szpitali Miejskich,

e) Kasy podręczne i portoryjne przy doręczalni Oddz. I, V, VIII, XI, i XXIV, zarazem sprzedaże znaczków administracyjnych.
Pozatem

f) i sprawdził pozostałość materiałów według ksiąg materiałowych ze stanem faktycznym,

g) gospodarkę Domu Dobrowolnej Pracy i pozostałość materiałów,

h) ściągnięcie dobrowolnych datków od obywateli na zwalczenie żebractwa,

i) na miejscu mające być wyeliminowane przedmioty z inwentarzy poszczególnych Oddziałów.

j) wydatki z funduszu miejskiego dla spraw bezrobocia,

k) wziął udział w komisji odbiorczej przy odbiorze nowo wybrukowanych ulic a odbieranych przez Urząd Budowlany Podziemny.

Ponadto zbadano bilanse roczne wszystkich Kas Chorych znajdujących się w obrębie miasta Katowic i kas cechów rzemieślniczych, które znajdują się pod nadzorem Magistratu.

Zarząd Nieruchomości.

Zmiany w nieruchomościach były następujące:

W roku rachunkowym 1936 37 nabyto nieruchomości:

Data	Oznaczenie księgi wieczystej	Powierzchnia m²	Nazwisko sprzedającego	Cena kupna
2. IV. 36 r.	Bog. 1 wyk. 1040	1 371	Kat. Sp. Akc.	zamiana
7. IV. 36 r.	Bog. „ 1040	467	„ „	„
25. IV. 36 r.	Kat. „ 697	3 711	Inż. W. Wybraniec	142 500 zł
9. V. 36 r.	Kat. „ 374 „ i 1622	12 344	M. K. K. O. Kat.	1 650 000 „
10. XI. 36 r.	Kat. „ 841 1067 i 1408	3 005	Spółspadkob. po A. Zimmermannie	220 000 „
14. XI. 36 r.	Bog. 1 wyk. 10	1 756	M. Rudzki	17 560 „
27. XI. 36 r.	Dąb. „ 129	360	Maria Daniel i współspadkob.	720 „
	razem	23 014		

W roku rachunkowym 1936/37 (pozbyło):

Data	Oznaczenie księgi wieczystej	Powierzchnia m²	Nazwisko sprzedającego	Cena kupna
2. IV. 36 r.	Bog. 1 wyk. 989	1 253	Kat. Sp. Akc.	zamiana
7. IV. 36 r.	Bog. „ 1023	307	„ „	„ „
15. III. 36 r.	Kat. „ 642 i 1122	1 883	Nowoziemski Jan	112 980 zł
10. IX. 36 r.	Kat. „ 785 i 1804	1 526	Sp. Akc. Polskie Radio w Warszawie	95 375 „
17. X. 36 r.	Kat. „ 655	964	Fund Inst. Społ. przy P. C. K. z siedz. w Katowic.	55 340 „
21. X. 36 r.	Kat. „ 655	119	Dr Stan. Rawski i Bogusław Jan Kuryłowicz	7 140 „
22. X. 36 r.	Kat. „ 655	462	W. Żytomierski	32 340 „
29. X. 36 r,	Kat. „ 655	466	Dr med. Kazimierz Wędlikowski	34 950 „
18. I. 37 r.	Kat. „ 655	500	Dom Macierzvsty Sióstr przy P.C.K. w Katowicach	30 000 „
22. I. 37 r.	Kat. „ 655	662	Dr med. Jehs Fran.	52 960 „
19. III. 37 r.	Kat. „ 655	1 047	Wincenty Czaplicki radca miejski	73 290 „
	razem	9 189		

Powierzchnia nieruchomości miejskich wynosiła:

w dniu 1. kwietnia 1936 r. . . . . 339,08.72 ha
w czasie od 1. IV. 36 r. do 31. III. 1937 r. przybyło: . 2,30.14 ha
w czasie od 1. IV. 36 r. do 31. III. 1937 r. ubyło: . 0,91.89 ha
Stan w dniu 1. IV. 1937 r.: . . . . . . 340,46.97 ha

W okresie sprawozdawczym oddano do użytku:

a) przy ul. Katowickiej 8 bloków mieszkalnych obejmujących
mieszkań 192
oraz lokali sklepowych 3

b) przy ul. Cynkowej 2 bloki obejmujące mieszkań . . 120

Mieszkania przy ulicy Katowickiej składają się z pokoju, kuchni i przynależności. Mieszkania przy ulicy Cynkowej składają się z jednej izby. Budowy te zostały sfinansowane z pożyczek Śląskiego Funduszu Gospodarczego i funduszów miejskich.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 6 posiedzeń Deputacji Nieruchomości Miejskich, na których rozpatrzono razem 114 spraw.

Lista czynszowa wykazuje na dzień 31. III. 1937 r. 1 369 pozycji. Z tego przypada:

na mieszkania	1 255
na lokale sklepowe	39
na lokale restauracyjne	4
na biura handlowe i inst. społ. . . .	28
na kioski	35
lokale oddane związkom, poradni, TCL., stacji opieki, Sądowi Pracy	8

Powyższe sprawozdanie zawiera opis najważniejszych przejawów działalności Zarządu Miasta Katowic w czasokresie od 1 kwietnia 1936 do 31 marca 1937 r. Okres ten wykazuje pewną poprawę sytuacji gospodarczej miasta. Daleko nam jednakże jeszcze do czasów „prosperity". Gospodarka miasta ograniczać się musi dalej do konieczniejszych wydatków, inwestycje są skromne.

Niewątpliwy pomimo to rozwój miasta napawa nas nadzieją, że niezadługo przebrniemy poprzez wszystkie trudności. Katowice muszą konsekwentnie rozwijać się w tym kierunku, by godnie reprezentować stolicę Śląska!

Katowice, dnia 30 sierpnia 1937 r.

Pierwszy Burmistrz

(—) Dr Adam Kocur.

Skład osobowy Magistratu

w dniu 31 marca 1937 r. był następujący:

1. Prezydent miasta Dr Kocur
2. Wiceprezydent miasta Szkudlarz
3. Radca budownictwa Sikorski
4. „ miejski Adamczyk
5. „ „ Czaplicki Wincenty
6. „ „ Jankowski
7. „ „ Kosz Piotr
8. „ „ Kowalczyk
9. „ „ Maciejczyk
10. „ „ Mędlewski
11. „ „ Mroczkowski Bolesław
12. „ „ Dr Rojek (wst. w m. p. r. dra Sobawy)
13. „ „ Rudzki
14. „ „ Schmiegel
15. „ „ Weichmann
16. „ „ Wójcik Jan
17. „ Magistratu Podsiadły

Skład osobowy Rady Miejskiej

w dniu 31 marca 1937 r. był następujący:

1. Prezes Rady Miejskiej Piechulek Jan,
2. Zastępca Prezesa Rady Miejskiej Ligoń Stanisław,
3. Sekretarz Rady Miejskiej Zagórnik Piotr,
4. Zastępca sekretarza Rady Miejskiej Broda Ludwik,
5. Radny miasta Absalon Jan,
6. „ „ Dr Bachmann,
7. „ „ Badura Jan,
8. Radna miasta Barnertowa Jadwiga (wstąpiła w miejsce p. radnego dra Rojka),
9. Radny miasta Baron Brunon,
10. „ „ Bednorz Jerzy,
11. „ „ Biniszkiewicz Józef,

12. „ „ Broda Piotr,
13. „ „ Cichoń Franciszek,
14. „ „ Cieślik Paweł,
15. „ „ Czaplicki Stefan,
16. „ „ Czechowski Jan,
17. „ „ Daniel Józef,
18. „ „ Dlugiewicz Franciszek,
19. „ „ Dr Dąbrowski Włodzimierz,
20. „ „ Ewert Wojciech,
21. „ „ Firschke Augustyn,
22. „ „ Gawrych Józef,
23. „ „ Giebel Stefan,
24. „ „ Guttwein Ryszard,
25. „ „ Gidaszewski Antoni,
26. „ „ Grelik Wilhelm,
27. Radna miasta Gruchlikowa Maria,
28. Radny miasta Grzesik Alfons,
29. „ „ Igel Ignacy,
30. „ „ Imiela Emaneul,
31. „ „ Janta Józef,
32. „ „ Jasny Jan,
33. „ „ Dr Kaufmann Leon,
34. „ „ Jelitta Norbert (wstąpił w miejsce p. radnego Beckera),
35. „ „ Jezella Jan,
36. „ „ Klehr Ryszard,
37. „ „ Knobloch Gustaw,
38. Radna miasta Koniarkowa Zofia,
39. Radny miasta Kopocz Paweł,
40. Radna miasta Kruppa Teresa,
41. „ „ Kozikowa Agnieszka,
42. Radny miasta Koschek Ignacy,
43. „ „ Libera Wilhelm (wstąpił w miejsce p. radnego Trupkego),
44. „ „ Lischeński Edward,
45. „ „ Majowski Władysław,
46. „ „ Mildner Jan,
47. „ „ Piec Augustyn,
48. „ „ Peschka Eugeniusz,
49. „ „ Rotbard Józef,
50. „ „ Sobota Adolf,
51. „ „ Sowoidnich Eryk,
52. „ „ Sprot Paweł,
53. „ „ Szałek Wilhelm,
54. „ „ Świtała Augustyn,
55. „ „ Urbańczyk Franciszek,
56. „ „ Wojtzik Jan,

57.	„	„	Zajonc Fryc,
58.	„	„	Zagórski Stanisław,
59.	„	„	Dr Ziółkiewicz Franciszek,
60.	„	„	Żmigrod Ludwik.

Załącznik nr 2

Spis
naczelników obwodowych i zastępców.

Dzielnica I. (Stare Miasto).

Obwód	Obejmuje ulice	Nazwisko i imię naczelnika obwodowego	Nazwisko i imię zast. naczelnika obwodowego
1	Rynek 1—13, ul Teatralna cała, ul. Zamkowa 1 do 5, ul Moniuszki, ul. Piastowska, ul. Marsz. Piłsudskiego 1—11 i 2 do 12, ul. Pocztowa 1—3 i 2, ul. Dyrekcyjna 9 do 11 i 8—10, ul. Mielęckiego 1—3 i 2—4.	Dutkiewicz Wojciech, zam. przy ul. Marszałka Piłsudskiego 10.	Szyszka Nikodem, zam. przy ul. Dąbrowskiego 5,
2	ul. Poprzeczna cała, ul. św. Jana, ul. Dworcowa, ul. Dyrekcyjna 1—7 i 2 do 8,, ul. Mielęckiego 5 do 11 i 6—12, ul. Mariacka 2—4 i 1—3.	Świętochowski Kazimierz, zam. przy ul. św. Jana nr 4,	Świętochowski Józef, zam. przy ul. św. Jana 4,
3	ul. Pocztowa 5—13 i 6 do 17, ul. Wawelska 4 do 6 i 3—5, ul. Stawowa 16 do 24 i 19—21.	Smoczyk Jan, zam. przy ul. 3-go Maja nr 7,	Kończak Kazimierz, zam. przy ul. św. Jana 1,
4	ul. 3-go Maja 1—15 i 2—30, ul. Stawowa 1—17 i 2—14, ul. Wawelska 2 i 1, ul. Mickiewicza 1 do 11 i 2—22, ulica Młyńska 1—25 i 19—21.	Czaplicki Stefan, zam. przy ul. Młyńskiej nr 37,	Skiba Ernest, zam. przy ul. Młyńskiej nr 37,
5	ul. Mickiewicza 13—17 i 32—36, ul. Szopena 2 do 18 i 5—11 gmach P.K.O., ul Słowackiego 2—18 i 9 do 29, ul. Opolska 1—3 i 2—4, ul. Piotra Skargi.	Szramowski Jerzy, zam. przy ul. Słowackiego 27,	Bräuer Amand, zam. przy ulicy Słowackiego nr 27,
6	ul. 3-go Maja od 17—33, i 32—42, ul. Słowackiego 20—30 i 31—45, ul. Młyńska 27—45 i 16—22, ul. Matejki.	—	Gidaszewski Antoni, zam. przy ul. 3 Maja 34,

Obwód	Obejmuje ulice	Nazwisko i imię naczelnika obwodowego	Nazwisko i imię zast. naczelnika obwodowego
7	ul. Sokolska 4—10 i 3 do 13, ul. Opolska 5—13 i 6—10, ul. Zabrska cała, ul. Sobieskiego 1—11 i 4 do 10, ul. Mickiewicza do końca od nr. 38.	Zambok Jan, zam. przy ul Szopena 1,	Rostek Franciszek, zam. przy ul. Sokolskiej nr 9,
8	Plac Wolności 1—16, ul. Sokolska 1—2, ul. Sądowa, ul. Gliwicka 1—9 i 2 do 10, ul. Sobieskiego 13 do 27 i 20—26.	Czupała Franciszek, zam. przy ul. 3-go Maja Gimnazjum żeńskie,	Wieczorek Józef, zam. przy pl. Wolności 7,
9	ul. Gliwicka od 11 do końca od 12 do końca, ul. Dąbrówki cała, ul. Opolska 15—51.	—	Goraus Franciszek, zam. przy ul. Gliwickiej nr 5,
10	ul. Marsz. Piłsudskiego od 14—26 i 13—31, ul. Szkolna, ul. Bankowa, ul. Starowiejska, ul. Stanisława 1—5 i 2—6.	Broda Ludwik, zam. przy ul. Marsz. Piłsudskiego 13,	Brodą Leopold, zam. przy ul. Marszałka Piłsudskiego 13,
11	ul. Mariacka od 4 i 5 do końca, ul. tylna Mariacka cała, ul. Stanisława 8—10 i 7—11, plac Mariacki.	Alfons Czora, zam. przy ul. Marszałka Piłsudskiego 21,	Przyklenk Józef, zam. przy ul. Stanisława nr 6,
12	ul. Marsz. Piłsudskiego 28—40 i 33—43, ul. św. Pawła cała, ul. Wodna cała, ul. Górnicza cała.	Płonecka Tomasz, zam. przy ul. Wodnej 6,	Wacławek Herbert, zam. przy ul. św. Pawła nr 14,
13	ul. Marsz. Piłsudskiego 42—70 i 45—71, ul. Lubeckiego cała, ul. Graniczna cała.	Borys Stefan, zam. przy ul. Marsz. Piłsudskiego 28 a.	Kędzior Jan, zam. przy ul. Marszałka Piłsudskiego 47,
14	ul. Krasińskiego cała, ul. Szafranka, ul. Zacisza, ul. Wojewódzka 50—60 i 31—45, ul. Francuska cała.	Lubojański Józef, zam. przy ul. św. Jacka nr 11,	Greif Józef, zam. przy ul. Krasińskiego 65,

Obwód	Obejmuje ulice	Nazwisko i imię naczelnika obwodowego	Nazwisko i imię zast naczelnika obwodowego
15	ul. Wojewódzka 16—48 i 15—29, ul. Krótka, ul. Lompy cała, ul. Podgórna cała, ul. Dąbrowskiego 10 i 16 i 9—17, ul. Sienkiewicza 2—16 i 1—19, ul. Ks. Damrotha i ul. św. Jacka.	Dolata Franciszek, zam. przy ul. Sienkiewicza nr 9,	Ruda Wincenty, zam. przy ul. Sienkiewicza 16,
16	ul. Powstańców 40—50 i 39—57, ul. Juliusza Ligonia 55, ul. Plebiscytowa 37—39 i 30—66, ul. Król. Jadwigi 4, ul. Sienkiewicza 34—72 i 35—45, ul. Rybnicka cała.	Rokus Augustyn, zam. przy ul. Król. Jadwigi 6,	Kionka Paweł, zam. przy ul. Juliusza Ligonia 31,
17	ul. Jagiellońska 8—28 i 5—21 i 36, 38, ul. Plebiscytowa 14—28 i 21 do 35, ul. Juliusza Ligonia 22—40 i 23—33, ul. Król. Jadwigi 2, ul. Sienkiewicza 18—32 i 21—33.	Śpiewak Inocenty, zam. przy ul. Plebiscytowej 14,	Szmiegiel Jan, zam. przy ul. Jagiellońskiej 36,
18	ul. Wojewódzka 2—14 i 1—13, ul. Plebiscytowa 1—19 i 2—12, ul. Dąbrowskiego 2—8 i 1—7.	Lamla Maksymilian, zam. przy ul. Wojewódzkiej 16,	Kosterka Teodor, zam. przy ul. Wojewódzkiej 11,
19	ul. Kochanowskiego 1 do 13 i 2—14, ul. Kościuszki 2—20 i 3—13, ul. Konopnickiej, ul. Andrzeja 1—9 i 2—8.	Nowak Franciszek, zam. przy ul. Andrzeja 9,	Wojtynek Alfons, zam. przy ul. Kościuszki nr 5,
20	Plac Miarki 1—8, ul. Kościuszki 15—33 i 22 do 34, ul. Jagiellońska 2—6 i 1—3, ul. Wita Stwosza cała, ul. Juliusza Ligonia 16—20, ul. Konckiego, ul. Reymonta.	Wojciechowski Tomasz, zam. przy ul. Kościuszki nr 27,	Śliwka Jan, zam. przy Placu Miarki nr 8,
21	ul. Kościuszki 35—61 i 36—54, ul. Powstańców 2—12 i 1—3, ul. Jordana 2, ul. Rymera 1—2, ul. Polna cała, ul. Poniatowskiego 32—34, ul. Astrów	Majcherek Józef, zam. przy ul. Kościuszki nr 34,	Skrzypek Ludwik, zam. przy ul. Kościuszki 38,

Obwód	Obejmuje ulice	Nazwisko i imię naczelnika obwodowego	Nazwisko i imię zast. naczelnika obwodowego
22	ul. Batorego 1—9 i 2 do 10, ul. Krzywa cała, ul. Andrzeja 11—33 i 10 do 28, ul. Wandy 1—9 i 2—22.	Majnusz Alfons, zam. przy ul. Andrzeja nr 31,	Wyczyszczoł Józef, zam. przy ul. Wandy 9,
23	ul. Żwirki i Wigury 1 do 25 i 2—28, ul. Kopernika 1—9 i 2—24, ul. Styczyńskiego, ul. Drzymały cała, ul. Wandy 37—43, i 30—36, ul. Kilińskiego 16—26 i 5—9, ul. Stalmacha 16—22 i 7 do końca.	Herzyk Antoni, zam. przy ul. Żwirki i Wigury 21,	Grzymek Stanisław, zam. przy ul. Żwirki i Wigury 21,
24	ul. Kilińskiego od 11 do końca i od 28 do końca, ul. Kościelna, ul. Poniatowskiego od koszar policyjnych do nr. 30 i nowo wybudowane domy i wille, ul. Generała Zajączka i nowo wybudowane domy przy ul. Jordana.	Krawczyk Józef, zam. przy ul. Poniatowskiego 16,	Koza Józef, zam. przy ul. Poniatowskiego 16,
25	ul. Mikołowska 1—13 i 2—18, ul. Kordeckiego cała, ulica Kamienna cała, ul. Kozielska 1—5 i 2—4,	Wojtkowiak Franciszek, zam. przy pl. Dra Rostka 3,	Marketon Maks, zam. przy ul. Kozielskiej nr 10,
26	Plac Dra Rostka, ul. Fabryczna cała, ul. Kozielska od nr. 7 i 6 do końca, ul. Raciborska 9—13,	Nowakowski Mieczysław, zam. przy ul. Kozielskiej nr 4,	Wojcik Jan, inż., zam. przy placu Dra Rostka 2,
27	ul. Mikołowska 15—41 i 12—28, ul. Stalmacha 1 do 5, ul. Raciborska 15 do 29 i 18—36, ul. Strzelecka 1—19 i 2—6, ul. Bielska, ul. Koszarowa, ul. Raciborska 31 i 38 do końca,	Śniegocki Józef, zam. przy ul. Raciborskiej,	Gawlik Wiktor, zam. przy ul. Raciborskiej (nowe bloki),

Obwód	Obejmuje ulice	Nazwisko i imię naczelnika obwodowego	Nazwisko i imię zast. naczelnika obwodowego
28	ul. Mikołowska 43—55 i 30 i 52, ul. św. Barbary cała, ul. Bart. Głowackiego cała, ul. Skalna 1—5, baraki policyjne, nowy dom uchodźców, ul. Poniatowskiego 1—13, domy hutników huty Marty, ul. Mikołowska przedłużona od nr. 25—32,	Kasprzak Kazimierz, zam. przy ul. Mikołowskiej 55,	Ścierski Paweł, zam. przy ul. Mikołowskiej 47,
29	Dawny obszar Katowickiej Hałdy bez domów hutników obejmujące ulice Mikołowska, Wincentego Pola, Parkowa, ul. Kochłowicka, Edwarda Bugli, Boczna, Szybowa, Rycerska, Ligocka 1—10, Fabryka Kołłontay, dwór Brynów,	Górny Stefan, zam. przy ul. Wincentego Pola,	Poloczek Paweł, zam. przy ul. Mikołowskiej 87,
30	Karbowa, cegielnia, Schallscha, Grünfeld, Muchowiec, Nyc, i wszystkie domy za Parkiem Kościuszki, restauracja Noglik, lotnisko,	Mandla Paweł, zam. przy ul. Karbowa nr 35,	Walla Teodor, zam. przy ul. Karbowa nr 51,
31	ul. Zamkowa 5 do końca, ul. Bytomska do granicy dzieln. I, warsztatów pomocniczych, Koszutka, szosa do Wełnowca, Dwór Marii i dawniejszy barak dla chorób zakaźnych,	Szczepaniak Wincenty, zam. przy ul. Piastowskiej 9,	

Dzielnica II. (Bogucice - Zawodzie).

32	ul. Ferdynanda, Kopalnia Ferdynand, domy urzędnicze i cegielnia,	Przybyła Jan, zam. przy ul. Sztygarskiej 5,	Sitko Józef, zam. przy ul. Sztygarskiej 2,

Obwód	Obejmuje ulice	Nazwisko i imię naczelnika obwodowego	Nazwisko i imię zast. naczelnika obwodowego
33	ul. Krakowska 1—21 i 2—22, ul. Reja, ul. Drzewna, ul. Ogrodowa, ul. Miarki, ul. Popiela, ul. Równoległa, ul. Paderewskiego i szyb Bożego Narodzenia, ul. Długa i ul. Rejtana,	Wróblewski Marian, zam. przy ul. Krakowskiej 24,	Drańko Gabriel, zam. przy ul. Krakowskiej 9,
34	ul. Krakowska od 23—39 i 24—48, ul. Bogucicka od 1—5 i 2—4, ul. Czecha, ul. Floriana, ul. Czarneckiego, ul. Karola, ul. Króla Łokietka,	Lis Piotr, zam. przy ul. Czecha 6,	Holona Józef, zam. przy ul. Krakowskiej 59,
35	ul. Krakowska od 41—73 i 66—86, ulica Rawy, Murckowska, ul. Waleriana, ul. Gabriela Hołubki, ul. Piaskowa, ul. Nad Potokiem,	Klaputek Ludwik, zam. przy ul. Krakowskiej 50,	Wierbicki Jan, zam. przy ul. Krakowskiej 68,
36	ul. Krakowska od 75—93 i 88—106, ul. Józefa Hallera 1—3 i 2—4, ul. Niedurnego, ul. Posia, ul. Agnieszki Amandy, Leśniczówka, huta Ferrum, ul. Żółkiewskiego.	Archipów Aleksander, zam. przy ul. Krakowskiej 91,	Pisarek Józef, zam. przy ul. Krakowskiej 88,
37	ul. Krakowska od 95 do końca i od 108 do końca, ul. Kunegundy, ul. Marcinkowskiego, ul. Skośna, ul. Braci Stawowych, ul Szeroka 27i 29,	Pietras, zam. przy ul. Krakowskiej 125,	Moćko Franciszek, zam. przy ul. Kunegundy 9,
38	ul. Józefa Hallera od 5 do końca i 4 do końca od ul. Szerokiej, ul. Wyspiańskiego, ul. Lenartowicza, ul. Burowiecka, ul. Szeroka 1—5 i 2—6,	Bochynek, zam. przy ulicy Józefa Hallera 31,	Broda Augustyn, zam. przy ul. Józefa Hallera 20,
39	ul. Ferdynanda od kopalni Ferdynand, ul. Ryszarda, ul. Sztygarska, Szyb Ryszarda, ul. Nowa, ul. Miarki od 1—19 i 2—28,	Kierek Emanuel, zam. przy ul. Markiefki nr 10,	Bartecko Alojzy, zam. przy ul. Markiefki nr 20,

Obwód	Obejmuje ulice	Nazwisko i imię naczelnika obwodowego	Nazwisko i imię zast. naczelnika obwodowego
40	ul. Markiefki od 21—47 i 30—50, ul. Wolności od 10—33, ul. Franciszka, ul. Edwarda, ul. Żogały, ul. Kowalska, ul. Grabonia, ul. Krakusa, Droga Węglana, ul. Koraszewskiego, ul. Francla od 1—25,	Michalik Erwin, zam. przy ul. (Droga Węglana) Mieroszewskiego 2,	Koniarek, zam. przy ul. Franciszka 4,
41	ul. Markiefki od 52 do końca i od 49 do końca, ul. Piotra, ul. Normy, ul. Klasztorna, ul. Mieroszewskiego, ul. Wolności 1—10,	Mżyk Alojzy, zam. przy ul. Markiefki nr 61,	Kapłonek Robert, zam. przy ul. Markiefki nr 63,
42	ul. Katowicka od 1 do końca, plac Stefana, ul. Francla od 25—33, ul. Ks. Bończyka, ul. Kraszewskiego, ul. Górna, ul. Stefana, ul. Wełnowska i Szyb Hugona,	Gorol Karol, zam. przy ul. Kraszewskiego 1,	Daniel Józef, zam. przy ul. Katowickiej 7,
43	ul. Ludwika cała, szyb Ludwika, ul. Leopolda cała i kolonia św. Jana,	Kempa Jan, zam. przy ul. Katowickiej 10,	Desaga Oskar, zam. przy ul. Katowickiej 4,

Dzielnica III. (Załęże - Dąb).

Obwód	Obejmuje ulice	Nazwisko i imię naczelnika obwodowego	Nazwisko i imię zast. naczelnika obwodowego
44	ul. Wojciechowskiego 1 do 7 i 2—16, ul. Ks. Pośpiecha, ul. Narutowicza, ul. 18 sierpnia, ul. Beka i domki za koleją włącznie Bugli,	Jesionek Wiktor, zam. przy ul. Narutowicza 14,	Grolik Paweł, zam. przy ul. Becka 8,
45	ul. Wojciechowskiego 9 do 51 i 18—56, ul. Marcina, ul. Macieja, ul. Zarębskiego, ul. Ledochowskiego,	Mielczarski Stefan, zam. przy ul. Wojciechowskiego 58,	Ogierman Wiktor, zam. przy ul. Marcina 1,

Obwód	Obejmuje ulice	Nazwisko i imię naczelnika obwodowego	Nazwisko i imię zast. naczelnika obwodowego
46	ul. Wojciechowskiego 53 do 75 i 58—84a, ul. Janasa, ul. Anioła, ul. Generała Szeptyckiego, ul. Gminna,	Długiewicz Franciszek, zam. przy ul. Wojciechowskiego 74,	Czaja Alojzy, zam. przy ul. Janasa,
47	ul. Wojciechowskiego 77 do 101 i 86—112, ul. Pokoju, ul. Bocheńskiego, ul. Wolnego,	Gajdzik Wilhelm, zam. przy ul. Wojciechowskiego 92,	Pradella Feliks, zam. przy ul. Pokoju 3,
48	ul. Wojciechowskiego 103 do 139 i 114—146, ul. Wolskiego, ulica Ks. Strzybnego, ul. Ks. Roboty, ul Jana Kupca, ul. Marszałka Focha, ul. Limanowskiego,	Jerchel Jan, zam. przy ul. Wilsona 19,	Przybyła Franciszek, zam. przy ul. Limanowskiego,
49	ul. Wojciechowskiego 141 do 148 do końca, ul. Lisa, ul. Wilsona,	Strzoda Paweł, zam. przy ul. Wojciechowskiego 151,	Grzelak Seweryn, zam. przy ul. Limanowskiego 20,
50	Obroki, Kopalnia Kleofas i Kolonia im. Prezydenta Mościckiego,	Jacek Paweł, zam. przy ul. Kolonia Mościckiego,	Mańka Paweł, zam. przy ul. Kolonia Mościckiego,
51	Załęska Hałda 38 do końca i szyb Schwarzfelda,	Piech Franciszek, zam. przy ul. Załęska Hałda 54,	Falkus Józef, zam. przy ul. Załęska Hałda 60,
52	Załęska Hałda 1—37 i Kolonia Wujek cała.	Mroncz Karol, Zał. Hałda 5,	Szmiegel Aleksander, Zał. Hałda 7,
53	ul. Labusa, huta Baildon, ul. Chorzowska od 27 do końca, kop. Eminencja, fabryka papy, ul. Żelazna, ul. Stęślickiego,	Wąsik Emanuel, zam. przy ul. Chorzowskiej 75,	Wienckol Emanuel, zam. przy ul. Wąskiej 3,
54	ul. Katowicka od 1—25 włącznie, ul. Chorzowska, ul. Dębska, ul. Złota, ul. Lipowa, ul. Wąska, ul. Dębowa 1—25 i 2—28, Sośnina, ul. Sportowa,	Magiera Ludwik, zam. przy ul. Chorzowskiej 5,	Jantos Karol, zam. przy ul. Chorzowskiej 15,

Obwód	Obejmuje ulice	Nazwisko i imię naczelnika obwodowego	Nazwisko i imię zast. naczelnika obwodowego
55	ul. Dębowa 27—67 i 30 do 68, ul. Wiejska, ul. Szpitalna i ul. Studzienna,	Rusecki Faustyn, zam. przy ul. Dębowej nr 54,	Chruszcz Antoni, zam. przy ul. Dębowej nr 54,
56	ul. Dębowa od 69 i 70 do końca, ul. Zygmunta Seydy, ul. Krzyżowa, ul. Agnieszki,	Kosz Piotr, zam. przy ul. Dębowej nr 54,	Banduch Józef, zam. przy ul. Wiejskiej nr 7,

Dzielnica IV. (Ligota - Brynów).

57	Wszystkie domy po lewej stronie kolei do Kochłowic t. j. dworzec Katowice - Ligota, ul. Franciszkańska, ul. Panewnicka, ul. Książęca i większa część ul. Ligockiej od 102 do końca i 123 do końca.	Krzemień Jan zam. przy ulicy Franciszkańska 15.	Pinocy Ryszard, zam. przy ulicy Panewnicka 21.
58	Wszystkie domy między koleją do Kochłowic i szosą do Katowic a więc: Szadoka, Załęska, ul. Ligocka.	Nickel Emil zam. przy ulicy Załęskiej 33.	Masteja Jan, zam. przy ulicy Załęskiej 6.
59	Wszystkie domy po prawej stronie kolei i od mostu kolejowego po prawej stronie szosy do Katowic t. j. ul. Kredytowa, ul. Hetmańska, ul. Grzyśki, Kłodnicy i ul. Ligocka 10—100 i 11—121.	Świtała Augustyn zam. przy ulicy Hetmańskiej 26.	Niewiadomski Grzegorz zam. przy ul. Hetmańskiej nr 23.
60	Wszystkie domy na terenie dawn. Brynów t. j. ul. Brynowska, ul. Rolna, ul. Kępowa, ul. Lubiny, ul. Dworska, Wodospad i ul. Kłodnicy.	Singer Ernest, zam. przy ulicy Brynowskiej 25.	Lehman Feliks, zam. przy ulicy Brynowskiej 19.

Załącznik nr 3

Księga inwentarzowa
Dział „A“

Rok obrachunkowy 1936-37

Grupa	Nr pozycji	Aktywa	Wartość Suma pozycji zł	Wartość Sumy grup zł	Uwagi i objaśnienia
1	2	3	4	5	6
I		Nieruchomości			
	1	Budowle	32 786 814,61		
	2	Place zabudowane . .	15 377 759,—		
	3	Place budowlane niezabudowane	6 692 262,—		
	4	Parki	1 653 400,—		
	5	Inne grunta	558 300,—		
	6	Tereny leśne	—		
	7	Przestrzenie wodne . .	—		
	8	Słupy ogłosz., szalety publ. i t. p. urządzenia	129 800,—		
	9	Sieć wodociągowa . .	3 522 196,25		
	10	„ kanałowa . . .	9 009 103,71		
	11	„ elektr. w Brynowie	74 341,45	69 803 977,02	
II		Inwestycje w budowie			
	1	Budowa dwóch bloków mieszkalnych przy ul. Cynkowej	281 694,34		
	2	Budowa 3-go bl. mieszk. przy ul. Cynkowej .	12 700,—	294 394,34	
III		Ruchomości			
	1	Inwentarz żywy . . .	41 225,50		
	2	Tabor	401 670,26		
	3	Inne ruchomości . . .	2 595 270,80	3 038 166,56	
IV		Aktywa przedsiębiorstw komunalnych . . .			
	1	Rzeźnia Miejska	5 005 073,07	5 005 073,07	
V		Aktywa fundacyj . . .	—	—	
		Do przeniesienia:		78 141 610,99	

Grupa	Nr pozycji	Pasywa	Wartość Suma pozycji zł	 Sumy grup zł	Uwagi i objaśnienia
7	8	9	10	11	12
I		Długi długoterminowe .			
	1	„ hipoteczne	20 615,26		
	2	„ obligacyjne . . .	—		
	3	Inne długi długotermin.	15 449 876,78	15 470 492,04	
II		Pasywa przedsięb. kom.			
	1	Rzeźnia Miejska . . .	917 611,23	917 611,23	
III		Pasywa fundacyj . . .	—	—	
IV		Długi krótkoterminowe .	—	—	
		Do przeniesienia:		16 388 103,27	

Grupa	Nr pozycji	Aktywa	Wartość — Suma pozycji zł	Wartość — Sumy grup zł	Uwagi i objaśnienia
1	2	3	4	5	6
		Z przeniesienia:		78 141 610,99	
V	1	Dawniejsze Fundacje szkolne razem . . .	4 827,02	4 827,02	
VI		Materiały i zapasy . .	—	788 697,24	
VII		Lokaty			
	1	Sumy hipoteczne . . .	239 788,36		
	2	Papiery wartościowe .	2 455 276,15	2 695 064,51	
VIII		Sumy komunalne w kasach in. zw. kom. oraz w kasach Urz. Skarb.	—		
IX		Pozostałości czynne na rach. bież. w instytucjach finansowych			
	1	PKO. Oddz. w Katow.	3 631,65		
	2	Bank Gosp. Kraj. Oddz. w Katowicach	230 607,86		
	3	Państw. Bank Rolny — Oddz. w Katowicach .	529 462,—		
	4	M. K. K. O. w Katowicach	268 487,32	1 032 188,83	
X		Kasa	—	268 968,67	
XI		Inne aktywa			
	1	Zaliczki zwrotne . . .	106 651 19		
		Do przeniesienia:	106 651,19	82 931 357,26	

Grupa	Nr pozycji	Pasywa	Wartość Suma pozycji zł	Wartość Sumy grup zł	Uwagi i objaśnienia
7	8	9	10	11	12
		Z przeniesienia:		16 388 103,27	
V		Sumy przechodnie			
	1	„ skarbowe . . .	19 494,02		
	2	„ zw. komunalnych	102 618,48		
	3	„ in. instytucyj .	272 865,42	394 977,92	
VI		Fundusze specjalne			
	1	Fundusze miasta . .	2 744 790,91		
	2	Rzeźnia Miejska . . .	109 770,30	2 854 561,21	
VII		Inne pasywa	—		
VIII		Deponenci	—	939 918,27	
IX		Majątek związku komun.			
	1	Majątek Rzeźni Miejskiej	3 977 691,54		
	2	Majątek fundacyj . .	4 827,02		
	3	Czysty majątek związku komunalnego . .	62 268 662,61	66 251 181,17	W sumie czystego majątku związku komunaln. mieści się nadwyżka budżetowa za rok 1936-37 w sumie 1.118.854,98 zł.
		Do przeniesienia:		86 828 741,84	

Grupa	Nr pozycji	Aktywa	Wartość Suma pozycji zł	Wartość Sumy grup zł	Uwagi i objaśnienia
1	2	3	4	5	6
		Z przeniesienia	106 651,19	82 931 357,26	
XI	2	Zaliczki budżetowe . .	109 651,71		
	3	Fundusze, ulokowane w instyt. finansowych .	2 744 790.91	2 961 093,81	
X		Depozyty walorowe . .	—	93 290,77	
		Suma stanu czynnego:		86 828 741,84	
		Należności względne:			
		1. Różni za gwarancje udzielone		1 760 000,—	
		2. Gwarancje przejęte .		900 000,—	
				2 660 000,—	

Grupa	Nr pozycji	Pasywa	Wartość — Suma pozycji zł	Wartość — Sumy grup zł	Uwagi i objaśnienia
7	8	9	10	11	12
		Z przeniesienia:		86 828 741,84	
		Suma stanu biernego:		86 828 741,84	
		Zobowiązania względne:			
		1. Gwarancje udzielone .		1 760 000,—	
		2. Różni za gwarancje .		900 000,—	
				2 660 000,—	

Załącznik nr 4.

Główne zestawienie

do sprawozdania rachunkowego z wykonania budżetu miasta Katowic za rok 1936-37.

Oznacz. działu budżetu	Nazwa poszczególnych działów	Sumy preliminowane zł	Sumy wykonane zł	Różnica pomiędzy sumami rubryk 3 i 4 — W stosunku do budżetu wykonano więcej zł	Różnica pomiędzy sumami rubryk 3 i 4 — W stosunku do budżetu wykonano mniej zł	
1	2	3	4	5	6	7
	Wydatki zwyczajne.					
I	Zarząd ogólny	2 125 535,—	2 006 099,14	—	119 435,86	
II	Majątek komunalny	398 600,—	386 268,49	—	12 331,51	
III	Przedsiębiorstwa komunalne . .	—	—	—	—	
IV	Spłata długów	1 126 765,—	1 060 867,50	—	65 897,50	
V	Drogi i place publiczne . . .	1 157 000,—	1 135 370,52	—	21 629,48	
Va	Pomiary i rozbudowa miasta . .	111 100,—	106 221,84	—	4 878,16	
VI	Oświata	1 367 900,—	1 222 056,15	—	145 843,85	
VII	Kultura i sztuka	241 000,—	205 819,15	—	35 180,85	
VIII	Zdrowie publiczne	1 454 100,—	1 297 803,80	—	156 296,20	
IX	Opieka społeczna	755 300,—	721 635,52	—	33 664,48	
X	Popieranie rolnictwa	200,—	—	—	200,—	
XI	„ przemysłu i handlu . .	82 800,—	69 002,40	—	13 797,60	
XII	Bezpieczeństwo publiczne . . .	592 800,—	565 350,85	—	27 449,15	
XIII	Różne	296 861,91	292 429,75	—	4 432,16	
		9 709 961,91	9 068 925,11	—	641 036,80	

Oznacz. działu budżetu	Nazwa poszczególnych działów	Sumy preliminowane zł	Sumy wykonane zł	Różnica pomiędzy sumami rubryk 3 i 4 — W stosunku do budżetu wykonano więcej zł	mniej zł	
1	2	3	4	5	6	7
	Wydatki nadzwyczajne.					
II	Majątek komunalny	3 019 600,—	2 488 635,14	—	530 964,86	
III	Przedsiębiorstwa komunalne . .	254 953,06	194 052,15	—	60 900,91	
IV	Spłata długów	283 187 40	278 114,90	—	5 072,50	
V	Drogi i place publiczne . . .	1 159 431,39	1 068 519,94	—	90 911,45	
Va	Pomiary i rozbudowa miasta . .	25 000,—	24 894,81	—	105,19	
VI	Oświata	100 000,—	—	—	100 000,—	
VIII	Zdrowie publiczne	595 057,70	558 995,19	—	36 062,51	
IX	Opieka społeczna	182 250,—	182 250,—	—	—	
XII	Bezpieczeństwo publiczne . . .	26 000.—	—	—	26 000,—	
XIII	Różne	80 000,—	74 284,34	—	5 716,66	
		5 725 479,55	4 869 746,47	—	855 733,08	
	Zestawienie.					
	Wydatki zwyczajne	9 709 961,91	9 068 925,11	—	641 036,80	
	Wydatki nadzwyczajne . . .	5 725 479,55	4 869 746,47	—	855 733,08	
		15 435 441,46	13 938 671,58	—	1 496 769,88	

Oznacz. działu budżetu	Nazwa poszczególnych działów	Sumy preliminowane zł	Sumy wykonane zł	Różnica pomiędzy sumami rubryk 3 i 4 W stosunku do budżetu wykonano więcej zł	mniej zł	
1	2	3	4	5	6	7
	Dochody zwyczajne					
I	Majątek komunalny	1 083 100,—	1 102 086,77	154 049,76	35 062.99	
II	Przedsiębiorstwa komunalne . .	576 500,—	580 602,38	102 490,58	98 398,20	
III	Subwencje i dotacje	119 500,—	89 988,—	—	29 512,—	
IV	Zwroty	530 700,—	530 626,45	32 565,98	32 639,53	
V	Opłaty administracyjne . . .	133 250,—	181 411,61	57 822,07	9 660 46	
VI	„ za korzystanie z urządzeń i zakładów dobra publicznego .	736 200,—	765 009,42	83 991,94	54 182,52	
V I	Opłaty i dopłaty	369,—	369,—	—	—	
VIII	Udział w podatkach państwowych .	2 591 961,91	2 775 919,32	183 955,41	—	
IX	Dodatki do podatków państwowych .	2 472 000,—	2 615 607,24	143 607,24	—	
X	Podatki samoistne	1 604 000,	1 837 084,67	247 570,14	14 485,47	
XI	Różne	52 381,—	69 928,75	17 547,75	—	
		9 899 951,91	10 649 631,61	1 023 600,87	273 931,17	

Oznacz. działu budżetu	Nazwa poszczególnych działów	Sumy preliminowane zł	Sumy wykonane zł	Różnica pomiędzy sumami rubryk 3 i 4 W stosunku do budżetu wykonano więcej zł	mniej zł	
1	2	3	4	5	6	7
	Dochody nadzwyczajne.					
I	Ze sprzedaży i likwidacji majątku i i przedsiębiorstw . . .	2 369 217,29	1 487 528,78	1 191,60	882 880,07	
II	Subwencje i dotacje	492 007,58	450 951,64	—	41 055,94	
IV	Pożyczki	2 300 017,95	2 098 631,33	347 034,84	548 421,46	
V	Dopłaty	40 500,—	34 500,—	—	6 000,—	
VII	Różne	10 000,—	12 500,—	2 500,—	—	
VIII	Nadwyżka budżetowa	323 783,20	323 783,20	—	—	
				350 726,44	1 478 357,47	
	Zestawienie.					
	Dochody zwyczajne	9 899 961,91	10 649 631,61	1 023 600,87	273 931,17	
	„ nadzwyczajne . . .	5 535 526,02	4 407 894,95	350 726,44	1 478 357,47	
		15 435 487,93	15 057 526,56	1 374 327,31	1 752 288,64	
	Główne zestawienie.					
	Dochody	15 435 487,93	15 057 526,56	1 374 327,31	1 752 288,64	
	Wydatki	15 435 441,46	13 938 671,58		1 496 769,88	
	Nadwyżka budżetowa		1 118 854,98			

Oznacz. działu budżetu	Nazwa poszczególnych działów	Sumy preliminowane zł	Sumy wykonane zł	Różn. pom. sum. rubr. 3 i 4 W stosunku do budżetu wykonano więcej zł	mniej zł	
1	2	3	4	5	6	7
	Zakłady komunalne.					
	Wydatki.					
	Szpital Miejski	450 900,—	435 166,53	—	15 753,47	
	Szpital dla dzieci	91 400,—	88 835,05	6 885,76	9 450,71	
	Teatr Miejski	193 474,—	176 003,85	—	17 470,15	
		735 774,—	700 005,43	6 885,76	42 654,33	
	Dochody.					
	Szpital Miejski	449 200,—	435 166,53	58 140,25	72 173,72	
	Szpital dla dzieci	93 100,—	88 835,05	28 781,05	33 046,—	
	Teatr Miejski	193 474,—	176 003,85	95 237,25	25 786,40	
		735 774,—	700 005,43	95 237,55	131 006,12	
	Przedsiębiorstwa komunalne.					
	Wydatki.					
	Miejskie Zakł. Wodoc. wydatki zwycz.	1 500 600,—	1 394 541,09	—	106 058,91	
	„ „ „ „ nadzwycz.	140 000,—	81 550,04	—	58 449,96	
	Rzeźnia Miejska wydatki zwyczajne .	702 400,—	730 181,75	90 392,47	62 610,72	
	„ „ „ nadzwyczajne	114 953,06	112 502,11	—	2 450,95	
		2 457 953,06	2 318 774,99	90 392,47	229 570,54	
	Dochody.					
	Miejskie Zakł. Wodoc. wydatki zwycz.	1 500 600,—	1 394 541,09	—	106 058,91	
	„ „ „ „ nadzwycz.	140 000,—	81 550,04	—	58 449,06	
	Rzeźnia Miejska wydatki zwyczajne .	702 400,—	730 181,75	40 838,63	13 056,88	
	„ „ „ nadzwyczajne	114 953,06	112 502,11	—	2 450,95	
		2 457 953,06	2 318 774,99	40 838,63	180 016,70	

Zestawienie przypisanych, odpisanych, uiszczonych, zaległych i nadpłaconych ogólnych sum każdego z podatków samoistnych

Załącznik nr 5

L. p.	Nazwa podatku wzgl. dodatku do podatku	§ i poz. budż.	Zalegało początku roku sprawozdawczego (1. IV. 1936) zł	Wymierzono w ciągu roku sprawozdawczego zł	Odpisano (umorzono) i odpisano w ciągu roku sprawozdaw zł	Uiszczono w ciągu roku sprawozdawczego zł	Pozostanie do pobrania z końcem roku (sprawozdaw.) (31. III. 1937) zł	Nadpłacono w ciągu roku sprawozd. zł
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Podatek od rozrywek i zabaw	54	195 783,37	147 982,86	98 051,10	145 051,21	100 663,92	
2	Podatek od psów	55	26 620,11	47 926,10	15 931,30	35 058,80	23 556,11	
3	Podatek hotelowy	56	57 162,84	35 402,68	3 581,34	25 282,30	63 701,88	
4	Podatek od ogłoszeń	57	6 220,25	16 042,65	2 238,62	13 933,35	6 090,93	
5	Podatek od przyrostu wartości	58	118 423,87	64 065,53	26 587,26	70 435,11	85 467,03	
6	Podatek od nabycia nieruchomości . . .	59	281 036,65	164 266,55	9 955,15	142 857,14	292 490,91	
7	Podatek budynkowy	60	397 132,67	759 647,55	42 863,04	744 736,88	369 180,30	
8	Podatek szynkarsko-koncesyjny	61	82 523 20	63 585,—	51 167,—	26 723 70	68 217,50	
9	Podatek od spadków i darowizn . . .	62	9 440,15	5 195,54	1 735,25	4 746,50	8 153,94	
10	Podatek od kopalń	63	—	139 362,83	—	139 362,83	—	
11	Podatek od placów niezabudowanych . .	64	23 808,75	50 087,25	8 443,13	47 349,33	18 103,54	
12	Podatek wojskowy	65	175 935,54	121 056,10	55 654,40	38 739,62	202 547,62	
13	Opłatę na budowę i przebudowę dróg publicznych	66	123 129,23	460 732,81	31 619,12	402 807,90	149 435,02	
	Ogółem:		1 497 216,63	2 075 353,45	347 826,71	1 837 084,67	1 387 658,70	

Sprawozdanie rachunkowe z wykonania budżetu administracyjnego.

Załącznik nr. 6

Budżetu Rozdz.	Budżetu §	Budżetu Poz.	Treść według budżetu	Zaległości na początku roku sprawozdawczego (1. IV. 1936) zł	Zaległości na końcu roku sprawozdawczego (31. III. 1937) zł
1	2	3	4	5	6
			Dochody zwyczajne	626 241,45	618 898,70
			Dział I. Majątek komunalny . . .	321 093,70	322 874,08
A	1		Tereny	8 878,33	6 374,83
		a	Dzierżawa za tereny	8 671.70	6 306,83
		b	Kwoty uznaniowe	206,63	68,—
B	2		Budynki	302 867,54	308 912,72
		a	Czynsz z budynków administracyjn., mieszkalnych, baraków i kiosków . . .	280 848,24	287 279,75
		b	Opłaty za wodę i światło itp. . . .	20 645,80	20 909,47
		c	Dzierżawa od słupów do ogłoszeń . .	1 373,50	723,50
C	3		Odsetki od innych funduszów . . .	295,33	295,33
		a	Batsz Zygmunt w Załężu 5 % odsetek od hipoteki ciążącej na nieruchomości Załęże, karta nr 254	295,33	295,33
D	5		Opłaty targowe	9 052,50	7 291,20
		a	Opłaty za używanie straganów, haków i wag w hali mięsnej	4 355,—	227,40
		b	Opłaty za używanie straganów na targu spożywczym	—	3 923,80
		c	Stragany uliczne i odpusty	4 047,50	3 140,—
		d	Dzierżawa za wyszynk w hali mięsnej i hali targowej	650,—	—
			Dział II. Przedsiębiorstwa komunalne . .	3 808,32	2 643,92
B	11		Wpływy ze sprzedaży prądu elektrycznego w Brynowie	3 808,32	2 643,92
			Dział IV. Zwroty	73 340,90	58 762,86
D	19		Za świadczenia z tytułu opieki nad ubogimi od zobowiązanych	47 027,11	33 120.47
		a	Zwrot kosztów szpitalnych itp. od zobow. związków dla ubogich, oraz kosztów utrzymania i leczenia ubogich od osób i instytucyj zobowiązanych	44 737,53	31 374,76

Budżetu Rozdz.	§	Poz.	Treść według budżetu	Zaległości na początku roku sprawozdawczego (1. IV. 1936) zł	Zaległości na końcu roku sprawozdawczego (31. III. 1937) zł
1	2	3	4	5	6
		c	Różne	2 289,58	1 745,71
D	20		Zwrot kosztów leczenia zakaźnie chorych osób, leczonych na koszt Miejskiego Urzędu Policyjnego	780,66	2 916,70
E	21		Od innych	11 034,71	10 812,91
		a	Należność za używanie budynków szkolnych przez towarzystwa	155,50	242,50
		b	Różne	10 879,21	10 570,41
E	22		Zwrot różnicy czynszu mieszkaniowego przez osoby wojskowe	14 498,42	11 912,78
			Dział V. Opłaty administracyjne . .	29 347,78	29 285,99
A	24		Za dokumenty i czynności	29 347.78	29 285.99
		c	Urząd Rozjemczy	2 953,75	2 436,77
		d	Sąd Kupiecki	1 419,59	1 511,49
		e	Sąd Przemysłowy	3 824,84	3 672,83
		f	Miejski Urząd Policyjny i Biuro Mieszkaniowe	151,10	—
		g	Policja Budowlana	20 998,50	21 664,90
			Dział VI. Opłaty za korzystanie z urządzeń i Zakładów dobra publicznego	193 865,65	198 465,95
A			Zakłady Szkolne	121 564,91	139 205,37
	25		Opłaty od dzieci poza miejscow. i gościnnych uczęszczających do tut. szkół powszechn.	459,20	945,20
	26		Opłaty od kupców na rzecz szkoły dokształcającej zawodowej kupiecko-handlowej .	810.84	1 194,34
	27		Opłaty od pracodawców na rzecz szkół dokształcających zawodow. (przemysłowych)	11 137,25	16 990,60
	28		Taksy szkolne z polskich szkół wydziałowych	21 785,20	20 787,10
	29		Taksy szkolne z szkół wydziałowych dla mniejszości język. niemieckiej . .	12 446,47	7 102,95
	30		Taksy szkolne z miejsk. gimnazjum męskiego im. Mikołaja Kopernika	25 977,50	35 405,62
	31		Taksy szkolne z gimnazjum żeńskiego . .	41 919.30	46 160,66
	32		Taksy szkolne z szkoły handlowej . .	7 029,15	10 618,90
G			Kanalizacja	40 248,90	34 287,86

Budżetu Rozdz.	§	Poz.	Treść według budżetu	Zaległości na początku roku sprawozdawczego (1. IV. 1936) zł	Zaległości na końcu roku sprawozdawczego (31. III. 1937) zł
1	2	3	4	5	6
	38		Opłaty kanałowe	39 791.55	33 849,01
		c	Wpływy tyt. kosztów administracyjnych przy zakładaniu domowych połączeń kanałowych oraz czyszczenie tychże na rachunnk osób trzecich	457,35	438,85
H			Czyszczenie ulic i Tabor Miejski . . .	846 —	846,—
	39		Za czyszczenie toru tramwajowego w Załężu	846,—	846,—
I	40		Wywóz śmieci z posiadłości prywatnych .	21 260,74	19 412,97
L	42		Straż Pożarna	9 591,10	4 437,75
		a	Wpływy za transporty chorych itp. . .	9 558,10	4 404,75
		b	Należytości za wypożyczenie sprzętów i wykonanie prac dla osób prywatnych . .	33,—	33,—
N			Różne	354,—	276,—
	44		Opłaty za przeprowadzone dezynfekcje w domach prywatnych	354,—	276,—
			Dział XI. Różne	4 785,10	6 865,90
	68		Kary administracyjne i dyscyplinarne . .	675,—	825,—
	69		Kary za przekroczenie przepisów policyjno-budowlanych	270,—	535,—
	70		Kary za przekroczenie przepisów Miejskiego Urzędu Policyjnego	3 840,10	5 505,90
			Dochody nadzwyczajne	5 173,20	11 133,34
			Dział I. Ze sprzedaży i likwidacji majątku i przedsiębiorstw	—	5 960,14
			Dział VII. Różne	5 173,20	5 173,20

Załącznik nr 7

Rachu

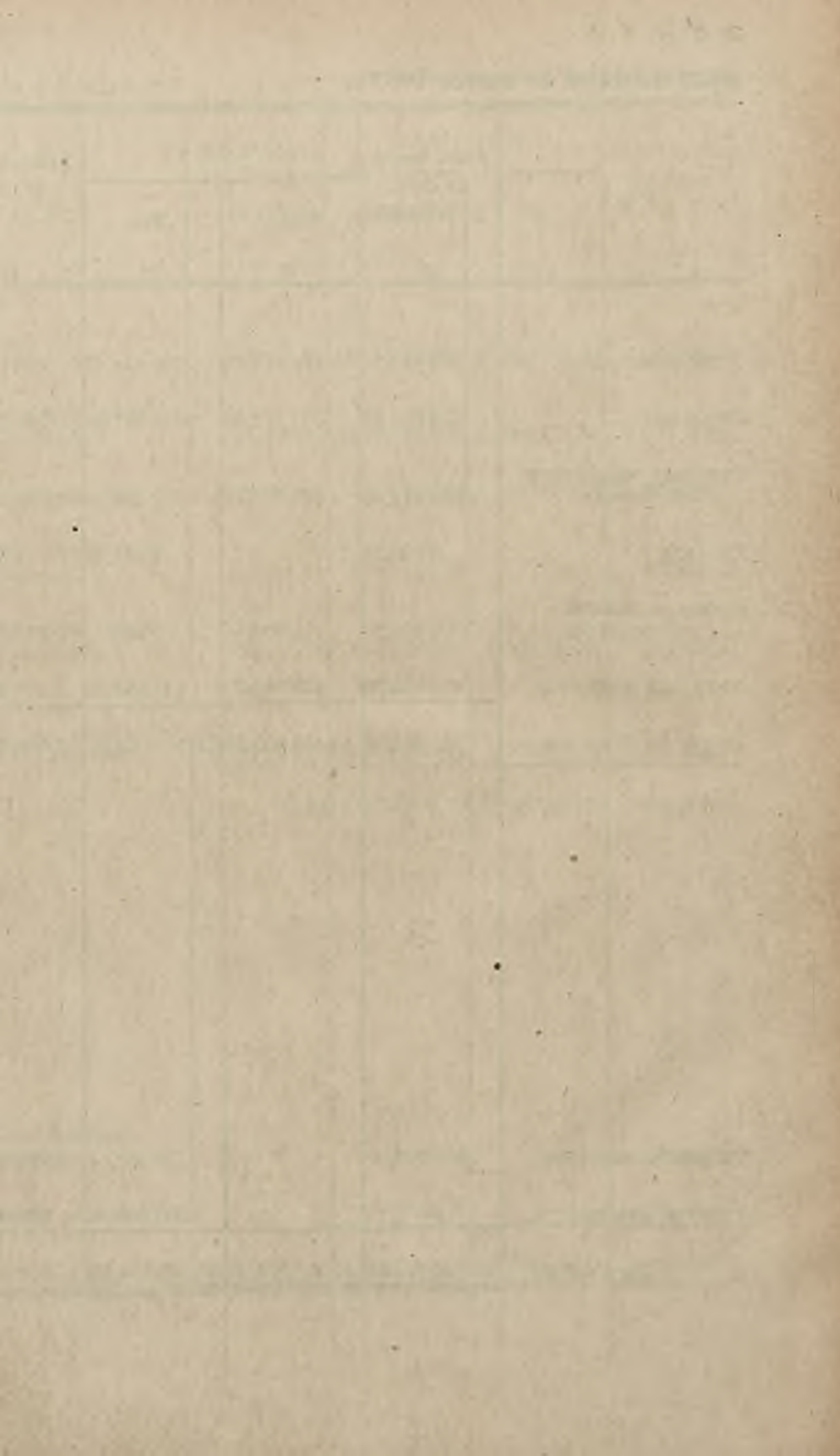
Stan czynny — zamknięcia sum pozabudżeto-

Rok	Saldo czynne na dzień 1. IV. 1936 zł	Obroty		Salda czynne w dniu 31. III. 37 r. zł
		Winien zł	Ma zł	
Kasa	162 415,48	18 615 800,91	18 509 247,72	268 969,67
Instytucje finansowe R-ki bieżące . .	795 196,18	16 245 757,23	16 008 764,58	1 032 188,83
Depozyty walorowe .	808 282 43	417 658,83	289 650,59	936 290,77
Zaliczki zwrotne — na pobory	138 956,41	147 509,21	179 814,43	106 651,19
Zaliczki budżetowe do wyrachowania . .	135 152,36	1 010 688,84	1 036 189,49	109 651,71
Walory własne w inst. finans. i papierach wartościowych .	6 741 709,97	615 393,24	1 912 420,77	5 444 682,44
Razem:	8 781 712,83	37 052 808,26	37 936 087,48	7 898 433.61
Różni za gwarancje udzielone	1 610 000,—	150 000,—	—	1 760 000,—
Gwarancje przyjęte .	—	900 000,—	—	900 000,—
Ogółem:	10 391 712,83	38 102 808,26	37 936 087,48	10 558 433,61

n e k

wych na dzień 31 marca 1937 r. S t a n b i e r n y

R o k	Saldo bierne na dzień 1. IV. 1936 zł	O b r o t y Winien zł	Ma zł	Salda bierne w dniu 31. III. 37 r, zł
Sumy przechodnie . .	803 410,23	7 774 876,78	7 366 444,47	394 977,92
Deponenci	812 809,43	302 222,49	429 331,33	939 918,22
Fundusze specjalne w inst. finans. . .	4 034 442,18	1 901 820,77	612 169,50	2 744 790,91
Fundacje	3 703,28	—	1 123,74	4 827,01
Lokaty w papierach wartościowych .	2 703 564,51	10 600,—	2 100,—	2 695 064,57
Nadwyżka budżetowa	423 783,20	423 783,20	1 118 854,98	1 118 854,98
R a z e m :	8 781 712,83	10 413 303,24	9 530 024,02	7 898 433,61
Gwarancje udzielone	1 610 000,—	—	150 000,—	1 760 000,—
Różni za gwarancje .	—	—	900 000,—	900 000,—
O g ó ł e m :	10 391 712,83	10 413 303,24	10 580 024,02	10 558 433,71

Spis rzeczy.